



EUROBAROMETER 550 eriväljaanne

Eurooplaste keskkonda

suhtumine

EUROBAROMETERi aruanne
VALDKOND MÄRTS-APRILL 2024



Eurobaromeetri eriuuring 550 „Keskfond“

Uuringu tellis Euroopa Komisjoni keskkonna peadirektoraat (DG ENV) ja seda koordineeris Euroopa Komisjoni kommunikatsiooni peadirektoraadi (kommunikatsiooni peadirektoraadi meediaseire ja Eurobaromeetri üksus)

Käesolev dokument ei esinda Euroopa Komisjoni seisukohta. Selles sisalduvad tõlgendused ja arvamused on üksnes autorite omad.

Projekti pealkiri Eurooplaste suhtumine keskkonda – aruanne

Keeleversioon EN PDF

Meedia/maht PDF/Volume_01

Kataloogi number KH—02—24—515—ET—N

ISBN 978-92-68—15428-1

DOI 10.2779/07854

© Euroopa Liit, 2024

<https://www.europa.eu/eurobaromeeter>

Foto krediit: Getty pildid



Pierre Dieumegard for [Europe-Democracy-Espe](#) koostatud dokument.

Selle "esialgse" dokumendieesmärkon võimaldada rohkematelinimestel Euroopa Liidus tutvuda Euroopa Liidu koostatud (ja nende maksudest rahastatavate) dokumentidega.

Kui tõlkeid ei ole, jäetaksekodanikudarutelust välja.

See dokument „Eurobarometer“ [oli olemas ainult inglise keeles](#) pdf-failina . Esialgsestfailist lõime odt-faili, mille valmistas ette Libre Office'i tarkvara masintõlkeks teistesse keeltesse. Tulemused on nüüd [kättesaadavad kõigis ametlikeskeeltes.](#)

On soovitav, et ELi haldusasutused võtaksid üle oluliste dokumentide tõlkimise. Olulised dokumendid ei ole mitte ainult seadused ja määrused, vaid ka oluline teave, mida on vaja teadlike otsuste ühiseks tegemiseks.

Meie ühise tuleviku arutamiseks ja usaldusväärsete tõlgete võimaldamiseks oleks rahvusvaheline esperanto keel oma lihtsuse, korrapärasuse ja täpsuse tõttu väga kasulik.

Võtke meiega ühendust:

[Kontakto \(europokune.eu\)](mailto:europokune.eu)

[https://e-d-e.org/-Kontakti-EDE.](https://e-d-e.org/-Kontakti-EDE)

Sisukord

Sissejuhatus.....	4
Sissejuhatus.....	5
Metoodika.....	5
Peamised järeldused.....	6
I. Üldised arusaamad keskkonnaküsimustest.....	8
1. Keskkonnaküsimuste mõju igapäevaelule ja tervisele.....	9
2. Keskkonnaprobleemide lahendamise viisid.....	12
II Suhtumine keskkonnapoliitikasse ja keskkonnavalastesse õigusaktidesse.....	18
1. ELi roll keskkonnapoliitika kujundamisel.....	19
2. ELi prioriteetid looduse kaitsmisel.....	23
3. Avaliku sektori poolne rahastamine, et toetada üleminekut keskkonnahoidlikumale majandusele.....	26
4. Vastutus reostuse puhastamise eest.....	29
III. Roheline ja ringmajandus.....	33
1. Kodanike meetmed jäätmete vähendamiseks.....	34
2. Kõige probleemsemad jäätmeliigid.....	38
3. Valmisolek maksta kestlike toodete eest rohkem.....	43
IV. Ohtlikud kemikaalid.....	45
1. ELi keskkonnakaitse ohtlike kemikaalide eest.....	46
2. Ohtlike kemikaalidega seotud probleemid.....	50
a) Mure kahjulike kemikaalide mõju pärast keskkonnale.....	51
b) Mure kahjulike kemikaalide mõju pärast tervisele.....	52
c) Toodete kemikaaliohutuse arvestamine ostude tegemisel.....	53
3. Teadmised inimeste endi kohta ja mured seoses per- ja polüfluoritud alküülühenditega.....	55
a) Enesehinnangul põhinevad teadmised PFAS-ainetest.....	55
b) PFAS-ainetega seotud probleemid.....	58
V. Veega seotud küsimused.....	64
1. Teadlikkus veega seotud probleemidest riiklikul tasandil.....	65
2. Peamised veega seotud ohud.....	68
3. Riiklike sidusrühmade roll tõhusas veemajanduses.....	72
4. Täiendavad meetmed veeprobleemide lahendamiseks Euroopas.....	78
Järeldus.....	81
Märkused:.....	83
Teadmised "igavesti kemikaalidest".....	83
Veepoliitika.....	85
Isiklik tegevus prügi probleemiga.....	86
Tehnilised spetsifikatsioonid.....	87
Küsimustik.....	92



Sissejuhatus

Sissejuhatus

Käesolevas aruandes esitatakse Eurobaromeetri avaliku arvamuse eriuuringu 550 tulemused keskkonna kohta.

Keskkonna peadirektoraat on Euroopa Komisjoni talitus, mis vastutab ELi keskkonnapoliitika eest. Selle eesmärk on kaitsta, säilitada ja parandada keskkonda praeguste ja tulevaste põlvkondade jaoks, pakkudes välja ja rakendades poliitikameetmeid, mis tagavad kõrgetasemelise keskkonnakaitse ja säilitavad ELi kodanike elukvaliteedi. Samuti tagab see, et liikmesriigid kohaldavad ELi keskkonnaõigust nõuetekohaselt ja esindavad Euroopa Liitu keskkonnaküsimustes rahvusvahelistel kohtumistel¹–

Metoodika

Eurobaromeetri eriuuring 550 keskkonna kohta oli osa Eurobaromeetri uuringust 101.2 ning see viidi läbi 6. märtsist kuni 8. aprillini 2024. Sobivas riigikeeles intervjueriti ligikaudu 26 346 vastajat erinevatest sotsiaalsetest ja demograafilistest rühmadest. Uuringu tellis Euroopa Komisjoni keskkonna peadirektoraat (DG ENV).

Kasutati teabevahetuse peadirektoraadi (meediaseire ja Eurobaromeetri üksus) korraldatud Eurobaromeetri standarduuringute metoodikat².² Intervjuud toimusid silmast silma, kas füüsiliselt inimeste kodudes või kaugvideo vahendusel asjakohases riigikeeles. Kaugvideointervjuud („internetipõhine näost näkku“ ehk CAVI, Computer Assisted Video Interviewing) toimusid ainult Tšehhis, Taanis, Maltal ja Soomes. Käesolevale aruandele on lisatud tehniline märkus Veriani võrgustiku liikmesinstitiutide korraldatud intervjuude kohta.

Aruandes on tulemusi võrreldud Eurobaromeetri 2019. aasta eriuuringuga 501.³⁴

Soovime tänada inimesi kogu Euroopa Liidus, kes on pakkunud oma aega uuringus osalemiseks.

Ilma nende aktiivse osaluseta ei oleks see uuring olnud võimalik.

Märkus: Käesolevas aruandes viidatakse ELi riikidele nende ametlike lühenditega, mis on loetletud allpool:

Belgia	BE	Leedu	LT
Bulgaaria	BG	Luksemburg	Luksemburg
Tšehhi	CZ	Ungari	HU
Taani	DK	Malta	MT
Saksamaa	DE	Madalmaad	NL
Eesti	EE	Austria	AT
Iirimaa	IE	Poola	PL
Kreeka	EL	Portugal	PT
Hispaania	ES	Rumeenia	RO
Prantsusmaa	FR	Sloveenia	SI
Horvaatia	HR	Slovakkia	SK
Itaalia	IT	Soome	F ??
Küprose Vabariik	CY *	Rootsi	SE
Läti	LV		

Euroopa Liit – 27 liikmesriigi kaalutud keskmine EL 27

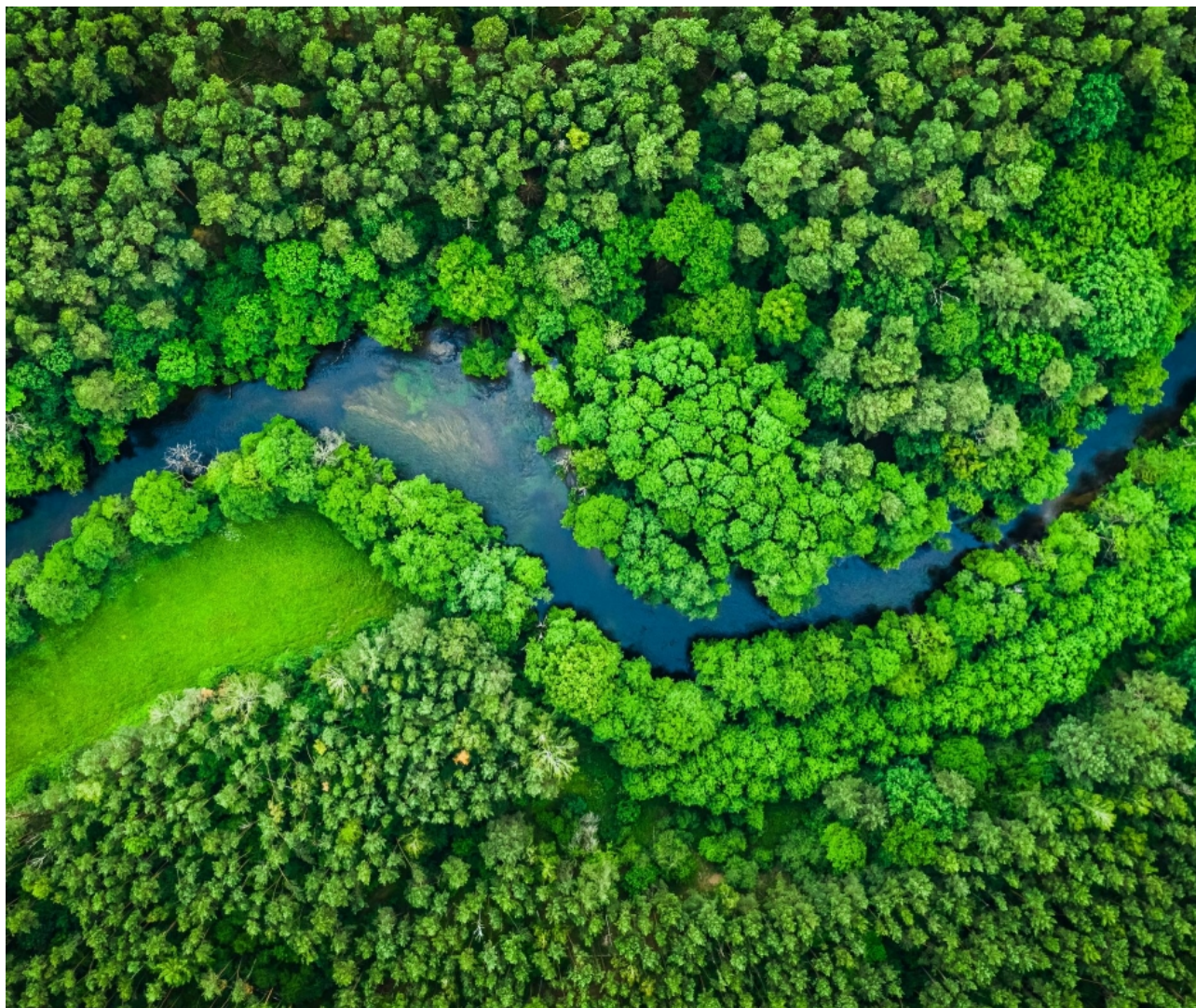
* Küpros tervikuna on üks Euroopa Liidu 27 liikmesriigist. Siiski on *acquis communautaire* kohaldamine peatatud riigi selles osas, mis ei ole Küprose Vabariigi valitsuse kontrolli all. Praktilistel põhjustel kuuluvad kategooriasse „CY“ ja EL 27 keskmisesse kategooriasse ainult Küprose Vabariigi valitsuse kontrolli all olevas riigi osas tehtud küsitlused.

1 http://ec.europa.eu/dgs/environment/index_et.htm

2 Eurobaromeetri metoodilised lähenemisviisid: <https://europa.eu/eurobarometer/about/eurobarometer>

3 <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2257>

4 Tuleb märkida, et suundumuste võrdlus hõlmab ka Ühendkuningriigi tulemusi.



Peamised järeldused

Laialdaselt tuntakse muret keskkonnaküsimuste mõju pärast eurooplaste igapäevaelule ja tervisele.

- Rohkem kui kolm neljandikku eurooplastest (78%) nõustub, et keskkonnaküsimused mõjutavad otseselt nende igapäevaelu ja tervist.
- Enam kui neli vastajat viiest (84%) on mures igapäevatoodetes sisalduvate kemikaalide mõju pärast nende tervisele, samal ajal kui sarnane osa (84%) on mures igapäevatoodetes sisalduvate kahjulike kemikaalide mõju pärast keskkonnale. Tulemused on pärast eelmist, 2019. aasta uuringut veidi vähenenud. Üle seitsme vastanu kümnest (72%) võtab ostude tegemisel arvesse toodete kemikaaliohutust.
- Ligikaudu kuus eurooplast kümnest peab plastijätmeid (61%) ja keemilisi jätmeid (60%) oma riigi kõige problemaatilisteks jäätmeliikideks. Kolmandal kohal on elektroonikajätmed, mida mainis 27% vastanutest.
- Kui küsiti veeprobleemidega seotud peamiste ohtude kohta oma riigis, mainis 21% vastanutest reostust, millele järgnes ületarbimine ja vee raiskamine (17%).

Ebavõrdne teadlikkus ja arusaam keskkonnaküsimustest

- Väike enamik eurooplasi (51%) tunneb, et on hästi informeeritud veega seotud probleemidest, nagu reostus, üleujutused, põuad või ebatõhus veekasutus nende riigis. Veidi väiksem osa (48%) leiab siiski, et nad ei ole veega seotud küsimustest hästi informeeritud.
- Kui mõõta inimeste endi poolt teatatud teadmisi mõiste PFAS (tuntud ka kui „igavesed kemikaalid“) kohta, on ainult 29 % vastanutest kuulnud sellest mõistest enne uuringut, samas kui 71 % ei olnud seda kuulnud.

Tugev toetus põhjalikele muutustele ühiskonnas, et taastada loodus ja kaitsta keskkonda

- Küsimusele, kuidas kõige tõhusamalt keskkonnaprobleeme lahendada, vastas peaaegu kuus eurooplast kümnest, et ringmajanduse edendamine jätmete vähendamise (58%) ning toodete korduskasutamise või ringlussevõtu kaudu on kõige tõhusam viis keskkonnaprobleemide lahendamiseks. 55% vastanutest mainis „paremini tagada, et ELi turul müüdvad tooted ei aita kaasa keskkonna kahjustamisele“. Lisaks leiab rohkem kui üks vastanu kahest (52 %), et „keskkonnaalaste õigusaktide järgimise tagamine“ on kõige tõhusam viis keskkonnaprobleemide lahendamiseks.
- Üle üheksa Kümnest eurooplastest (92%) leiab, et ettevõtted peaksid kandma oma pollutiopuhastamise kulud.
- Siiski nõustub peaaegu kolm neljandikku vastanutest (74 %) väitega, et avaliku sektori asutused peaksid tasuma saaste puhastamise kulud.

- Kuus eurooplast kümnest leiab, et nende riigis ei piisa keskkonnahoidlikumale majandusele ülemineku toetamiseks avaliku sektori vahenditest.
- Kui küsiti, kas riiklikud sidusrühmad teevad praegu piisavalt, et vett tõhusalt kasutada, leidis enamik vastanutest, et ükski sidusrühm seda ei teinud. 75% eurooplastest leiab, et tööstus ei tee piisavalt vee tõhusaks kasutamiseks, ning umbes kaks kolmandikku vastanutest arvab ka, et energiatootjad (67%), turism (66%) ja avalik haldus (65%) ei tee praegu piisavalt oma riigi veevarude tõhusaks kasutamiseks.

ELiõigusaktid ja poliitika on keskkonnakaitse seisukohast üliolulised

- Looduskaitse-eeskirjade tugevdamist ja nende järgimise tagamist (24 %), millele järgneb hoolikalt looduse kaitse tagamine uute arenduste või taristu kavandamisel (22 %) ja looduse taastamine inimtegevusest põhjustatud kahju hüvitamiseks (22 %), peetakse ELi peamisteks prioriteetideks looduse kaitsmisel.
- Ligikaudu neli viiendikku (84 %, +1 protsendipunkti võrreldes 2019. aasta Eurobaromeetri uuringuga) nõustub, et ELi keskkonnaalased õigusaktid on nende riigis keskkonna kaitsmiseks vajalikud, samas kui veidi väiksem osa (81 %, –1 protsendipunkti võrreldes 2019. aasta uuringuga) nõustub, et EL peaks abistama kolmandaid riike nende keskkonnastandardite parandamisel.
- Üle kolme neljandiku (78%) eurooplastest leiab, et EL peaks pakkuma välja täiendavaid meetmeid veega seotud probleemide lahendamiseks Euroopas.
- Seoses ohtlike kemikaalidega leiab üle poole eurooplastest (52%), et inimeste tervise ja keskkonna tegelik kaitse ohtlike kemikaalide eest on liiga madal ja seda tuleks tõsta.

Tarbijate käitumine liigub jätkusuutlikkuse suunas

- Peaaegu kuus vastanut kümnest on valmis kestlike toodete eest rohkem maksma (59%).
- 72% eurooplastest väidab, et nad võtavad ostude tegemisel arvesse toodete kemikaaliohutust.
- Küsimusele, mida vastajad isiklikult jätmete koguse vähendamiseks teeksid, vastas 66%, et nad kaaluksid oma jätmete õiget sortimist ringlussevõtu eesmärgil. 52 % kasutaks korduskasutuspakendeid ja 49 % ostaks peamiselt tooteid, millel ei ole vajalikust rohkem pakendeid. 41% ostaks peamiselt tooteid ringlussevõetud pakendites.



I. Üldised arusaamad keskkonnaküsimustest

Esimeses peatükis uuritakse, kuidas keskkonnaküsimused mõjutavad igapäevaelu ja tervist. Seejärel analüüsitakse kõige tõhusamaid viise nende keskkonnaprobleemide lahendamiseks.

1. Keskkonnaküsimuste mõju igapäevaelule ja tervisele

Üle kolme neljandiku eurooplastest arvab, et keskkonnaküsimused mõjutavad otseselt nende igapäevaelu ja tervist.

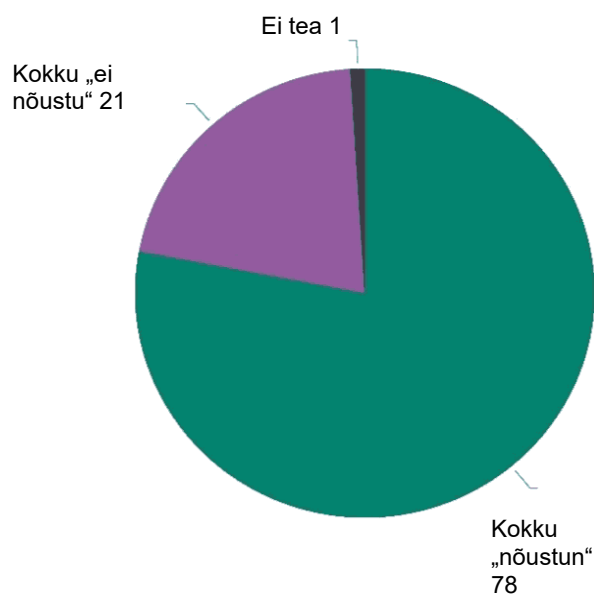
78% vastanutest leiab, et keskkonnaküsimused mõjutavad otseselt nende igapäevaelu ja tervist ⁵ sealhulgas 36%, kes nõustub täielikult selle väitega, ja 42%, kes kalduvad sellega nõustuma. Veidi üle viiendiku vastanutest ei nõustu selle väitega (21%, +1 protsendipunkti alates 2019. aastast), kusjuures 16% kaldub mitte nõustuma ja 5% ei nõustu üldse. 1% vastanutest „ei tea“ või ei andnud vastust (-1 protsendipunkti).

Kõigis 27 liikmesriigis leiab vähemalt kuus vastajat kümnest, et keskkonnaküsimused mõjutavad otseselt nende igapäevaelu ja tervist. Heakskiitmise määrad on liikmesriigiti siiski väga erinevad, ulatudes 98 %-st Maltal, 95 %-st Kreekas, 93 %-st Küprosel ja Hispaanias ning 90 %-st Portugalis, kus need on kõrgeimad, 60 %-ni Eestis, 61 %-ni Taanis ja 64 %-ni Saksamaal, kus need on madalaimad.

Viies liikmesriigis, nimelt Maltal (83%), Küprosel (73%), Hispaanias (61%), Kreekas (60%) ja Luksemburgis (54%), nõustub üle poole vastanutest täielikult väitega, et keskkonnaküsimused mõjutavad otseselt nende igapäevaelu ja tervist.

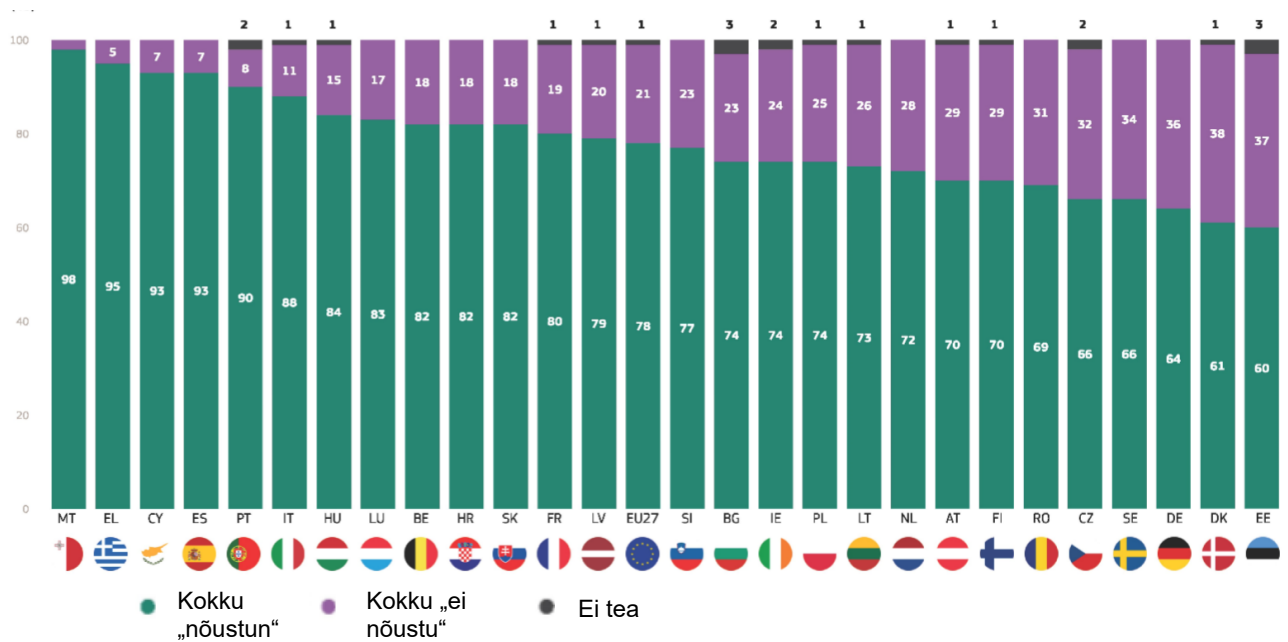
Seevastu kuues liikmesriigis ei nõustu selle väitega vähemalt kolm vastajat kümnest, kõige märkimisväärselt Taanis (38%), Eestis (37%) ja Saksamaal (36%). Taanis (16 %) ja Rootsis (13 %) on kõige suurem nende vastajate osakaal, kes selle väitega täielikult ei nõustu.

**QB1. Palun öelge mulle, mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega:-
Keskkonnaküsimustel on otsene mõju teie igapäevaelule ja tervisele (EL 27) (%)**



5 Küsimused ja vastused1. Palun öelge mulle, mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega: Keskkonnaprobleemid mõjutavad otseselt teie igapäevaelu ja tervist.

QB1. Palun öelge mulle, mil määral te nõustute või ei nõustu iga järgmise väitega. Keskkonnaprobleemid mõjutavad otseselt teie igapäevaelu ja tervist (%)



Alates 2019. aastast on nende vastanute osakaal, kes leiavad, et keskkonnaküsimused mõjutavad otseselt nende igapäevaelu ja tervist, suurenenud 11 liikmesriigis, eelkõige Rootsis (66%, +10) ja Madalmaades (72%, +9), samas kui Saksamaal (88%), Horvaatias (82%) ja Tšehhis (66%) see osakaal ei muutunud. Osakaalud vähenesid 13 liikmesriigis, sealhulgas Iirimaal (74%, -10) ja Eestis (60%, -10).

Sotsiaaldemograafiliste andmete analüüs näitab järgmist:

Tulemused on eri sotsiaal-demograafiliste rühmade lõikes üldiselt järjepidevad, kuigi esineb mõningaid väiksemaid erinevusi. Naised nõustuvad meestest suurema tõenäosusega, et keskkonnaküsimused mõjutavad otseselt nende igapäevaelu ja tervist (79% vs. 76%), samas kui 40–54-aastaste seas on nõustumine suurem (80%) kui teistes vanuserühmades (70%). Nõustun vähem maapiirkondades elavate vastajatega (76%) kui suurlinnades elavate vastajatega (82%).

QB1 Palun öelge mulle, mil määral nõustute või ei nõustu iga järgmise väitega. Keskkonnaküsimused mõjutavad otseselt teie igapäevaelu ja tervist (% - EL)

	Kokku „nõustun“	Kokku „ei nõustu“	Ei tea
EL 27	78	21	1
Sugu			
Mees	76	23	1
Naine	79	20	1
Vanus			
15–24aastased	77	22	1
25–39	77	23	0
40–54	80	20	0
55+	77	22	1
Haridus (lõpp)			
15-	77	22	1
16–19.	76	23	1
20+	80	20	0
Ikka veel õpib	80	19	1
Raskused arvete maksmisel			
Suurema osa ajast	75	24	1
Aeg-ajalt	78	21	1
Peaaegu mitte kunagi / mitte kunagi	77	22	1
Oletame, et kuulud			
Töölisklass	77	22	1
Madalam keskklass	77	23	0
Keskklass	79	21	0
Ülemine keskklass	79	21	0
Ülemine klass	74	26	0
Subjekttiivne linnastumine			
Maaküla	76	23	1
Väike / keskmise suurusega linn	76	23	1
Suur linn	82	17	1

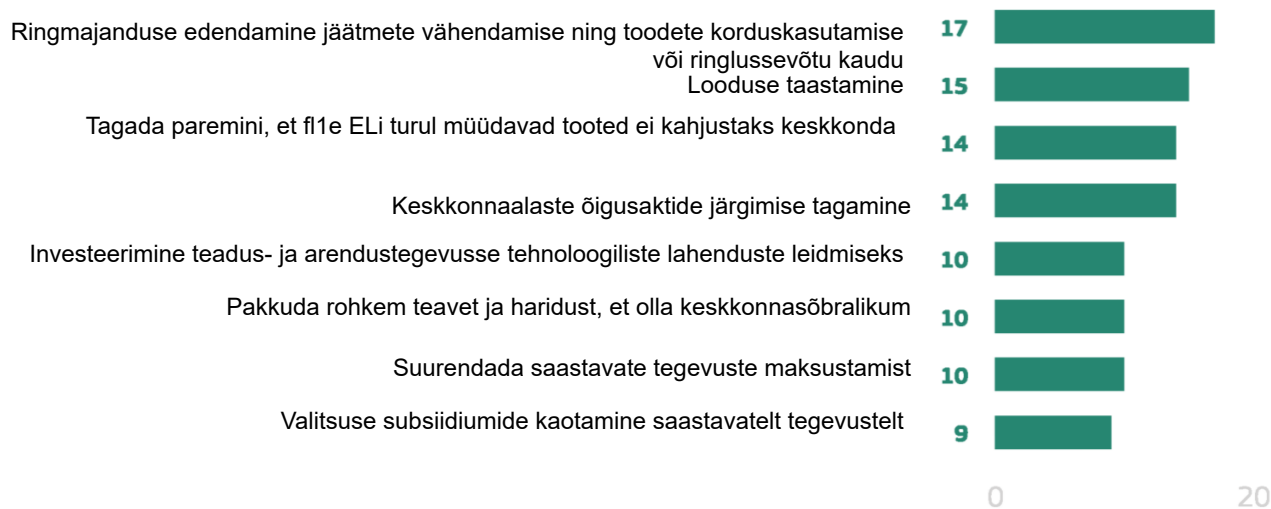
2. Keskkonnaprobleemide lahendamise viisid

Ringmajanduse edendamist jäätmete vähendamise ning toodete korduskasutamise või ringlussevõtu kaudu peetakse kõige tõhusamaks keskkonnaprobleemide lahendamise viisiks, millele järgneb tihedalt looduse taastamine.

Vaadates esimest ELi tasandil valitud meedet, näeme, et ükski meede ei paista silma suure marginaaliga. Kõige rohkem valiti ringmajanduse edendamist jäätmete vähendamise ning toodete korduskasutamise või ringlussevõtu kaudu (17 %). Sellele järgnes looduse taastamine (15 %), tagades paremini, et ELi turul müüdavad tooted ei kahjusta keskkonda, ja keskkonnaalaste õigusaktide järgimise (mõlemad 14 %).

Veidi mahajäänud on investeeringud teadus- ja arendustegevusse, et leida tehnoloogilisi lahendusi, ning rohkema teabe ja hariduse pakkumine keskkonnateadlikkuse suurendamiseks, saastavate tegevuste maksustamise suurendamine (kumbki 10 %) ja saastavate tegevuste riiklike toetuste kaotamine (9 %).

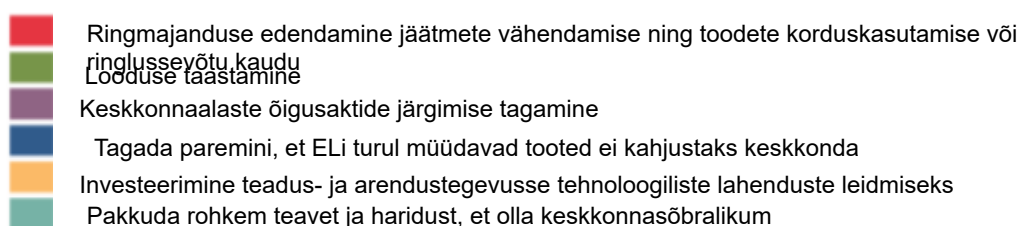
QB2a. Milline järgmistest meetmetest oleks Teie arvates kõige tõhusam viis keskkonnaprobleemide lahendamiseks? Kõigepealt? (EL 27) (%)



Riikide tasandil näeme mõningaid erinevusi: kuus meedet valiti esimeseks parimaks valikuks kogu EL 27-s. Kooskõlas üldiste tulemustega on kõige valitumad need, kes edendavad ringmajandust jäätmete vähendamise ning toodete korduskasutamise või ringlussevõtu kaudu, valitud 14 liikmesriigis, millest paljud on pärit Ida- ja Kesk-Euroopast, kusjuures kõige paremad tulemused on Küprosel (24 %).

Sellele järgneb looduse taastamine, millest enamik valiti välja kuues liikmesriigis – kõrgeimad tulemused on Bulgaarias, Tšehhis ja Kreekas (mõlemas 22 %). Erinevalt ELi keskmisest, kus kolmandal kohal on parem tagamine, et ELi turul müüdavad tooted ei kahjusta keskkonda, on keskkonnaalaste õigusaktide järgimise tagamine liikmesriikide tasandil kolmas kõige enam valitud meede, mille valivad kõige rohkem neli liikmesriiki – kõige paremad tulemused on Portugalis (25%).

QB2a. Milline järgmistest meetmetest oleks Teie arvates kõige tõhusam viis keskkonnaprobleemide lahendamiseks? Kõigepealt? (%)



Järgmisena tuleb paremini tagada, et ELi turul müüdavad tooted ei kahjustaks keskkonda, ja tagada keskkonnaalaste õigusaktide järgimine, mis on kõige rohkem valitud kolmes liikmesriigis – kõrgeimate tulemustega Iirimaa (19 %).

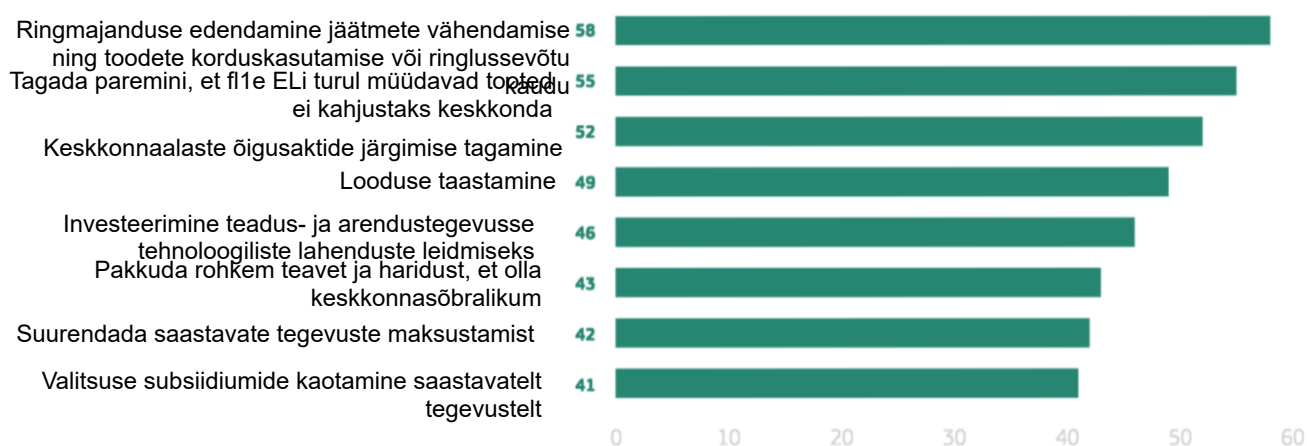
Teadus- ja arendustegevusse investeerimine tehnoloogiliste lahenduste leidmiseks on valitud kahes Põhjamaade riigis - Rootsis ja Taanis, kus see on kõrgeim (23%).

Lõpuks pakutakse rohkem teavet ja haridust, et muutuda keskkonnasõbralikumaks, mille valis välja 18% Luksemburgi vastajatest. Valitsuse toetuste kaotamine või maksude suurendamine ei ole üheski liikmesriigis peamine valitud meede.

Küsimusele kõige tõhusamate meetmete kohta, mida tuleks võtta keskkonnaprobleemide lahendamiseks, vastas 58 % eurooplastest, et ringmajanduse edendamine jäätmete vähendamise ning toodete korduskasutamise või ringlussevõtu kaudu on esimesel, teisel, kolmandal või neljandal kohal. 55% vastanutest mainis „paremini tagada, et ELi turul müüdavad tooted ei aita kaasa keskkonna kahjustamisele“. Siiski leiab rohkem kui üks vastanu kahest (52 %), et „keskkonnaalaste õigusaktide järgimise tagamine“ on kõige tõhusam viis keskkonnaprobleemide lahendamiseks.

49% leiab, et kõige tõhusam oleks loodust taastada, 46% mainib investeerimist teadus- ja arendustegevusse, et leida keskkonnaprobleemidele tehnoloogilisi lahendusi. 43% leiab, et on vaja anda rohkem teavet ja haridust, et olla keskkonnasõbralikum. 42 % mainib „saastavate tegevuste suuremat maksustamist“ ja 41 % väidab, et kõige tõhusam meede oleks kaotada valitsuse toetused saastavatele tegevustele.

QB2T. Milline järgmistest meetmetest oleks Teie arvates kõige tõhusam viis keskkonnaprobleemide lahendamiseks? Kõigepealt? Teiseks? Kolmandaks? Neljandaks? (EL 27) (%)



6 Küsimused ja vastused 2. Milline järgmistest meetmetest oleks Teie arvates kõige tõhusam viis keskkonnaprobleemide lahendamiseks? Kõigepealt? Teiseks? Kolmandaks? Neljandaks?

Eurobaromeetri eriuuring 550 „Keskfond“

„Ringmajanduse edendamine jäätmete vähendamise ning toodete korduskasutamise või ringlussevõtu kaudu“ on ELi tasandil esikohal. Riigi tasandil on see esikohal 11 liikmesriigis, kõige rohkem Soomes (67%), Austrias ja Madalmaades (mõlemas 65%). Portugal (43%), Taani (49%) ja Kreeka (52%) on ainsad liikmesriigid, kus see meede ei ole esikolmikus.

ELi tasandil on teisel kohal parem tagamine, et ELi turul müüdavad tooted ei kahjustaks keskkonda. Siiski on see meetmete hulgas esikohal Slovakkias (65%), Iirimaa (63%), Sloveenias (60%) ja Prantsusmaal (57%), samas kui teisel või kolmandal kohal on see veel 16 liikmesriigis, sealhulgas Rumeenias ja Itaalias (kumbki 59%), kus osakaal on samuti suur.

Keskkonnaalaste õigusaktide järgimise tagamine on ELi tasandil kolmandal kohal, olles esikohal Maltal (64%), Itaalias (61%) ja Leedus (60%). See meede on kuues liikmesriigis teisel kohal, sealhulgas Portugalis (62%), kus seda toetab üle kuue liikmesriigi kümnest.

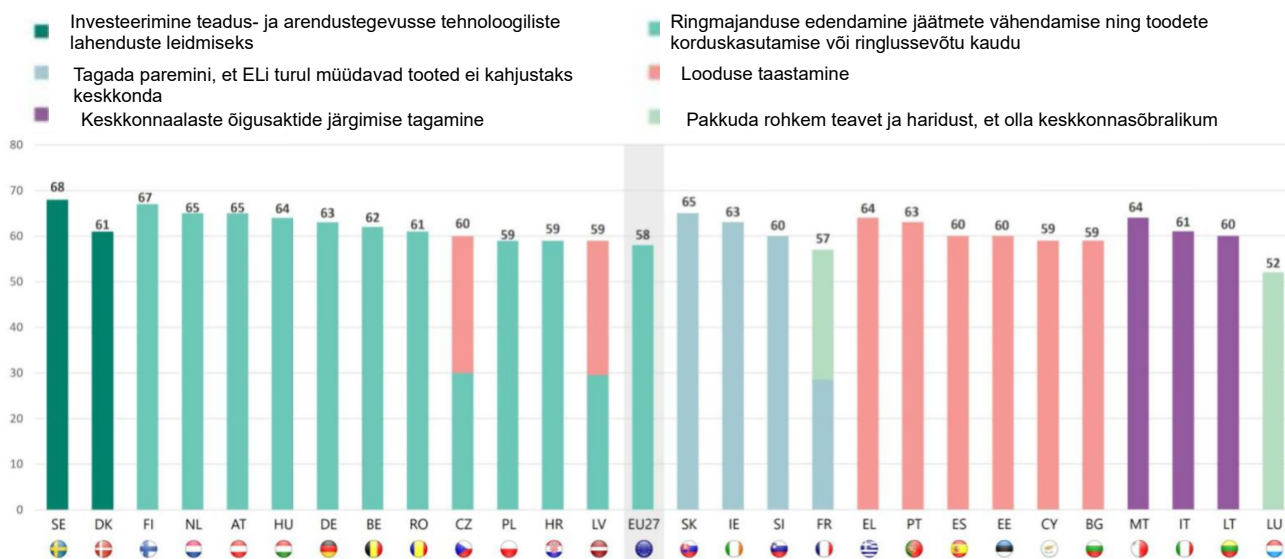
Looduse taastamine on ELi tasandil neljandal kohal, kuid esikohal kaheksas liikmesriigis, kõige märkimisväärselt Kreekas (64%), Portugalis (63%), Hispaanias, Eestis ja Tšehhis (kõik 60%).

Investeeringud teadus- ja arendustegevusse keskkonnaprobleemidele tehnoloogiliste lahenduste leidmiseks on esikohal Rootsis (68%) ja Taanis (61%). Suhtarvud on kõrged ka Soomes (59%), kus see punkt on teisel kohal. Teisest küljest on selle punkti osakaal väikseim Bulgaarias (38%), kus seda lähenemisviisi toetab vähem kui neli vastajat kümnest.

(52%), Hispaanias (54%) ja viies muus liikmesriigis. Selle punkti osakaal on väikseim Rootsis (25%) ja Madalmaades (26%), kus seda seisukohta toetab veidi üle veerandi vastanutest.

Ülejäänud kahte punkti mainitakse harvemini. Bulgaarias on saastavate tegevuste maksustamise suurendamine kolmandal kohal (49%) ja Madalmaades kolmandal kohal saastavate tegevuste valitsuse toetuste kaotamine (52%).

QB2T. Milline järgmistest meetmetest oleks Teie arvates kõige tõhusam viis keskkonnaprobleemide lahendamiseks? Kõigepealt? Teiseks? Kolmandaks? Neljandaks? (EL 27) (%)



Keskkonnahoidlikuma teabejagatuse pakkumine on esikohal Prantsusmaal (57%), kus ta jagab seda positsiooni, tagades paremini, et ELi turul müüdavad tooted ei aita kaasa keskkonna kahjustamisele. Parema teabe ja hariduse pakkumine on esikohal ka Luksemburgis

Sotsiaaldemograafiliste andmete analüüs näitab, et tulemused on eri sotsiaal-demograafiliste rühmade lõikes üldiselt järjepidevad, kuigi mõne näitaja puhul on mõned väikesed erinevused.

40–54aastased nimetavad suurema tõenäosusega „ringmajanduse edendamist jäätmete vähendamise ning toodete korduskasutamise või ringlussevõtu kaudu“ (60 % vs. 57–59 %), samas kui 15–24aastased nimetavad kõige tõenäolisemalt „investeeringuid teadus- ja arendustegevusse, et leida tehnoloogilisi lahendusi“ (51 % vs. 43–49 %). Seda ütlevad tõenäolisemalt ka need, kes jätkasid täisajaga õpinguid kuni 20. eluaastani või kauem (51%) ja üliõpilased (52%).

Eurobaromeetri eriuuring 550 „Keskfond“

Seevastu need, kes lahkusid täiskoormusega haridusest tõenäosusega „rohkem teavet ja haridust, et olla

QB2T Milline järgmistest meetmetest oleks Teie arvates kõige tõhusam viis keskkonnaprobleemide lahendamiseks? Kõigepealt? Teiseks? Kolmandaks? Neljandaks? (% - EL)								
	Ringmajanduse edendamise jätmete vähendamise ning toodete korduskasutamise või ringlussevõtu kaudu	Tagada paremini, et ELi turul müüvad tooted ei kahjustaks keskkonda	Keskonnaalaste õigusaktide järgimise tagamine	Looduse taastamine	Investeeringute ja arendustegevuse tehnoloogiliste lahenduste leidmiseks	Pakkuda rohkem teavet ja haridust, et olla keskkonnasõbralikum	Suurendada saastavate tegevuste maksustamist	Valitsuse taandamine saastavate tegevuste tegevustele
EL 27	58	55	52	49	46	43	42	41
Sugu								
Mees	59	55	52	48	48	43	41	42
Naine	58	56	53	49	45	44	43	39
Vanus								
15–24aastased	57	52	54	52	51	45	39	36
25–39	59	54	52	49	49	43	43	43
40–54	60	57	51	48	47	43	43	42
55+	58	56	53	48	43	43	41	40
Haridus (lõpp)								
15-	54	56	55	54	38	47	39	36
16–19.	59	55	53	50	45	44	42	40
20+	61	55	51	45	51	41	43	44
Ikka veel õpib	57	55	53	50	52	43	41	38
Sotsiaal-professionaalne kategooria								
Füüsilisest isikust ettevõtjad	61	52	51	47	46	43	44	43
Juhid	57	56	53	45	54	43	44	43
Muud valged kraed	60	56	52	46	50	42	43	42
Käsitöölised	61	56	50	50	45	44	41	41
Majaelanikud	53	52	54	55	41	50	42	36
Töotu	52	54	52	51	45	49	41	38
Pensionile jäänud	58	56	55	48	42	42	41	40
Üliõpilased	56	54	54	51	52	43	42	38
Raskused arvete maksmisel								
Suurema osa ajast	55	57	49	51	36	50	36	45
Aeg-ajalt	58	56	52	48	45	45	43	42
Peaaegu mitte kunagi / mitte kunagi	59	55	53	48	43	42	42	40
Oletame, et kuulud								
Töölisklass	56	54	53	52	43	45	41	38
Madalam keskklass	57	54	53	53	42	44	42	40
Keskclass	61	57	52	47	48	43	42	41
Ülemine keskklass	59	55	52	40	56	41	45	45
Ülemine klass	62	50	54	44	59	41	47	39
Subjekttiivne linnastumine								
Maaküla	57	54	52	51	45	44	39	39
Väike / keskmise suurusega linn	57	55	54	47	46	44	43	42
Suur linn	62	57	51	48	49	43	43	40

kõige varem, nimetavad kõige tõhusama keskkonnaprobleemide lahendamise viisina suurema tõenäosusega „rohkem teavet ja haridust, et olla keskkonnasõbralikum“ (47% vs. 41%–44%) ja „looduse taastamist“ (55% vs. 51%–53%). Koduperenaised (50%) ja need, kellel on kõige rohkem ajalisi raskusi arvete tasumisega (50%), mainivad samuti suurema

keskkonnasõbralikum“.

„Ringmajanduse edendamist jätmete vähendamise ning toodete korduskasutamise või ringlussevõtu kaudu“ mainitakse maapiirkondades või väikestes/keskmise suurusega linnades elavate vastajate seas harvemini (mõlemad 57 %) kui suurlinnades elavate vastajate seas (62 %).



II Suhtumine keskkonnapoliitikasse ja keskkonnaalastesse õigusaktidesse

Käesolevas peatükis keskendutakse ELi rollile keskkonnakaitses. Vastajatelt küsiti ELi rolli kohta keskkonnaalastes õigusaktides ja kolmandate riikide abistamisel. Seejärel keskendutakse analüüsis ELi prioriteetidele looduse kaitsmisel, avalikule arvamusele keskkonnahoidlikumale majandusele ülemineku rahastamise kohta ja sellele, kes vastutab saastega tegelemise eest.

vähenes nende vastanute osakaal, kes ei tea, kahe protsendipunkti võrra (3 %-ni).

Alates 2019. aastast on veidi vähenenud nende inimeste osakaal, kes on kokku leppinud, et EL peaks abistama kolmandaid riike nende keskkonnastandardite parandamisel (-1), millega kaasnes mittenõustuvate inimeste osakaalu järsem kasv (+3 protsendipunkti).

1. ELi roll keskkonnapoliitika kujundamisel

Tugevalt toetatakse ELi õigusaktide rolli keskkonnakaitses.

Vastajatelt küsiti, mil määral nad nõustuvad või ei nõustu kahe väitega ELi keskkonnaõiguse kohta.⁷

Rohkem kui neli vastanut viiest (84%, +1 protsendipunkt alates 2019. aastast) nõustub, et ELi keskkonnaalased õigusaktid on nende riigi keskkonna kaitsmiseks vajalikud, sealhulgas 42%, kes on täiesti nõus (-3), ja 42% (+4), kes on nõus. Seevastu 13% (+1) ei nõustu väitega, sealhulgas 3%, kes „ei nõustu üldse“ (-1), ja 10% (+2), kes „ei nõustu“

Veidi väiksem osa (80 %, -1 protsendipunkti alates 2019. aastast) nõustub, et EL peaks abistama kolmandaid riike nende keskkonnastandardite parandamisel, sealhulgas 36 %, kes „nõustuvad täielikult“ (-7), ja 44 % (+6), kes „nõustuvad“. Seevastu 17% (+3) ei nõustu selle väitega, sealhulgas 5%, kes „ei nõustu üldse“, ja 12% (+3), kes „ei nõustu“.

Alates eelmisest, 2019. aasta uuringust on toimunud väga vähe muutusi. Nende vastanute osakaal, kes nõustuvad, et ELi keskkonnaalased õigusaktid on keskkonnakaitses vajalikud, suurenes ühe protsendipunkti võrra, samal ajal kui sellele ideele vastu olnud vastanute osakaal veidi suurenes (+1). Samal ajal

QB3. Palun öelge mulle, mil määral nõustute või ei nõustu iga 1112 järgmise väitega. (EL 27) (%)

ELi keskkonnaalased õigusaktid on vajalikud keskkonna kaitsmiseks (MEIE RIIGIS)



EL peaks aitama kolmandatel riikidel parandada oma keskkonnastandardeid



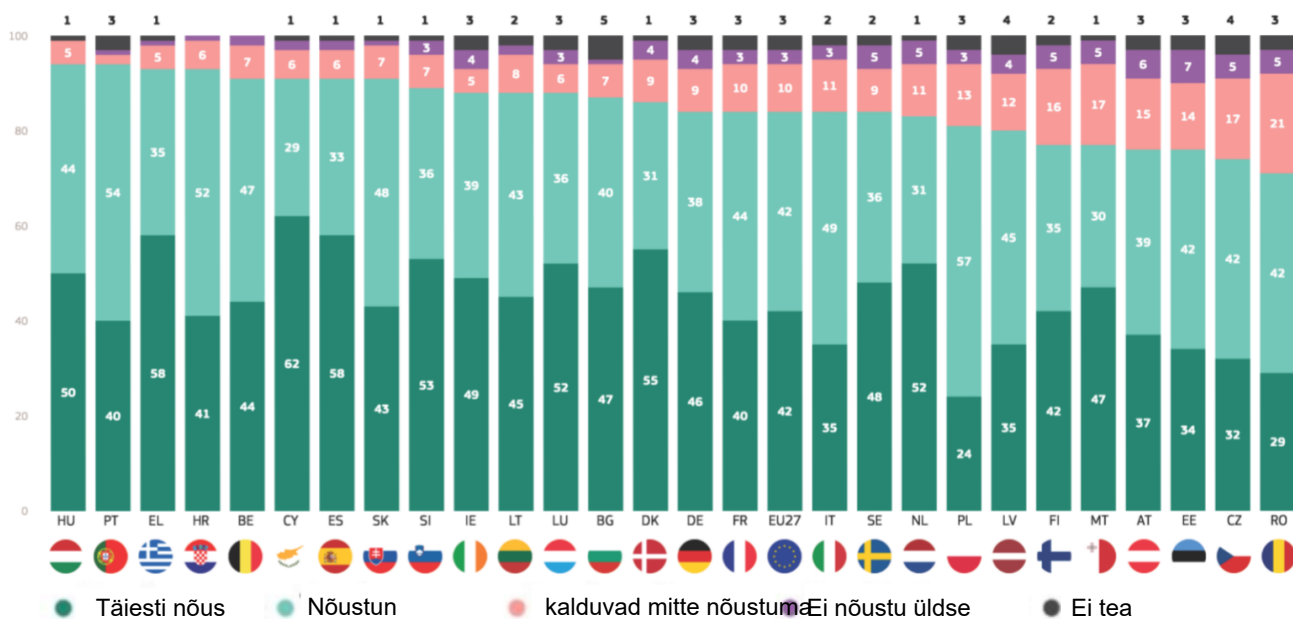
● Täiesti nõus ● Nõustun ● kalduvad mitte nõustuma ● Ei nõustu üldse ● Ei tea

⁷ Küsimused ja vastused3. Palun öelge mulle, mil määral Te nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega: 1. ELi keskkonnaalased õigusaktid on vajalikud keskkonna kaitsmiseks (MEIE RIIGIS); 2. EL peaks abistama ELi mittekuuluvaid riike nende keskkonnastandardite parandamisel.

Kõigis 27 liikmesriigis nõustub üle seitsme vastu kümnest väitega, et ELi keskkonnavalused õigusaktid on vajalikud keskkonna kaitsmiseks nende riigis. Nende vastajate osakaal, kes nõustuvad,⁸ on suur – 94 % Ungaris ja Portugalis – veidi üle seitsme vastaja kümnest Rumeenias (71 %) ja Tšehhis (74 %). Vastajad Küprosel (62%), Kreekas ja Hispaanias (mõlemas 58%) nõustuvad kõige tõenäolisemalt väitega „täielikult“, samas kui nende vastajate osakaal, kes kalduvad selle ideega mitte nõustuma, on suurim Rumeenias (21%), Tšehhis ja Maltal (17%). Lahkarvamuste tase on üldiselt proportsionaalne kokkuleppe tasemega, olles kõrgeim Rumeenias (26%) ning madalaim Portugalis ja Ungaris (vastavalt 3% ja 5%).

Alates eelmisest, 2019. aasta uuringust on väitega nõustujate osakaal suurenenud kümnes liikmesriigis, kõige silmatorkavamalt Horvaatias (93%, +7) ja Ungaris (94%, +5), samal ajal kui Hispaanias, Slovakkias (kumbki 91%) ja Bulgaarias (87%) see ei muutunud. Seevastu vähenes osakaal 14 liikmesriigis, kõige märkimisväärselt Rumeenias (71%, -7) ja Maltal (77%, -6).

Küsimus B3.1. Palun öelge mulle, mil määral te nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega:-ELi keskkonnavalused õigusaktid on vajalikud keskkonna kaitsmiseks (MEIE RIIGIS) (%)

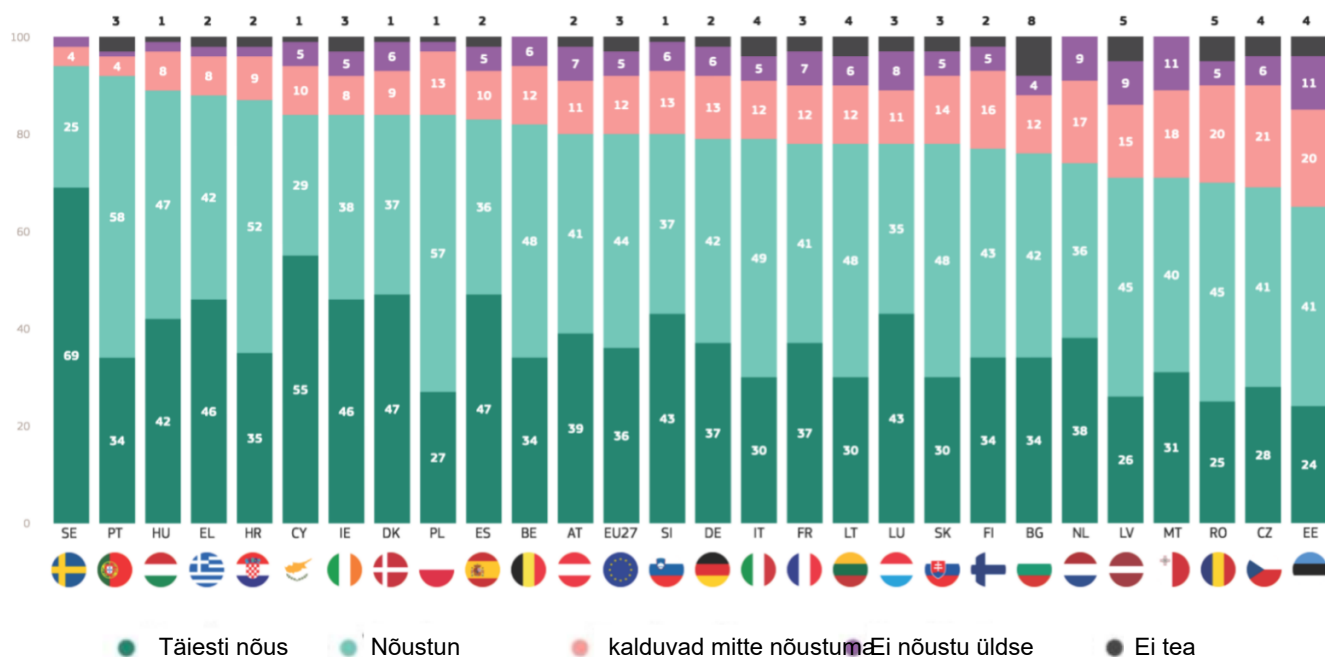


8 Kokkuleppe tasand on sõnade „nõustun täielikult“ ja „nõustun“ summa.

Kõigis 27 liikmesriigis nõustub üle kuue vastu kümnest väitega, et EL peaks abistama kolmandaid riike nende keskkonnastandardite parandamisel. Nõustunnute osakaal⁹ ulatub 94 %-st Rootsis ja 92 %-st Portugalis 65 %-ni Eestis ja 69 %-ni Tšehhis. Vastajad Rootsis (69%) ja Küprosel (55%) nõustuvad kõige tõenäolisemalt selle väitega „täielikult“, samas kui vastajate osakaal, kes kalduvad sellele ideele vastu olema, on suurim Tšehhis (21%), Rumeenias ja Eestis (mõlemas 20%).

Alates eelmisest, 2019. aasta uuringust on väitega nõustuvate vastajate osakaal suurenenud kümnes liikmesriigis, eelkõige neljas liikmesriigis, nimelt Itaalias (79%, +5), Horvaatias (87%, +4), Belgias (82%, +3) ja Hispaanias (83%, +1). Ülejäänud viies liikmesriigis jäid osakaalud samaks, samal ajal kui osakaalud vähenesid 18 liikmesriigis, kõige märkimisväärselt Küprosel (84%, -9).

Küsimus B3.2 Palun öelge mulle, mil määral te nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega: -EL peaks aitama kolmandatel riikidel parandada oma keskkonnastandardeid (%)



9 Kokkuleppe tasand on sõnade „nõustun täielikult“ ja „nõustun“ summa.

Eurobaromeetri eriuuring 550 „Keskfond“

Sotsiaaldemograafiliste andmete analüüs näitab järgmisi mustreid:

Nooremad vastajad nõustuvad kahe väitega veidi suurema tõenäosusega kui vanemad vastajad. Kokkulepe, et ELi keskkonnaalased õigusaktid on vajalikud keskkonna kaitsmiseks nende riigis, ulatub 87 %-st 15–24-aastaste seas 83 %-ni 55-aastaste ja vanemate seas, samas kui sarnast vahemikku võib näha proportsioonis, milles nõustutakse, et EL peaks aitama kolmandatel riikidel parandada oma keskkonnastandardeid (84 %-st 15–24-aastaste seas 78 %-ni 55-aastaste ja vanemate seas).

Kõrgema haridusega inimesed nõustuvad suurema tõenäosusega nende kahe väitega. Erinevus on suurim nende inimeste osakaalus, kes nõustuvad, et EL peaks aitama kolmandatel riikidel parandada oma keskkonnastandardeid (82% inimestest, kes lahkusid haridussüsteemist 20-aastaselt või vanemalt, võrreldes 78%-ga neist, kes lahkusid koolist 15-aastaselt või nooremalt).

Vastajad, kellel on enamasti raskusi arvete tasumisega, nõustuvad väiksema tõenäosusega sellega, et EL peaks abistama kolmandaid riike nende keskkonnastandardite parandamisel (74% vs. 82% neist, kellel on harva või mitte kunagi raskusi). Teise väite puhul on erinevus väiksem, kuigi muster jääb samaks.

Suures linnas elavad inimesed nõustuvad suurema tõenäosusega nende kahe väitega; näiteks 87 % nõustub, et ELi keskkonnaalased õigusaktid on vajalikud keskkonna kaitsmiseks nende riigis, samas kui 81 % elab maakülas ja 82 % väikeses või keskmise suurusega linnas.

Inimesed, kellel on EList positiivne kuvand, nõustuvad tõenäolisemalt avaldustega. Näiteks nende hulgas, kellel on EList positiivne kuvand, nõustub 92 % väitega, et ELi keskkonnaalased õigusaktid on vajalikud keskkonna kaitsmiseks nende riigis, võrreldes 64 %ga neist, kellel on EList negatiivne kuvand.

QB3.1 Palun öelge mulle, mil määral nõustute või ei nõustu iga järgmise väitega. ELi keskkonnaalased õigusaktid on vajalikud keskkonna kaitsmiseks (MEIE RIIGIS) (% – EL)

	Kokku „nõustun“	Kokku „ei nõustu“	Ei tea
EL 27	84	13	3
Sugu			
Mees	84	14	2
Naine	85	12	3
Vanus			
15–24aastased	87	11	2
25–39	85	13	2
40–54	85	13	2
55+	83	14	3
Haridus (lõpp)			
15-	84	12	4
16–19.	84	14	2
20+	86	12	2
Ikka veel õpib	90	7	3
Raskused arvete maksmisel			
Suurema osa ajast	82	14	4
Aeg-ajalt	82	16	2
Peaaegu mitte kunagi / mitte kunagi	86	12	2
Subjektiivne linnastumine			

Maaküla	82	15	3
Väike / keskmise suurusega linn	85	13	2
Suur linn	87	11	2
ELi pilt			
Positiivne	92	7	1
Neutraalne	83	14	3
Negatiivne	64	32	4

QB3.2 Palun öelge mulle, mil määral nõustute või ei nõustu iga järgmise väitega. EL peaks aitama kolmandatel riikidel parandada oma keskkonnastandardeid (% – EL)

	Kokku „nõustun“	Kokku „ei nõustu“	Ei tea
EL 27	80	17	3
Sugu			
Mees	80	18	2
Naine	80	17	3
Vanus			
15–24aastased	84	14	2
25–39	81	17	2
40–54	80	18	2
55+	78	19	3
Haridus (lõpp)			
15-	78	16	6
16–19.	78	19	3
20+	82	17	1
Ikka veel õpib	88	10	2
Raskused arvete maksmisel			
Suurema osa ajast	74	20	6
Aeg-ajalt	78	20	2
Peaaegu mitte kunagi / mitte kunagi	82	16	2
Subjektiivne linnastumine			
Maaküla	77	20	3
Väike / keskmise suurusega linn	79	19	2
Suur linn	84	14	2
ELi pilt			
Positiivne	88	11	1
Neutraalne	78	19	3
Negatiivne	58	37	5

2. ELi prioriteedid looduse kaitsmisel

Looduse taastamist inimtegevusest põhjustatud kahju hüvitamiseks ja looduse kaitse tagamist uute arenduste või taristu kavandamisel peetakse ELi looduskaitsealasteks prioriteetideks.

Küsimusele, milliseid peamisi meetmeid peaks EL looduse kaitsmiseks esmatähtsaks pidama, vastati, et kõige valitum meede on looduskaitse-eeskirjade tugevdamine ja nende järgimise tagamine (24 %). Sellele järgneb väga tähelepanelikult looduse taastamine ja looduse kaitse tagamine uute arenduste või taristu kavandamisel (mõlemad 22%). Veidi mahajäämus seisneb kodanike paremas teavitamises looduse tähtsusest (16 %) ja looduskaitsealade laiendamises (15 %).

QB13a. Milliseid järgmistest meetmetest peaks EL looduse kaitsmiseks esmatähtsaks pidama? Kõigepealt? (EL 27) (%)



Kui küsiti meetmete kohta, mida EL peaks looduse kaitsmisel esmatähtsaks pidama,¹⁰ olid esikohal kaks meedet. 45% mainib „looduse taastamist inimtegevusest põhjustatud kahju korvamiseks“ ja sama suur osa (45%) viitab sellele, et uute arenduste või taristute kavandamisel tuleb tagada looduse kaitse.

Veidi väiksem osa vastanutest leiab, et EL peaks tugevdama looduskaitse-eeskirju ja tagama nende järgimise. 31% soovib, et EL „laiendaks alasid, kus loodus on kaitstud“, ja 30% soovib, et EL „teavitaks kodanikke paremini looduse tähtsusest“.

Looduse taastamine inimtegevusest põhjustatud kahju hüvitamiseks on ELi tasandil esikohal ning esikohal või ühisel kohal – esikohal 12 liikmesriigis, kõige märkimisväärselt Saksamaal ja Bulgaarias (mõlemas 55%). Ülejäänud liikmesriikides on see punkt teisel või kolmandal kohal, välja arvatud Luksemburgis (39%), kus see oli neljandal kohal.

Looduse kaitsetagamine uute arenduste või taristu kavandamisel on ELi tasandil esikohal vastajate jaoks üheksas liikmesriigis, sealhulgas Rootsis (63%) ja Maltal

(60%), kus seda peab esmatähtsaks vähemalt kuus vastajat kümnest. Ülejäänud 18 liikmesriigis on see teisel või kolmandal kohal.

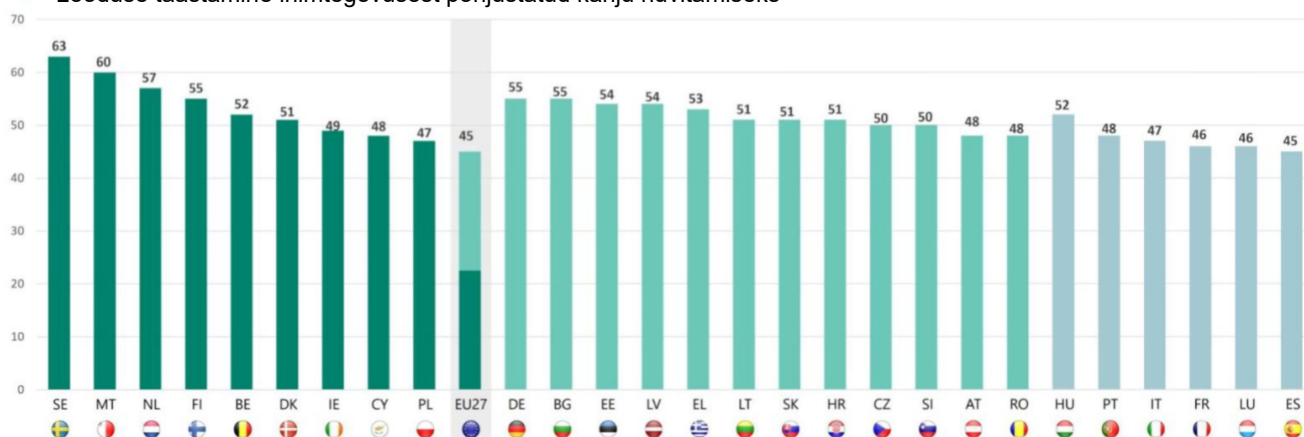
Tugevdada looduskaitse-eeskirju ja tagada nende järgimine on ELi tasandil teisel kohal, kuid esimesel kohal kuues liikmesriigis, sealhulgas kõige märkimisväärselt Ungaris (52%) ja Portugalis (48%). Proportsionaalsus on suur ka Rootsis (55%), Madalmaades ja Soomes (mõlemas 51%), kus see avaldus on teisel kohal. Laiendada looduskaitsealasid, mis on ELi tasandil kolmandal kohal – teisel kohal Rumeenias (38%) ning kolmandal kohal Küprosel (36%), tugevdades looduskaitse-eeskirju ja tagades nende järgimise, ning Tšehhis (28%). See toode ei kuulu ühegi teise riigi esikolmikusse. Teavitada kodanikke paremini looduse tähtsusest, mis on teisel kohal Iirimaa (40%) ja Rumeenias (38%) koos kahe teise punktiga, nimelt „laiendada alasid, kus loodus on kaitstud“ ja „tugevdada looduskaitse-eeskirju ja tagada nende järgimine“. Skaala teises otsas on Rootsi, kus seda punkti mainis vähem kui viiendik vastanutest (18 %).

QB13T. Milliseid järgmistest meetmetest peaks EL looduse kaitsmiseks esmatähtsaks pidama? Kõigepealt? Ja siis? (EL 27) (%)



QB13T. Milliseid järgmistest meetmetest peaks EL looduse kaitsmiseks esmatähtsaks pidama? Kõigepealt? Ja siis? (% – enim nimetatud vastus riikide kaupa)

- Tagada looduse kaitse uute arenduste või taristute kavandamisel
- Tugevdada looduskaitse-eeskirju ja tagada nende järgimine
- Looduse taastamine inimtegevusest põhjustatud kahju hüvitamiseks



10 Küsimused ja vastused 13. Milliseid järgmistest meetmetest peaks EL looduse kaitsmiseks esmatähtsaks pidama? Kõigepealt? Ja siis?

QB13T. Milliseid järgmistest meetmetest peaks EL looduse kaitsmiseks esmatähtsaks pidama? Kõigepealt? Ja siis? (%)

	Looduse taastamine inimtegevusest põhjustatud kahju hüvitamiseks	Tagada looduse kaitse uute arenduste või taristute kavandamisel	Tugevdada looduskaitse-eeskirju ja tagada nende järgimine	Laiendada alasid, kus loodus on kaitstud	Kodanike parem teavitamine looduse olemusest
EL 27	45	45	44	31	30
Sugu					
Mees	45	45	46	30	31
Naine	46	45	43	32	30
Vanus					
15–24aastased	43	44	47	33	31
25–39	46	46	44	31	30
40–54	46	45	45	31	30
55+	46	44	43	30	31
Haridus (lõpp)					
15-	45	41	41	31	34
16–19.	47	43	43	31	32
20+	45	49	47	30	27
Ikka veel õpib	42	46	48	33	29
Sotsiaal-professionaalne kategooria					
Füüsilisest isikust ettevõtjad	43	45	44	32	32
Juhid	43	49	51	28	28
Muud valged kraed	47	48	45	30	28
Käsitöölised	49	43	44	31	30
Majaelanikud	44	40	37	36	36
Töötu	45	37	39	35	38
Pensionile jäänud	45	44	43	30	31
Üliõpilased	41	47	47	33	29
Raskused arvete maksmisel					
Suurema osa ajast	44	47	42	29	30
Aeg-ajalt	47	43	43	32	32
Peaaegu mitte kunagi / mitte kunagi	45	46	45	30	30
ELi piit					
Positiivne	45	47	47	29	30
Neutraalne	45	44	43	32	31
Negatiivne	49	41	37	34	30

Sotsiaaldemograafiliste andmete analüüs näitab, et tulemused on eri sotsiaal-demograafiliste rühmade lõikes üldiselt järjepidevad, kuigi mõne näitaja puhul on mõned väikesed erinevused.

Kõige kauem täiskoormusega hariduses püsinud inimesed nimetavad kõige tõenäolisemalt „looduskaitse-eeskirjade tugevdamist ja nende järgimise tagamist“ (47% vs. 41%–43%) ning „looduse kaitse tagamist uute arenduste või taristu kavandamisel“ (49% vs. 41%–43%). Sama muster kehtib juhtide (vastavalt 51% ja 49%) ja nende kohta, kellel on EList positiivne kuvand (mõlemad 47%).

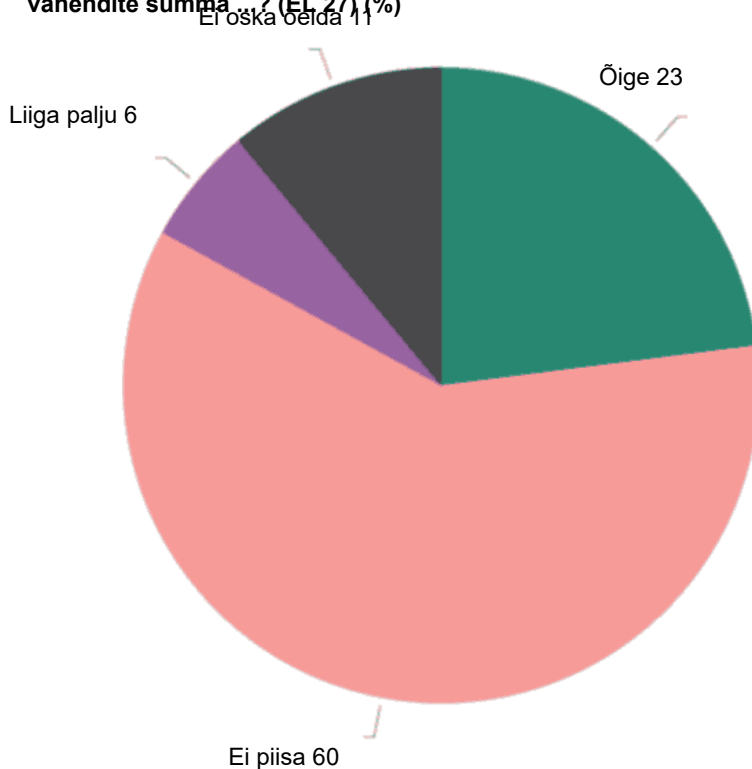
Seevastu need, kellel on EList negatiivne kuvand, nimetavad suurema tõenäosusega „looduse taastamist inimtegevusest põhjustatud kahju korvamiseks“ (49% vs. kumbki 45%) ja „looduskaitsealade laiendamist“ (34% 29%–32%).

3. Avaliku sektori poolne rahastamine, et üleminekut keskkonnahoidlikumale majandusele

Kuus eurooplast kümnest leiab, et nende riigis ei piisa keskkonnahoidlikumale majandusele ülemineku toetamiseks avaliku sektori vahenditest.

Küsimusele, kas keskkonnahoidlikumale majandusele ülemineku toetamiseks ette nähtud avaliku sektori rahastus on „piisav“, „õiglane“ või „liiga suur“, vastas 60 % vastanutest,¹¹ et nende riigis ei ole keskkonnahoidlikumale majandusele ülemineku toetamiseks ette nähtud avaliku sektori rahastuse summa piisav. Veidi üle viiendiku (23%) ütleb, et riiklik rahastamine on õige, ja 6% ütleb, et seda on liiga palju. Väärrib märkimist, et rohkem kui üks kümnest vastajast vastas „ei tea“ või ei andnud sellele küsimusele vastust.

QB5. Kas Teie arvates on (MEIE RIIGIS) keskkonnasäästlikumale majandusele ülemineku toetamiseks ette nähtud avaliku sektori vahendite summa ...? (EL 27) (%)

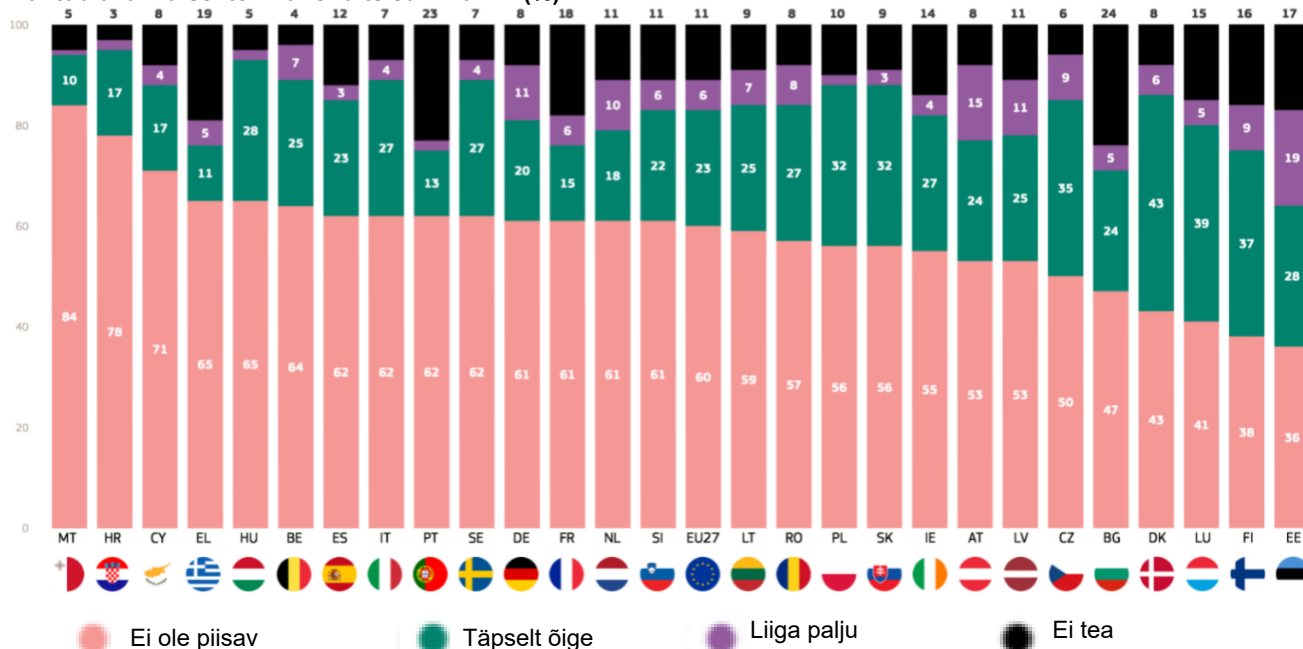


¹¹ QB5. Kas Teie arvates on (MEIE RIIGIS) keskkonnasäästlikumale majandusele ülemineku toetamiseks ette nähtud avaliku sektori vahendite summa ...?

26 liikmesriigis leiab enamik vastanutest, et avaliku sektori vahenditest ei piisa nende riigis keskkonناسäästlikumale majandusele ülemineku toetamiseks. Siiski on proportsioonid liikmesriigiti väga erinevad.

Kõige suurem oli nende vastajate osakaal, kes leidsid, et rahastamine ei ole piisav, Maltal (84%), Horvaatias (74%) ja Küprosel (71%), samas kui kõige väiksem oli nende vastajate osakaal Eestis (36%) ja Soomes (38%). Avalik arvamus jaguneb Taanis võrdselt (43% „ei ole piisav“ vs. 43% „õiglane õigus“ ja 6% „liiga palju“).

QB5. Kas Teie arvates on (MEIE RIIGIS) keskkonناسäästlikumale majandusele ülemineku toetamiseks ette nähtud avaliku sektori vahendite summa ...? (%)



Nende vastajateosakaal, kes leiavad, et nende riigi keskkonناسäästlikumale majandusele ülemineku toetamiseks ette nähtud avaliku sektori vahendite summa on õige, ulatub 43 %-st Taanis ja 39 %-st Luksemburgis ligikaudu ühe vastajani kümnest Maltal (10 %) ja Kreekas (11 %), kus osakaal on kõige väiksem. Kuues liikmesriigis ületab see osakaal 30 %.

Suhteliselt vähesed vastajad leiavad, et nende riigi keskkonناسäästlikumale majandusele ülemineku toetamiseks ette nähtud avaliku sektori vahendite summa on liiga suur, kusjuures nende vastajate osakaal oli suurim Eestis (19 %), Austrias (15 %), Saksamaal ja Lätis (11 %), kus üle kümnendiku vastanutest arvas nii.

Väärib märkimist, et 14 liikmesriigis ütleb vähemalt kümnendik vastanutest, et nad ei tea või ei anna vastust. Nende vastajate osakaal on suurim Bulgaarias (24%) ja Portugalis (23%), kus nad moodustavad üle viiendiku vastanutest.

Sotsiaaldemograafiliste andmete analüüs näitab, et tulemused on eri sotsiaal-demograafiliste rühmade lõikes üldiselt järjepidevad. Vastajad, kes jätkasid täisajaga õpinguid kuni 20-aastaseks saamiseni või kauem, on siiski suurema tõenäosusega seisukohal, et avaliku sektori rahalised vahendid keskkonnasäästlikumale majandusele ülemineku toetamiseks nende riigis on liiga väikesed (62%) kui need, kes lõpetasid oma hariduse varem (53%–60%). Sama muster kehtib juhtide (66% vs. 54%–62%) ja nende kohta, kellel on ELi positiivne kuvand (62%), võrreldes nendega, kellel on negatiivne kuvand (55%).

QB5 Kas Teie arvates on (MEIE RIIGIS) keskkonnasäästlikumale majandusele ülemineku toetamiseks ette nähtud avaliku sektori vahendite summa ...? (% - EL)

	Täpselt õige	Ei ole piisav	Liiga palju	Ei tea
EL 27	23	60	6	11
Sugu				
Mees	25	58	7	10
Naine	22	61	5	12
Vanus				
15–24aastased	23	61	5	11
25–39	24	61	6	9
40–54	25	61	7	7
55+	21	58	7	14
Haridus (lõpp)				
15-	22	53	6	19
16–19.	23	60	7	10
20+	23	62	7	8
Ikka veel õpib	26	62	2	10
Sotsiaal-professionaalne kategooria				
Füüsilisest isikust ettevõtjad	24	59	8	9
Juhid	23	66	5	6
Muud valged kraed	26	61	5	8
Käsitöölised	24	59	7	10
Majaelanikud	20	58	7	15
Töötu	20	54	9	17
Pensionile jäänud	21	58	6	15
Üliõpilased	24	62	4	10
Raskused arвете maksmisel				
Suurema osa ajast	16	61	7	16
Aeg-ajalt	22	60	8	10
Peaaegu mitte kunagi / mitte kunagi	25	59	5	11
ELi pilt				
Positiivne	26	62	3	9
Neutraalne	22	60	6	12
Negatiivne	16	55	16	13

4. Vastutus reostuse puhastamise eest

Üle üheksa eurooplase kümnest leiab, et ettevõtjad peaksid kandma oma saaste puhastamise kulud.

Seoses saaste puhastamise kuludega nõustub 92 % vastanutest väitega,¹² et ettevõtjad peaksid maksma oma saaste puhastamise kulud, sealhulgas 59 % nõustub täielikult ja 33 % kaldub nõustuma. 7% ei nõustu selle väitega, 60% kaldub mitte nõustuma ja 1% ei nõustu üldse).

Peaaegu kolm neljandikku vastanutest (74%) nõustub väitega, et avaliku sektori asutused peaksid maksma saaste puhastamise kulud, sealhulgas 30% vastanutest, kes on täiesti nõus, ja 44%, kes kalduvad nõustuma. Teisest küljest ei nõustu 23% vastanutest (16% kaldub mitte nõustuma ja 7% ei nõustu üldse), 3% vastanutest „ei tea“ või ei anna sellele küsimusele vastust.

QB4. Palun öelge, mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega saaste puhastamise kulude kohta (EL 27) (%)

Ettevõtjad peaksid tasuma oma saaste puhastamise kulud



Riigiasutused peaksid kandma saaste puhastamise kulud

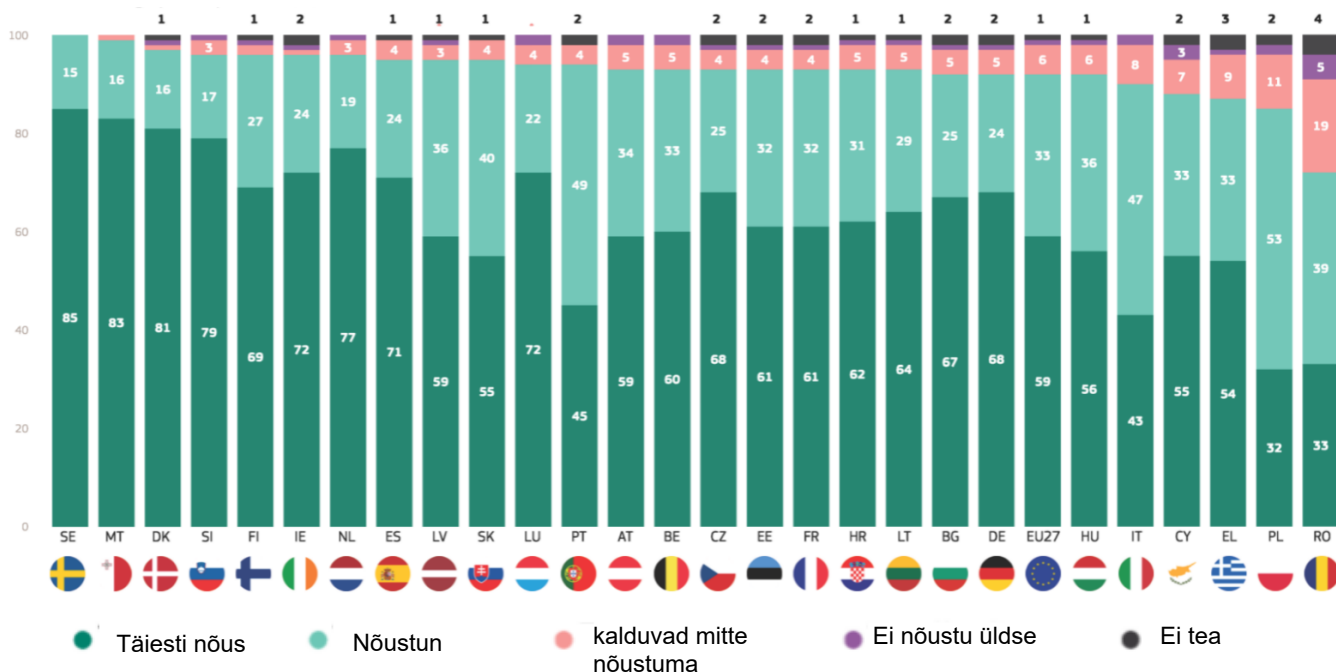


● Täiesti nõus
 ● Nõustun
 ● kalduvad mitte nõustuma
 ● Ei nõustu üldse
 ● Ei tea

12 Küsimused ja vastused4. Palun öelge mulle, mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega saaste puhastamise kulude kohta? 1. Riigiasutused peaksid katma saaste puhastamise kulud, 2. Ettevõtjad peaksid tasuma oma saaste puhastamise kulud

Kõigis 27 liikmesriigis leiab üle seitsme vastanu kümnest, et ettevõtjad peaksid tasuma oma saaste puhastamise kulud, kusjuures nende osakaal ulatub 100%-st Rootsis ja 99%-st Taanis 72%-ni Rumeenias, 85%-ni Poolas, 87%-ni Kreekas ja 88%-ni Küprosel.

Küsimus B4.2. Palun öelge mulle, mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega saaste puhastamise kulude kohta – ettevõtjad peaksid maksma oma saaste puhastamise kulude eest (%)

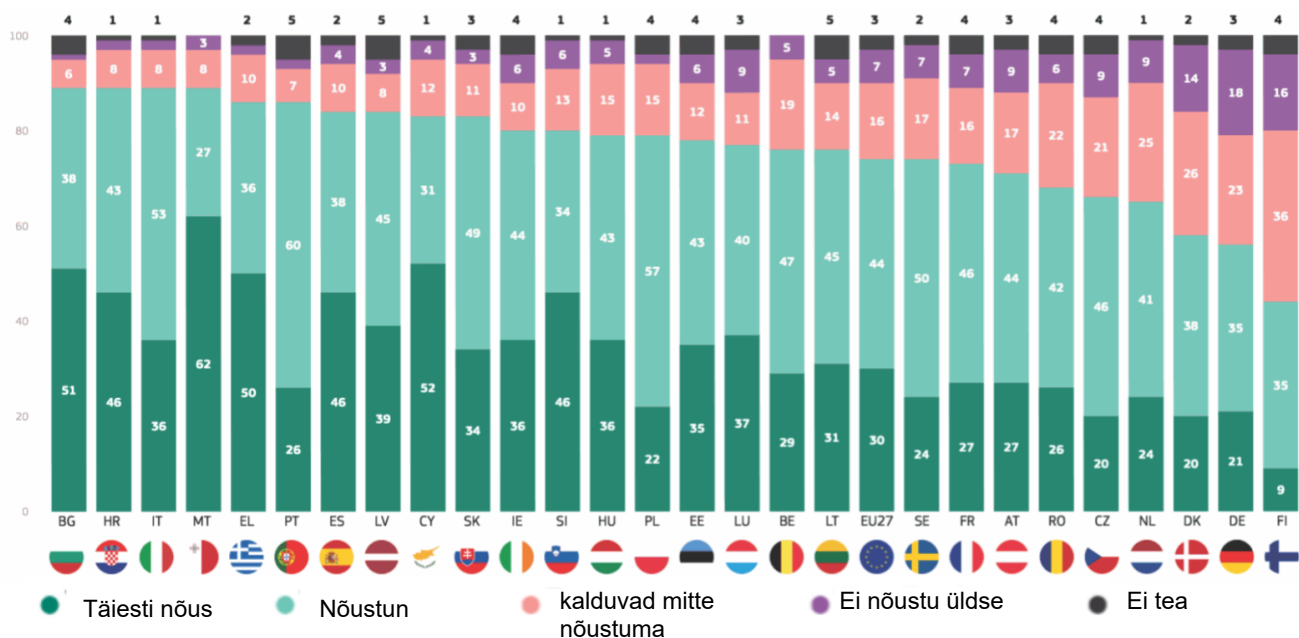


Kaheksaliikmesriigis nõustub selle ideega täielikult üle 70 % vastanutest, kõige märkimisväärselt Rootsis (85 %), Maltal (83 %) ja Taanis (81 %), samas kui Poolas nõustub selle ideega täielikult ainult 32 % ja Rumeenias 33 %.

Mittenõustuvate vastajate osakaal on suurim Rumeenias (24%). Veel neljas liikmesriigis ei ole vähemalt kümnendik vastanutest sellega nõus: Poola (13 %), Kreeka, Küpros ja Itaalia (kumbki 10 %)

26 liikmesriigis nõustub enamik vastanutest väitega, et avaliku sektori asutused peaksid kandma saaste puhastamise kulud. Selles liikmesriikide rühmas on proportsioonid väga erinevad. Need on kõige suuremad Bulgaarias, Horvaatias, Itaalias ja Maltal (kõigis 89%) ning kõige väiksemad Saksamaal (56%) ja Taanis (58%). Soomes on seda arvamust väljendanud väike osa vastanutest: 44% nõustub ja 52% ei nõustu.

Küsimus B4.1. Palun öelge mulle, mil määral Te nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega seoses puhastustöödega – Riigiasutused peaksid tasuma puhastustööde kulud (%)



Nende vastajate osakaal, kes selle väitega täielikult nõustuvad, on eriti suur Maltal (62%) ja Küprosel (52%), kus üle poole vastajatest nõustub täielikult.

Teisest küljest ei ole üle kolmandiku vastanutest väitega nõus. Soomes ei ole sellega nõus enamik vastanutest (52%), 41% sakslastest, 40% taani ja 34% hollandlastest.

Sotsiaaldemograafiliste andmete analüüs näitab järgmist:

Nooremad vastajad on võrreldes teiste vanuserühmadega (70–76 %) suurema tõenäosusega seisukohal, et saaste puhastamise kulud peaksid kandma avaliku sektori asutused (80 %). Ka üliõpilased (78%) ja kodused (76%) ütlevad seda tõenäolisemalt kui teised ametirühmad. Sama muster kehtib nende kohta, kes elavad suurtes linnades (78%), eriti võrreldes nendega, kes elavad maakülades (71%). Lõpuks nõustuvad selle väitega ka need, kellel on EList positiivne kuvand (77%) kui need, kellel on negatiivne kuvand (67%).

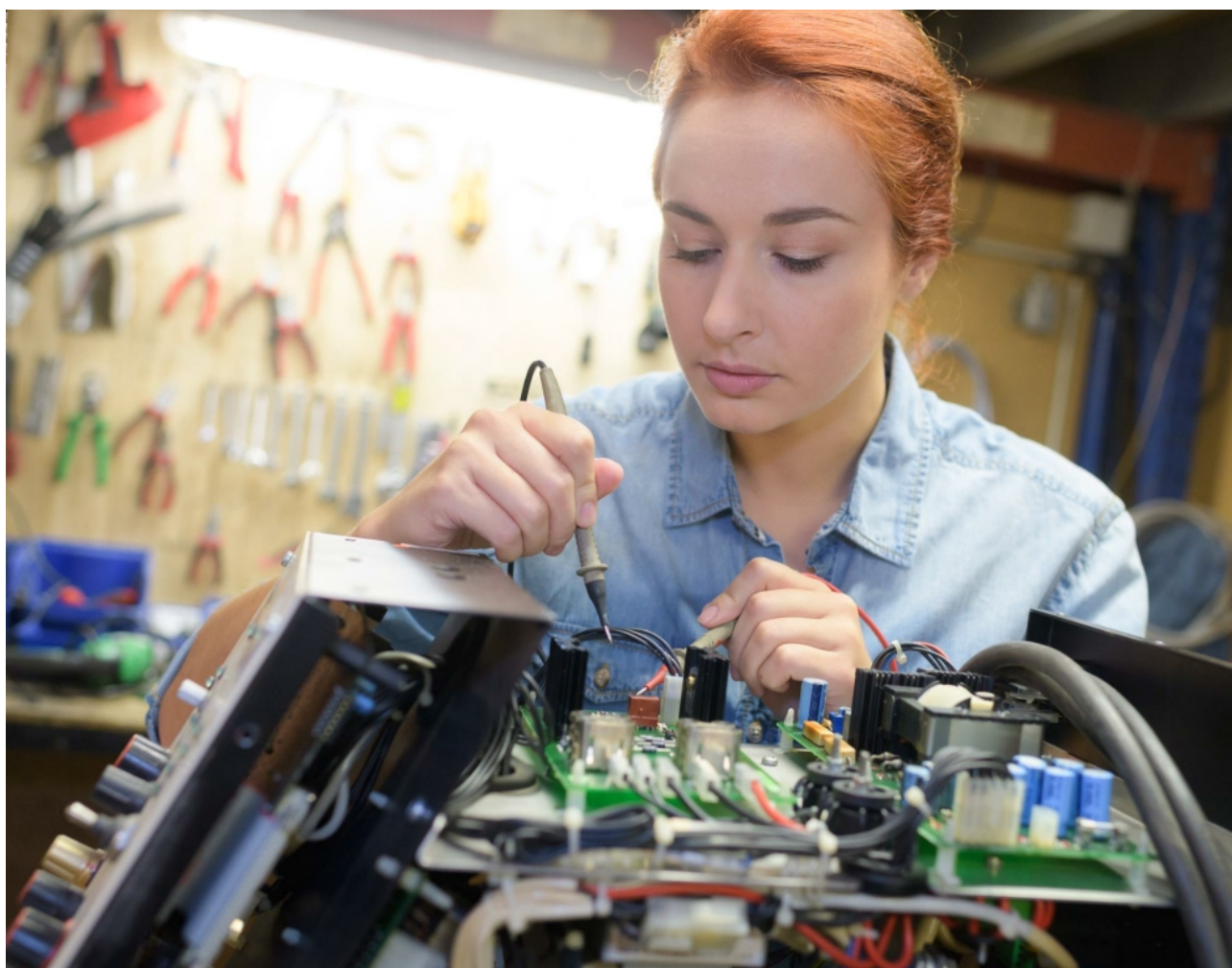
Vastuste mustrid on veelgi järjekindlamad, kui tegemist on ettevõtete vastutusega. Suurimad erinevused on nende vastanute vahel, kellel on EList positiivne kuvand, ja nende vahel, kellel seda ei ole. 95 % esimestest leiab, et ettevõtjad peaksid maksma oma saaste puhastamise kulude eest, samas kui ainult 87 % negatiivse kuvandiga vastanutest teeb seda.

QB4.1 Palun öelge mulle, mil määral Te nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega saaste puhastamise kulude kohta Avaliku sektori asutused peaksid maksma saaste puhastamise kulude eest (% - EL)

	Kokku „nõustun“	Kokku „ei nõustu“	Ei tea
EL 27	74	23	3
Sugu			
Mees	71	26	3
Naine	76	21	3
Vanus			
15–24aastased	80	17	3
25–39	76	22	2
40–54	74	24	2
55+	70	26	4
Haridus (lõpp)			
15-	73	22	5
16–19.	76	21	3
20+	70	28	2
Ikka veel õpib	79	18	3
Sotsiaal-professionaalne kategooria			
Füüsilisest isikust ettevõtjad	76	22	2
Juhid	71	27	2
Muud valged kraed	77	21	2
Käsitöölised	74	24	2
Majaelanikud	76	19	5
Töötü	76	20	4
Pensionile jäänud	71	25	4
Üliõpilased	78	19	3
Raskused arvete maksmisel			
Suurema osa ajast	71	26	3
Aeg-ajalt	74	24	2
Peaaegu mitte kunagi / mitte kunagi	78	19	3
ELi pilt			
Positiivne	77	21	2
Neutraalne	74	23	3
Negatiivne	67	30	3

QB4.2 Palun öelge, mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega saaste puhastamise kulude kohta Ettevõtted peaksid maksma oma saaste puhastamise kulude eest (% - EL)

	Kokku „nõustun“	Kokku „ei nõustu“	Ei tea
EL 27	92	7	1
Sugu			
Mees	92	7	1
Naine	91	7	2
Vanus			
15–24aastased	91	8	1
25–39	90	9	1
40–54	91	8	1
55+	92	6	2
Haridus (lõpp)			
15-	89	8	3
16–19.	91	8	1
20+	92	7	1
Ikka veel õpib	94	5	1
Sotsiaal-professionaalne kategooria			
Füüsilisest isikust ettevõtjad	90	9	1
Juhid	93	6	1
Muud valged kraed	92	7	1
Käsitöölised	90	9	1
Majaelanikud	90	8	2
Töötü	90	8	2
Pensionile jäänud	92	6	2
Üliõpilased	92	7	1
Raskused arvete maksmisel			
Suurema osa ajast	90	8	2
Aeg-ajalt	92	7	1
Peaaegu mitte kunagi / mitte kunagi	92	6	2
ELi pilt			
Positiivne	95	5	0
Neutraalne	89	9	2
Negatiivne	87	11	2



III. Roheline ja ringmajandus

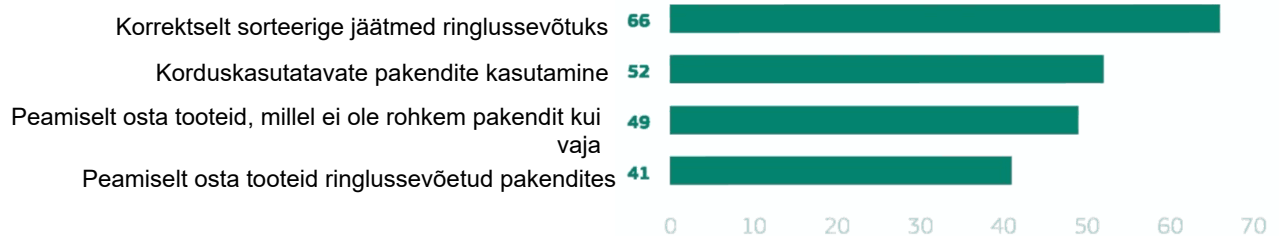
Kolmandas peatükis keskendutakse kodanike jõupingutustele jäätmete vähendamisel, nende arusaamadele kõige problemaatilisematest jäätmeliikidest ja nende valmisolekule maksta kestlike toodete eest rohkem.

1. Kodanike meetmed jäätmete vähendamiseks

Üle poole eurooplastest kaaluks jäätmete õiget sortimist või korduskasutuspakendite kasutamist, et vähendada jäätmete hulka.

Küsimusele, mida vastajad isiklikult jäätmete koguse vähendamiseks teeksid, vastas enamik vastajaid,¹³ et nad sorteeriksid oma jäätmed ringlussevõtuks õigesti. Sellele järgneb korduskasutuspakendite kasutamine ja peamiselt selliste toodete ostmine, millel ei ole vajalikust rohkem pakendeid. Viimane on peamiselt toodete ostmine ringlussevõetud pakendites.

QB6. Milline järgmistest tegevustest aitaks Teie arvates jäätmete kogust vähendada? Palun valige kõik teie jaoks sobivad variandid. (Võimalikud vastused) (EL 27) (%)

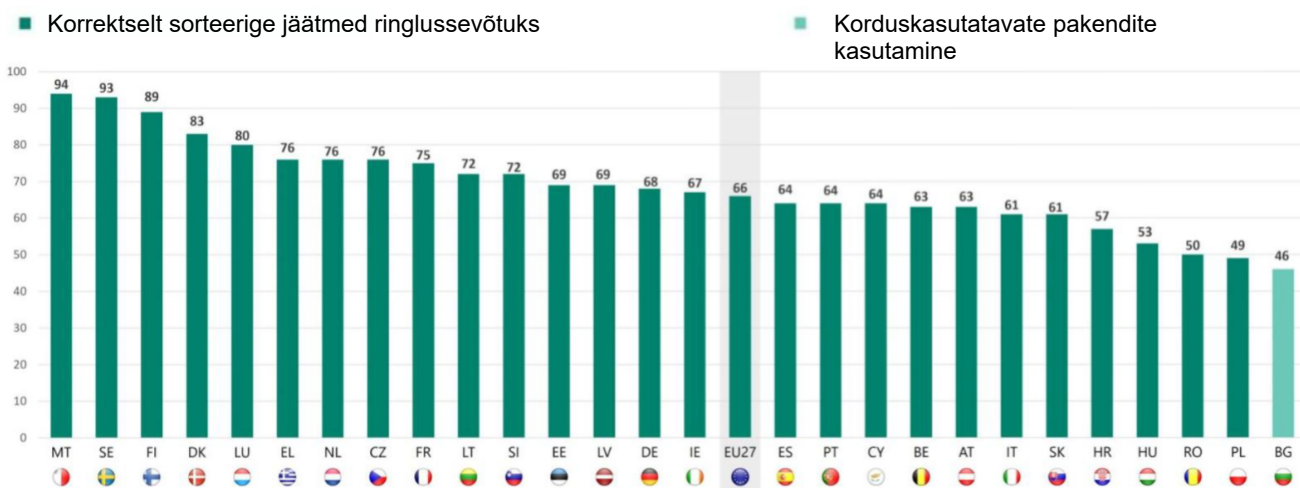


13 QB6. Milline järgmistest tegevustest aitaks Teie arvates jäätmete kogust vähendada?

Jäätmete korrektne sortimine on kõige sagedamini valitud meede 26 liikmesriigis. See on kõige rohkem valitud Maltal (94%) ja Rootsis (93%), kus üle üheksa vastanu kümnest märkis, et nad kaaluksid oma jäätmete nõuetekohast sortimist. Nende osakaal on väikseim Bulgaarias (40%), kus see meede on teisel kohal.

Korduskasutuspakendite kasutamine on ELi tasandil teisel kohal, olles Bulgaarias esimesel kohal (46%). Kõikides teistes liikmesriikides on see punkt teisel või kolmandal kohal. Eriti suur on see osakaal Rootsis (82%) ja Maltal (74%).

QB6. Milline järgmistest tegevustest aitaks Teie arvates jäätmete kogust vähendada? Palun valige kõik teie jaoks sobivad variandid. (Võimalikud vastused mitmele küsimusele) (% – enim nimetatud vastus riikide kaupa)



„Eelkõige ostetakse tooteid, millel ei ole vajalikust rohkem pakendit“ on teisel või kolmandal kohal 23 liikmesriigis, sealhulgas Rootsis (81%), kus mainitakse kõige rohkem. Küprosel (28%), Portugalil (29%), Maltal (33%) ja Leedus (34%) ei ole see näitaja esikolmikus.

„Peamiselt ringlussevõetud pakendites toodete ostmine“ on Itaalias teisel kohal (40 %) ja kolmas kõige sagedamini valitud meede kuues liikmesriigis, sealhulgas Kreekas (53 %). Väärrib märkimist, et seda punkti mainis kõige rohkem Rootsi (71%), kuigi see küsimus ei kuulu riigi esikolmikusse.

Sotsiaaldemograafiliste andmete analüüs näitab, et vastuste mustrid on eri sotsiaaldemograafilistes rühmades suures osas järjepidevad.

Mõningaid väiksemaid erinevusi võib täheldada nende puhul, kes jätkasid täisajaga õpinguid kuni 20-aastaseks saamiseni või kauem.

Selles rühmas mainitakse süstemaatilisemalt kõiki üksikmeetmeid, mille eesmärk on vähendada jäätmete kogust. Täpselt sama muster kehtib juhtide ning vähemal määral füüsilisest isikust ettevõtjate ja üliõpilaste kohta. Näiteks ütleb 55% juhtidest, et nad „ostavad peamiselt tooteid, mille pakend ei ole vajalikust suurem“, võrreldes 43%-ga kodukasutajatest.

Suurlinnades elavad vastajad mainivad kõiki nelja meetet suurema tõenäosusega kui maapiirkondades elavad vastajad. Näiteks mainib 57% linnapiirkondades elavatest inimestest korduskasutatavaid pakendeid, võrreldes 49%-ga maapiirkondades elavatest inimestest.

QB6 Milline järgmistest tegevustest aitaks Teie arvates jäätmete kogust vähendada? Palun valige kõik teie jaoks sobivad variandid. (Võimalikud MULTIPILINE VASTUSED) (% - EL)

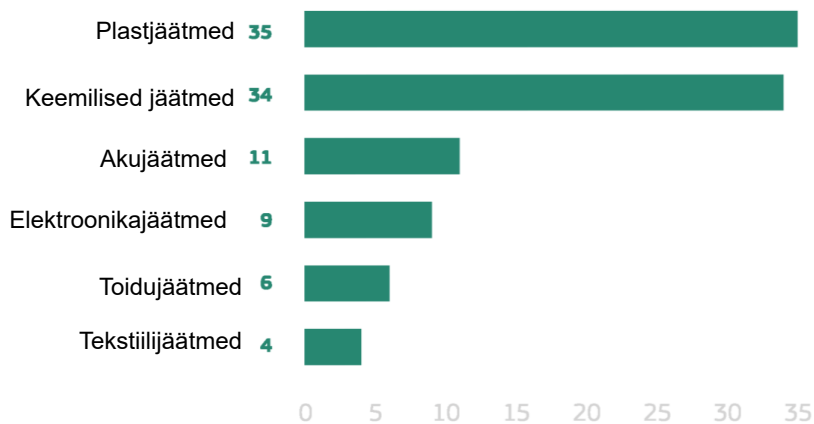
	Korrektseks sorteerida oma jäätmed	Korduskasutatavate pakendite kasutamine	Peamiselt osta tooteid, millel ei ole rohkem pakendit kui vaja	Peamiselt osta tooteid ringlussevõetud pakendites
EL 27	66	52	49	41
Haridus (lõpp)				
15-	64	45	41	35
16–19.	64	47	47	39
20+	69	58	56	45
Ikka veel õpib	65	59	49	49
Sotsiaal-professionaalne kategooria				
Füüsilisest isikust ettevõtjad	64	52	52	44
Juhid	67	55	55	47
Muud valged kraed	65	54	51	43
Käsitöölised	64	49	47	38
Majaelanikud	64	41	43	35
Töötu	67	50	49	35
Pensionile jäänud	68	50	49	40
Üliõpilased	65	58	48	47
Subjekttiivne linnastumine				
Maaküla	63	49	47	38
Väike / keskmise suurusega linn	67	50	47	40
Suur linn	67	57	54	46

2. Kõige probleemsemad jäätmeliigid

Eurooplased leiavad, et plastijäätmed ja keemilised jäätmed on nende riigis kõige problemaatilisemad jäätmeliigid.

Kui küsiti, millist liiki jäätmeid peeti kõige problemaatilisemaks, valisid ELi vastajad kõige sagedamini plasti- ja keemilised jäätmed (vastavalt 35 % ja 34 %). Muud liiki jäätmed jäävad kaugele maha: patarei- ja akujäätmed tulevad pärast (11 %), neile järgnevad elektroonikajäätmed (9 %), toidujäätmed (6 %) ja tekstiilijäätmed (4 %).

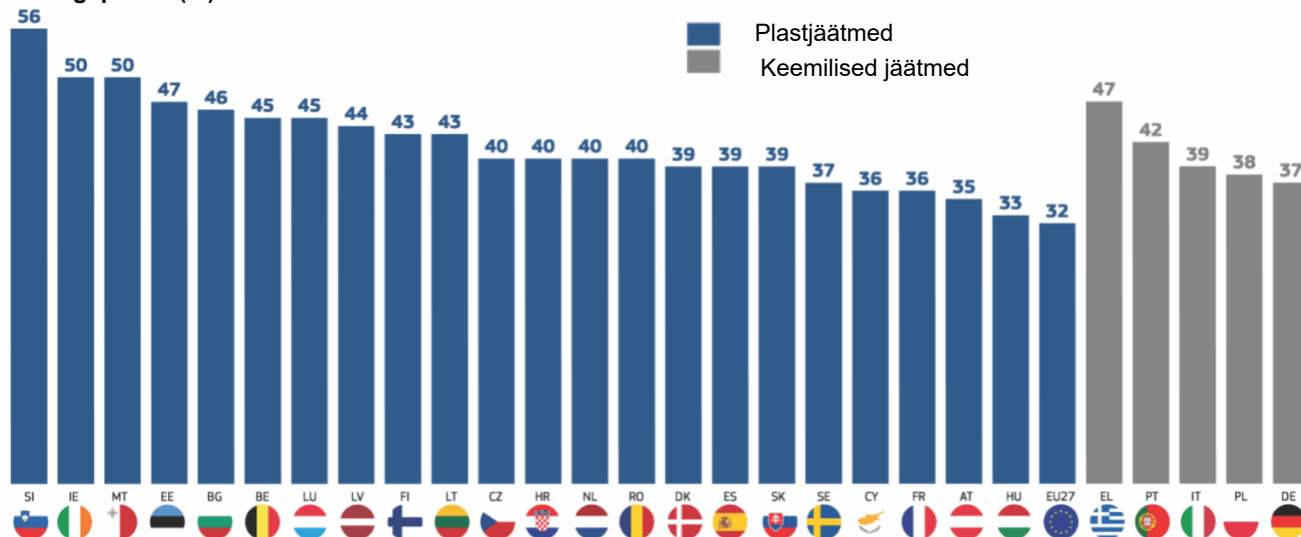
Küsimus 87a. Millised järgmistest jäätmeliikidest on Teie arvates (MEIE RIIGIS) kõige problemaatilisemad? Kõigepealt? (EL 27) (%)



22 liikmesriigis peetakse plastijäätmeid oma riigis kõige problemaatilisemaks jäätmeliigiks. See kehtib eelkõige Sloveenia (56%), Iirimaa (50%) ja Malta (50%) kohta.

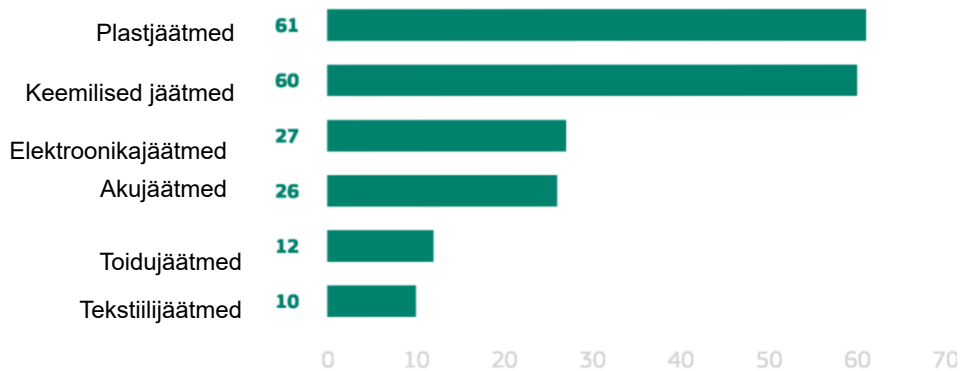
Ülejäänud viiest liikmesriigist pidasid nad keemilisi jäätmeid kõige problemaatilisemaks. See puudutab eelkõige Kreekat (47%), Portugali (42%) ja Itaaliat (37%).

QB7a. Millised järgmistest jäätmeliikidest on Teie arvates (MEIE RIIGIS) kõige problemaatilisemad? Kõigepealt? (%)



Hinnates kõige problemaatilisemaid jäätmeliike oma riigis,¹⁴kui vastajatel palutakse märkida kahte liiki jäätmed, peab 61% eurooplastest plastijäätmeid kõige problemaatilisemaks või tähtsusest teiseks. Sellele järgnevad tihedalt keemilised jäätmed (60%). Neist kahest on palju maha jäänud elektroonikajäätmed, mille valis välja 27% vastanutest, kellele järgnesid akujäätmed (26%). Ligikaudu kümnendik vastanutest nimetas toidujäätmeid (12%) ja tekstiilijäätmeid (10%).

QB7T. Millised järgmistest jäätmeliikidest on Teie arvates: kõige problemaatilisem (MEIE RIIGIS)? Kõigepealt? Ja siis? (EL 27) (%)



14 Küsimused ja vastused 7. Millised järgmistest jäätmeliikidest on Teie arvates (MEIE RIIGIS) kõige problemaatilisemad? Kõigepealt? Ja siis?

Plastijäätmed on ELi tasandil esikohal ja kõige sagedamini nimetatud jäätmeliik 20 liikmesriigis, eelkõige Sloveenias (75%), Iirimaa (74%) ja Belgias (71%), kus selle valis välja rohkem kui seitse vastajat kümnest. Rootsis (59%) on ta keemiajäätmetega esikohal. Ülejäänud seitsmes liikmesriigis on plastijäätmed teisel kohal.

Keemilised jäätmed on ELi tasandil teisel kohal, kuid esikohal kaheksas liikmesriigis, eriti Kreekas (73%), kus nende osakaal on kõige suurem. See on teisel kohal 18 liikmesriigis, millest kõrgeim on Hispaanias (64%). See on kolmandal kohal ühes liikmesriigis, Iirimaa, kus veidi alla kolmandiku (32%) peab seda kõige olulisemaks jäätmeliigiks oma riigis.

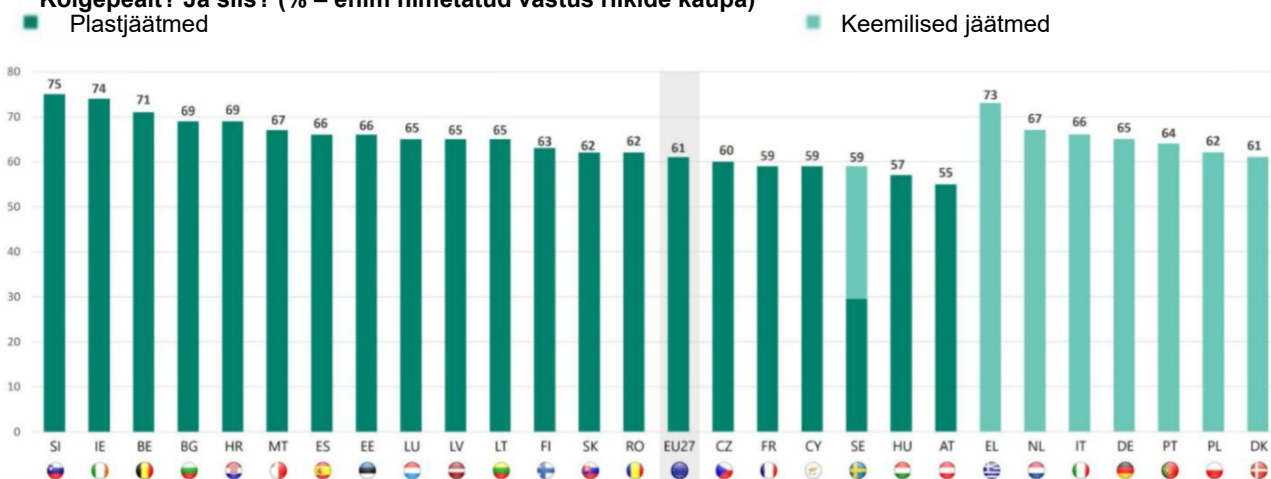
Elektroonikajäätmed on ELi tasandil kolmandal kohal, kuid Rootsis teisel kohal (31%). Elektroonikajäätmed on 15 liikmesriigis kolmas kõige sagedamini nimetatud jäätmeliik. Ülejäänud 11 liikmesriigis ei ole see esikolmikus.

Patarei- ja akujäätmed on kolmas kõige sagedamini nimetatud jäätmeliik üheksas liikmesriigis, sealhulgas Küprosel (51%), kus nende osakaal on kõige suurem. Ülejäänud 18 liikmesriigis ei ole see esikolmikus. Skaala teises otsas mainib Iirimaa seda liiki jäätmeid ainult 12% vastanutest.

Toidujäätmed on teisel kohal Iirimaa (38%), kus nende osakaal on kõige suurem, ning kolmandal kohal Rumeenias (31%) ja Bulgaarias (22%). Ülejäänud 24 liikmesriigis ei ole see esikolmikus. Kuues liikmesriigis mainis toidujäätmeid vähem kui kümnendik vastanutest, väikseim osakaal oli Kreekas (6%).

Tekstiilijäätmed ei kuulu ühegi liikmesriigi esikolmikusse. Nende osakaal on suurim Soomes (21%), kus üle viiendiku vastanutest peab seda liiki jäätmeid oma riigis kõige problemaatilisemaks. Kõige vähem vastanuid on Kreekas (3%), Küprosel (4%), Saksamaal (4%) ja Ungaris (5%).

QB7T. Millised järgmistest jäätmeliikidest on Teie arvates (MEIE RIIGIS) kõige problemaatilisemad? Kõigepealt? Ja siis? (% – enim nimetatud vastus riikide kaupa)



Sotsiaaldemograafiliste andmete analüüs ei näita olulisi soopõhiseid erinevusi. Samas mainivad 55-aastased ja vanemad vastajad kemikaalijäätmeid suurema tõenäosusega (63%) kui muud vanuserühmad (56%–59%). Nii teevad ka need, kes lahkusid täiskoormusega haridusest varem (64% vs 59% - 61%). Ka pensionärid (63 %) ja füüsilisest isikust ettevõtjad (63 %) nimetavad keemilisi jäätmeid suurema tõenäosusega kui muud kutsekategooriad.

Maapiirkondades elavad inimesed nimetavad „akujäätmeid“ ja „keemilisi jäätmeid“ suurema tõenäosusega kui suurlinnades elavad inimesed (vastavalt 28 % ja 62 %, võrreldes 22 % ja 59 %-ga).

QB7T Millised järgmistest jäätmeliikidest on Teie arvates (MEIE RIIGIS) kõige problemaatilisemad? Kõigepealt? Ja siis?

	Plastjäätmed	Keemilised jäätmed	Elektroonikajäätmed	Akujäätmed	Toidujäätmed	Tekstiilijäätmed
EL 27	61	60	27	26	12	10
Vanus						
15–24aastased	63	56	28	24	15	10
25–39	59	59	27	26	14	11
40–54	61	59	27	27	12	10
55+	62	63	26	26	10	8
Haridus (lõpp)						
15-	60	64	24	29	11	6
16–19.	62	61	25	27	12	9
20+	61	59	29	25	12	11
Ikka veel õpib	61	58	30	24	13	11
Sotsiaal-professionaalne kategooria						
Füüsilisest isikust ettevõtjad	62	63	24	25	11	11
Juhid	60	59	29	26	12	11
Muud valged kraed	60	59	27	27	13	11
Käsitöölised	60	60	26	28	14	9
Majaelanikud	63	63	24	26	10	9
Töötu	63	54	26	28	12	10
Pensionile jäänud	63	63	26	25	10	8
Üliõpilased	61	56	30	24	14	11
Subjekttiivne linnastumine						
Maaküla	61	62	26	28	11	9
Väike / keskmise suurusega linn	61	60	27	28	11	10
Suur linn	63	59	29	22	14	10

3. Valmisolek maksta kestlike toodete eest rohkem

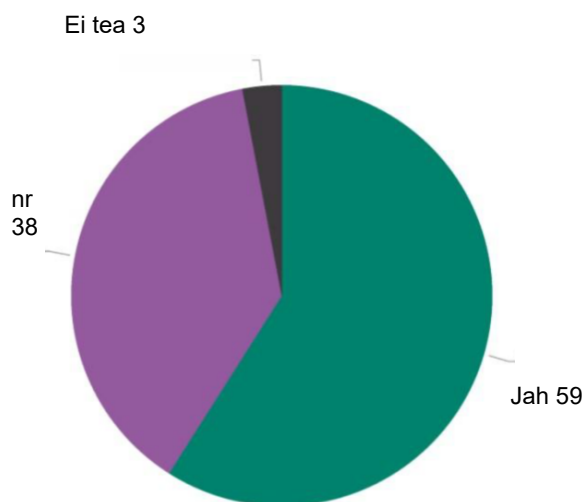
Peaaegu kuus vastanut kümnest on valmis kestlike toodete eest rohkem maksta.

Küsimusele, kas eurooplased on valmis maksta rohkem kestlike toodete eest, mida on lihtsam parandada, ringlusse võtta ja/või keskkonnasäästlikult toota,¹⁵ vastas peaaegu kuus vastanut kümnest „jah“ (59 %). Peaaegu neli vastajat kümnest vastas „ei“ (38%) ja 3% „ei tea“.

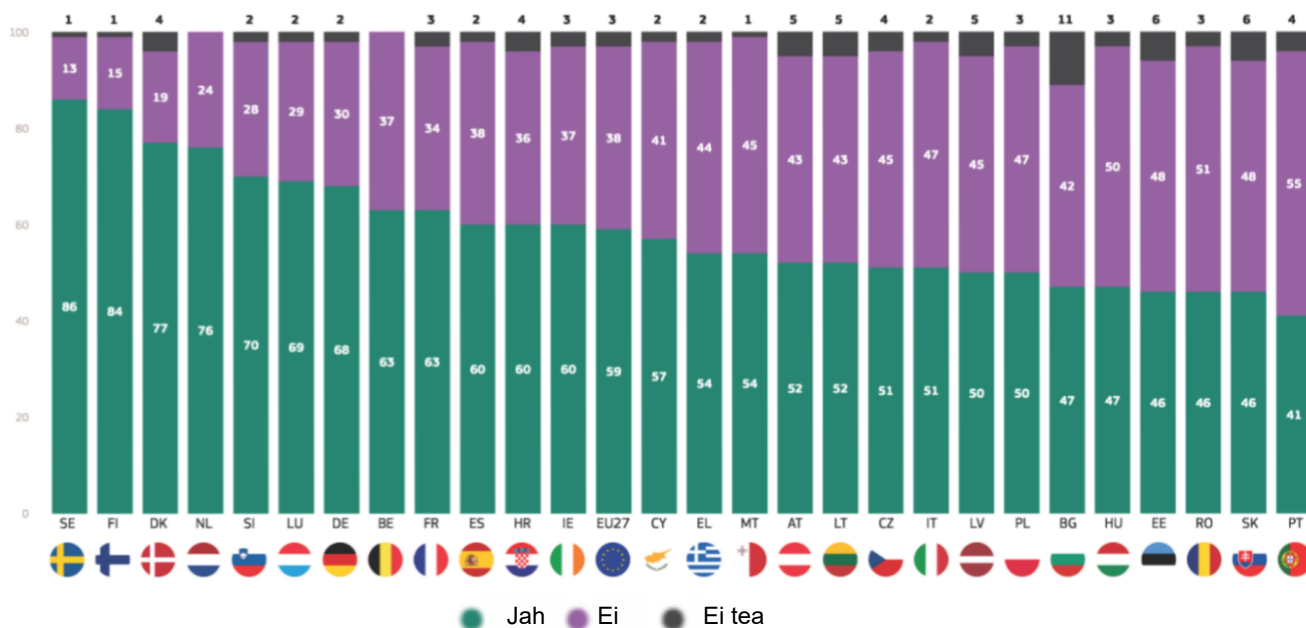
22 liikmesriigis nõustuks enamik vastanutest maksta rohkem selliste toodete eest, mida on lihtsam parandada, ringlusse võtta ja/või mis on toodetud keskkonnasäästlikult, kui nad ostavad selliseid tooteid nagu mööbel, tekstiiltooted või elektroonikaseadmed. Selles liikmesriikide rühmas on proportsioonid siiski väga erinevad, ulatudes 86 %-st Rootsis ja 84 %-st Soomes 47 %-ni Bulgaarias.

Vastupidi, viies liikmesriigis ei oleks rohkem vastajaid nõus rohkem maksta, kui nad oleksid nõus rohkem maksta – Portugalis (55% Rumeenias (51%) ja Ungaris) saavutas see enamuse.

QB8. Kui ostate selliseid tooteid nagu mööbel, tekstiiltooted või elektroonikaseadmed, kas oleksite valmis maksta rohkem toodete eest, mida on lihtsam parandada, ringlusse võtta ja/või mis on toodetud keskkonnasäästlikult viisil? (EL 27) (%)



QB8. Kui ostate selliseid tooteid nagu mööbel, tekstiiltooted või elektroonikaseadmed, kas oleksite valmis maksta rohkem toodete eest, mida on lihtsam parandada, ringlussevõetavad ja/või keskkonnasäästlikult toodetud? (%)



15 Küsimused ja vastused8. Kui ostate selliseid tooteid nagu mööbel, tekstiiltooted või elektroonikaseadmed, kas oleksite valmis maksta rohkem toodete eest, mida on lihtsam parandada, ringlusse võtta ja mis on toodetud keskkonnasäästlikult viisil?

Eurobaromeetri eriuuring 550 „Keskfond“

Sotsiaaldemograafiliste andmete analüüs näitab väga vähe erinevusi soo ja vanuse järgi. Siiski maksavad need, kes jätkasid täiskoormusega õpet kõige kauem, suurema töenäosusega kestlike toodete eest (69%) kui need, kes lahkusid täiskoormusega haridusest 15-aastaselt või varem (47%). Sama muster kehtib juhtide (67%) kohta, eriti võrreldes koduperenaiste (47%) ja töötutega (49%).

Need, kellel peaaegu kunagi või mitte kunagi ei ole raskusi arvete tasumisega (65%), ütlevad seda tõenäolisemalt kui need, kellel on enamasti sellised raskused (41%). Märkimisväärseid erinevusi vastamustrites võib täheldada ka nende puhul, kes peavad end ühiskonna kõrgemaks klassiks (79%), kus peaaegu kaheksa vastanut kümnest ütleb 50, võrreldes nendega, kes peavad end tööliklassiks (50%).

QB8 Kui ostate selliseid tooteid nagu mööbel, tekstiiltooted või elektroonikaseadmed, kas oleksite valmis maksma rohkem toodete eest, mida on lihtsam parandada, ringlusse võtta ja/või mis on toodetud keskkonnasäästlikult? (% - EL)

	Jah	Ei	Ei tea
EL 27	59	38	3
Sugu			
Mees	59	38	3
Naine	60	38	2
Vanus			
15–24aastased	61	37	2
25–39	60	37	3
40–54	59	39	2
55+	59	38	3
Haridus (lõpp)			
15-	47	50	3
16–19.	55	42	3
20+	69	29	2
Ikka veel õpib	66	31	3
Sotsiaal-professionaalne kategooria			
Füüsilisest isikust ettevõtjad	61	37	2
Juhid	67	31	2
Muud valged kraed	61	36	3
Käsitöölised	55	42	3
Majaelanikud	47	51	2
Töötü	49	47	4
Pensionile jäänud	60	37	3
Üliõpilased	64	33	3
Raskused arvete maksmisel			
Suurema osa ajast	41	56	3
Aeg-ajalt	51	46	3
Peaaegu mitte kunagi / mitte kunagi	65	33	2
Oletame, et kuulud			
Tööliklass	50	46	4
Madalam keskklass	58	39	3
Keskklass	62	36	2
Ülemine keskklass	73	26	1
Ülemine klass	79	21	0



IV. Ohtlikud kemikaalid

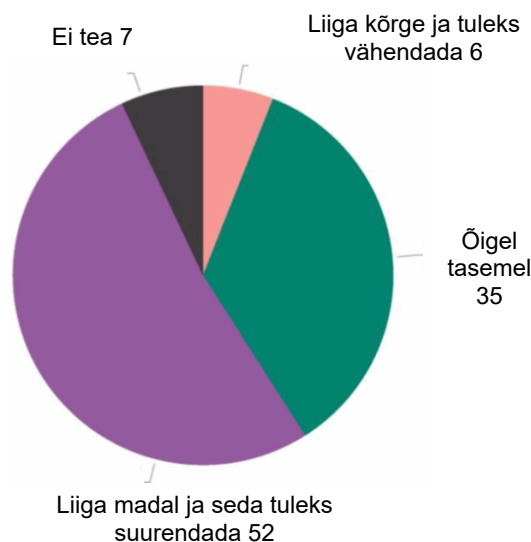
Neljandas peatükis keskendutakse sellele, kuidas tajutakse Euroopa Liidu jõupingutusi keskkonna ja inimeste tervise kaitsmisel ohtlike kemikaalide eest. Seejärel süveneb see ohtlike kemikaalidega seotud kartustesse seoses keskkonna, tervise ja ostuotsustega. Lõpuks antakse aruandes teada PFASide tuntusest inimeste endi poolt ning sellega seotud muredest seoses keskkonna ja inimeste tervisega.

1. ELi keskkonnakaitse ohtlike kemikaalide eest

Üle poole eurooplastest leiab, et inimeste tervise ja keskkonna tegelik kaitse ohtlike kemikaalide eest on liiga madal ja seda tuleks tõsta.

Enamik eurooplasi (52%) leiab, et ELi praegune kaitsetase keskkonnale ja inimeste tervisele ohtlike kemikaalide eest on liiga madal ja seda tuleks suurendada.¹⁶ Üle kolmandiku (35%) leiab, et praegune kaitsetase on õige, ning 6% leiab, et see on liiga kõrge ja seda tuleks vähendada. Väärrib märkimist, et nende vastanute osakaal, kes vastasid „ei tea“, ületab nende vastanute osakaalu, kes peavad kaitse taset liiga kõrgeks.

QB9. Kas arvate, et inimeste tervise ja keskkonna kaitsmiseks ohtlike kemikaalide eest on praegune kaitsetase ELis... (EL 27) (%)



¹⁶ Küsimused ja vastused9. Kas arvate, et inimeste tervise ja keskkonna kaitsmiseks ohtlike kemikaalide eest on praegune kaitsetase ELis ...?

Eurobaromeetri eriuuring 550 „Keskmond“

21 liikmesriigis on enamik seisukohal, et praegune inimeste tervise ja keskkonna kaitse ohtlike kemikaalide eest ELis on liiga madal ja seda tuleks suurendada.

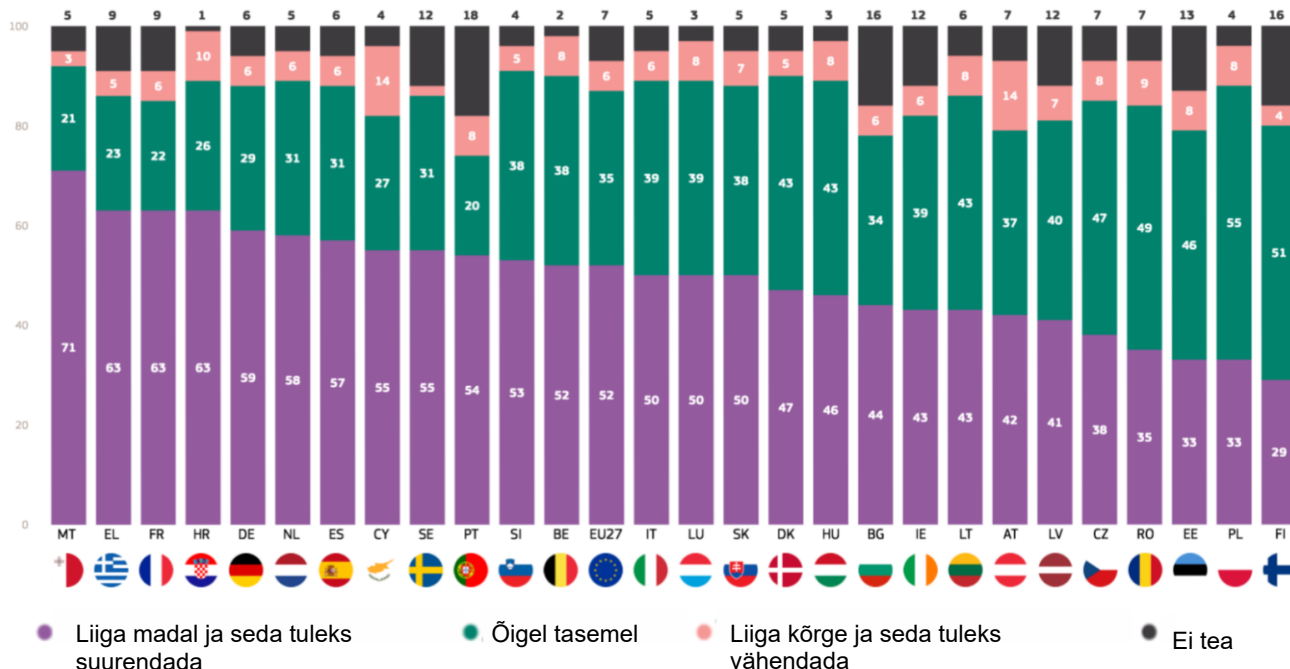
Selles rühmas on proportsioonid siiski väga erinevad, ulatudes 71 %-st Maltal ja 63 %-st Kreekas 41 %-ni Lätis (võrreldes 40 %-ga õigel tasemel) ja 42 %-ni Austrias (võrreldes 37 %-ga õigel tasemel).

Kahes liikmesriigis, nimelt Poolas (55%) ja Soomes (51%), peab enamik vastanutest praegust kaitsetaset enam-

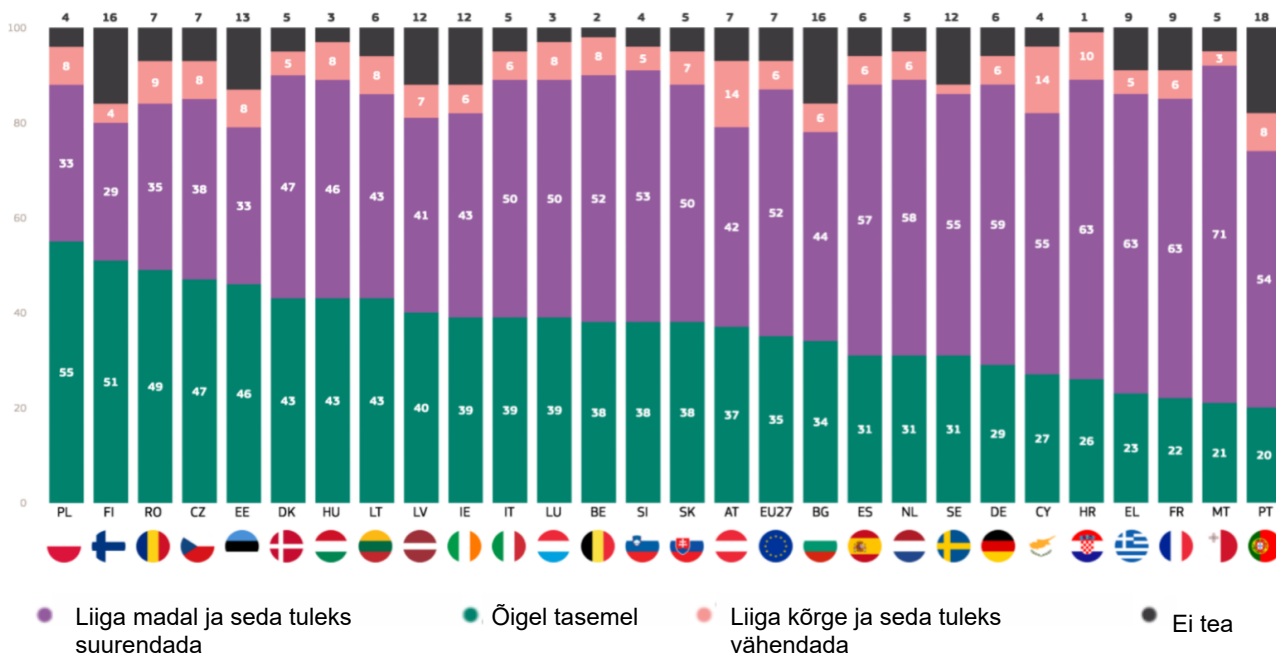
vähem õigeks. Veel kolmes liikmesriigis, nimelt Rumeenias (49%), Tšehhis (47%) ja Eestis (46%), arvab rohkem vastajaid, et see on pigem õige kui liiga madal, kuid kumbki neist ei saavuta hääletenamust.

Leedus jagunevad arvamused võrdselt: 43 % „õigel tasemel“ vs 43 % „liiga madal ja seda tuleks suurendada“.

QB9. Kas arvate, et inimeste tervise ja keskkonna kaitsmiseks ohtlike kemikaalide eest on praegune kaitsetase ELis... (%)

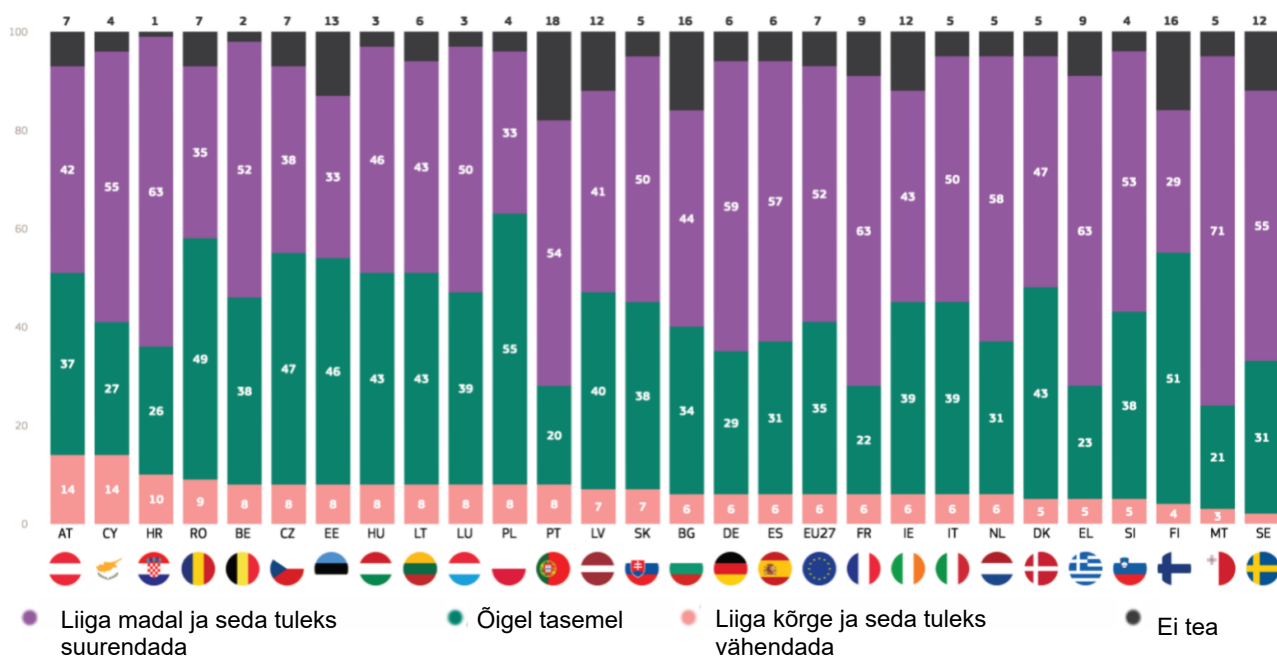


QB9. Kas arvate, et inimeste tervise ja keskkonna kaitsmiseks ohtlike kemikaalide eest on praegune kaitsetase ELis... (%)



Austrias, Küprosel (mõlemas 14%) ja Horvaatias (10%) leiab vähemalt üks kümnest vastajast, et praegune kaitsetase on liiga kõrge ja seda tuleks vähendada. Lõpetuseks väärivad märkimist, et Portugalis (18%), Soomes, Bulgaarias (mõlemas 16%), Eestis (13%), Lätis, Iirimaa ja Rootsis (mõlemas 12%) ütleb üle kümne vastanu, et nad ei tea.

QB9. Kas arvate, et inimeste tervise ja keskkonna kaitsmiseks ohtlike kemikaalide eest on praegune kaitsetase ELis... (%)



Sotsiaaldemograafiliste andmete analüüs näitab, et eri kategooriate vastuste mustrid on järjepidevad. Vanemad vastajad leiavad siiski suurema tõenäosusega, et inimeste tervise kaitse ohtlike kemikaalide eest on liiga madal. 55-aastastest ja vanematest vastanutest 55 % ütleb 50, samas kui noorematest vastanutest on see näitaja 48 %. Töötud paistavad silma väiksema osakaaluga, nõustudes selle väitega (46% võrreldes 51%-56%-ga teistes ametirühmades).

QB9 Kas arvate, et inimeste tervise ja keskkonna kaitsmiseks ohtlike kemikaalide eest on praegune kaitsetase ELis... (% - EL)

	Liiga madal ja seda tuleks suurendada	Õigel taseme l	Liiga kõrget taset tuleks vähendada	Ei tea
EL 27	52	35	6	7
Vanus				
15– 24aastased	48	39	7	6
25–39	50	33	7	5
40–54	53	35	7	5
55+	55	31	5	9
Haridus (lõpp)				
15-	52	30	5	13
16–19.	52	34	8	6
20+	53	36	6	5
Ikka veel õpib	51	37	6	6
Sotsiaal-professionaalne kategooria				
Füüsilisest isikust ettevõtjad	53	34	8	5
Juhid	52	38	6	4
Muud valged kraed	51	38	6	5
Käsitöölised	51	36	7	6
Majaelanikud	55	29	8	8
Töötu	46	35	7	12
Pensionile jäänud	55	30	6	9
Üliõpilased	51	37	7	5

2. Ohtlike kemikaalidega seotud probleemid

Üle kaheksa eurooplase kümnest on mures igapäevatoodetes sisalduvate kahjulike kemikaalide mõju pärast nende tervisele ja keskkonnale.¹⁷

Valdav enamik vastanutest (84%) ütleb, et nad on mures igapäevatoodetes sisalduvate kahjulike kemikaalide mõju pärast nende tervisele; 41% nõustub täielikult ja 43% kaldub nõustuma. Väike osa (15%) ütleb, et nad ei ole mures.

Võrreldes eelmise, 2019. aastal korraldatud uuringuga vähenes veidi ehk ühe protsendipunkti võrra nende vastanute osakaal, kes on mures igapäevatoodetes sisalduvate kahjulike kemikaalide mõju pärast oma tervisele, samas kui nende osakaal, kes ei ole mures, suurenes sümmeetriliselt. Kui üldine muutus on väike, siis graanulite tasandil on „täielikult nõus“ vastajate arv vähenenud nelja protsendipunkti võrra ja „nõustun“ vastajate arv suurenenud kolme protsendipunkti võrra.

Sama suur osa eurooplastest (84%) ütleb, et nad on mures igapäevatoodetes sisalduvate kahjulike kemikaalide mõju pärast keskkonnale, sealhulgas 39%, kes on täiesti nõus, et nad on mures. Jällegi ütleb 15% vastanutest, et

Alates 2019. aastast on nende vastanute osakaal, kes on mures igapäevatoodetes sisalduvate kahjulike kemikaalide keskkonnamõju pärast, järsult vähenenud kuue protsendipunkti võrra, samas kui nende osakaal, kes ei ole mures, suurenes sümmeetriliselt. Täpsemalt vähenes nende inimeste osakaal, kes „nõustuvad täielikult“ muretsemisega, üheksa protsendipunkti võrra, samas kui nende osakaal, kes „nõustuvad“ muretsemisega, suurenes kolme protsendipunkti võrra. Selle tulemusena levisid mõlema kirje puhul mõõdukad vastamismustrid, samal ajal kui polariseeritumad vastamismustrid vähenesid.

Ligi kolm neljandikku (72%) eurooplastest väidab, et nad võtavad ostude tegemisel arvesse toodete kemikaaliohutust, sealhulgas 26%, kes on selle väitega „täielikult nõus“, ja 46%, kes „nõustub“. Veidi üle veerandi vastanutest (27%) ei nõustu, sealhulgas 6%, kes „täielikult ei nõustu“.

QB10. Järgnevad väited on seotud igapäevaste toodetega, nagu praepannid, mänguasjad ja puhastusvahendid. Palun öelge mulle, mil määral te nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega. {EL 27} (%)

Te olete mures igapäevatoodetes sisalduvate kahjulike kemikaalide mõju pärast keskkonnale



Olete mures igapäevatoodetes sisalduvate kahjulike kemikaalide mõju pärast teie tervisele



Ostu sooritamisel arvestate toodete kemikaaliohutusega



● Täiesti nõus ● Nõustun ● kalduvad mitte nõustuma ● Ei nõustu üldse ● Ei tea

nad ei ole mures.

17 Küsimused ja vastused10. Palun öelge mulle, mil määral Te nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega: 1. olete mures igapäevatoodetes sisalduvate kemikaalide mõju pärast keskkonnale; 2. olete mures igapäevatoodetes sisalduvate kemikaalide mõju pärast teie tervisele; 3. Ostude tegemisel arvestate toodete kemikaaliohutusega.

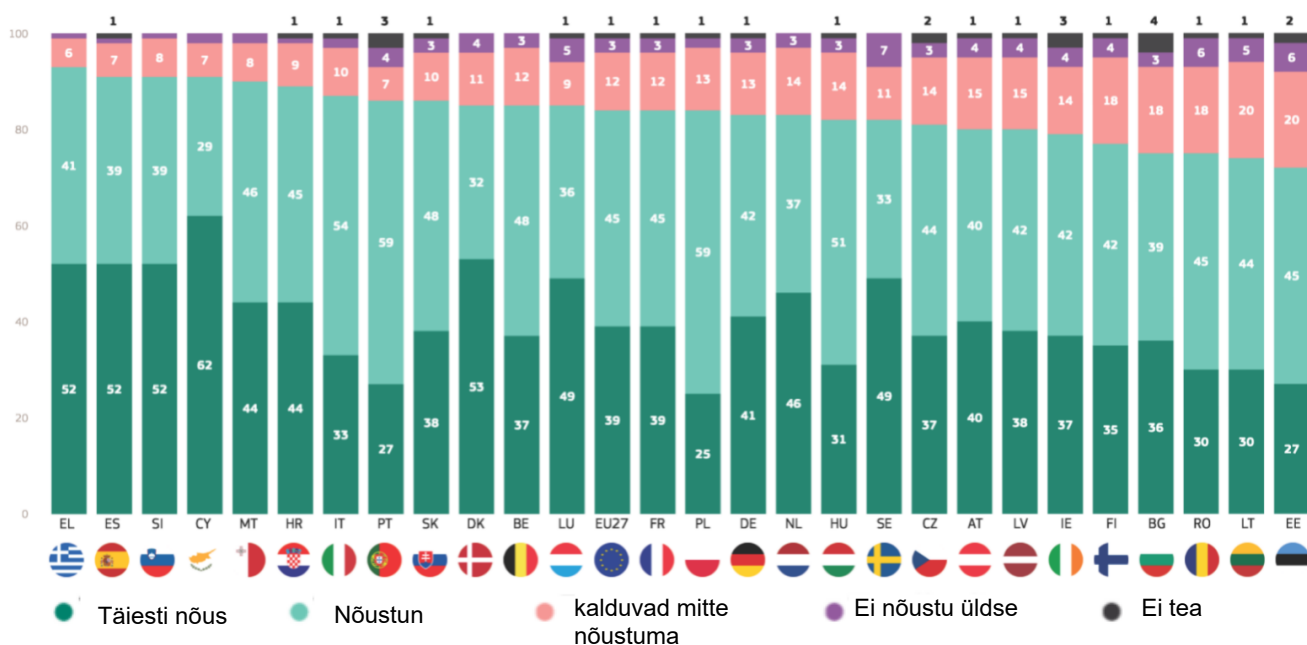
a) Mure kahjulike kemikaalide mõju pärast keskkonnale

Kõigis 27 liikmesriigis märkis üle seitsme vastanu kümnest, et nad on mures igapäevatoodetes sisalduvate kahjulike kemikaalide mõju pärast keskkonnale. Nende osakaal ulatub 93 %-st Kreekas ning 91 %-st Hispaanias, Sloveenias ja Küprosel, kus need on kõige suuremad, 72 %-ni Eestis ja 74 %-ni Leedus, kus need on kõige väiksemad. Viies liikmesriigis on üle poole vastanutest väitega „täielikult nõus“, eelkõige Küprosel (62%).

Seevastu viies liikmesriigis ei nõustu selle väitega vähemalt viiendik vastanutest, eelkõige Eestis (26%) ja Leedus (25%). Hoolimata sellest, et nende vastanute osakaal, kes on mures igapäevatoodetes sisalduvate kahjulike kemikaalide keskkonnamõju pärast, on kõigis 27 liikmesriigis alates 2019. aastast vähenenud.

Vähenedes ületab kümnet protsendipunkti kuues liikmesriigis, nimelt Eestis (72%, -13), Bulgaarias (75%, -12), Portugalis (86%, -11), Luksemburgis (85%, -10), Lätis (80%, -10) ja Iirimaa (79%, 10).

QB10.2. Järgmised väited on seotud igapäevaste toodetega, nagu praepannid, mänguasjad ja puhastusvahendid. Palun öelge mulle, mil määral Te nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega: Te olete mures kahjulike kemikaalide mõju pärast, mis esinevad igapäevastes toodetes keskkonnale (%)



b) Mure kahjulike kemikaalide mõju pärast tervisele

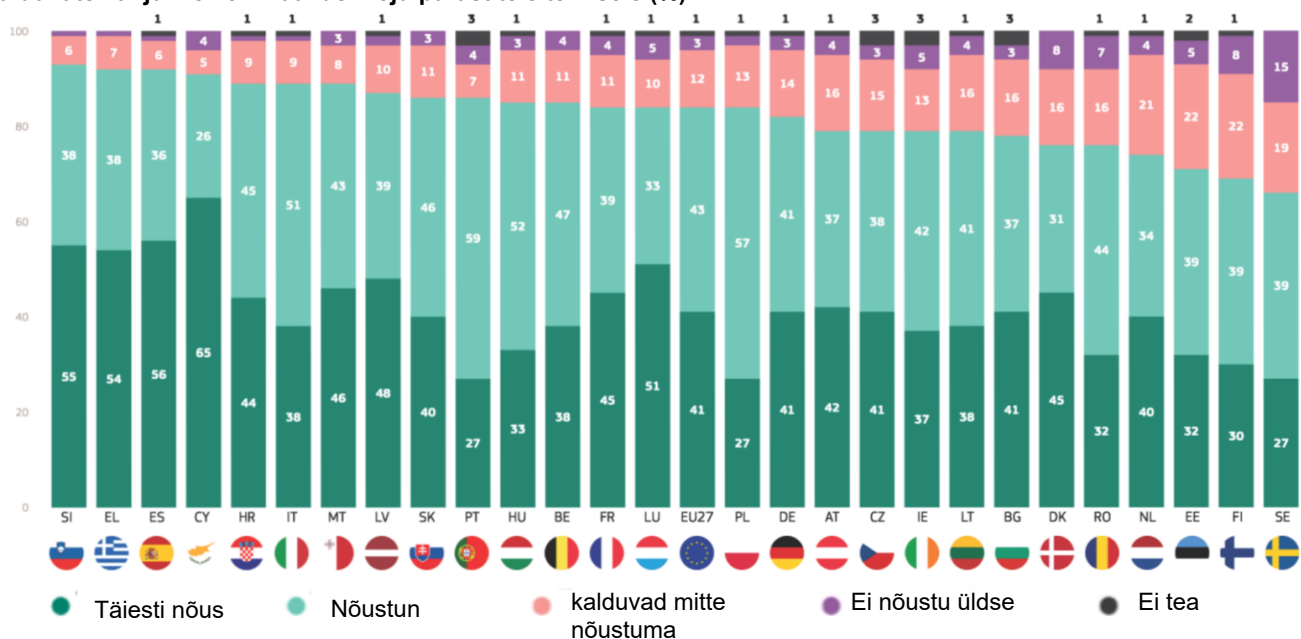
Kõigis 27 liikmesriigis märkis vähemalt kaks kolmandikku vastanutest, et nad on mures igapäevatoodetes sisalduvate kahjulike kemikaalide mõju pärast nende tervisele. Nende osakaal ulatub 93 %-st Sloveenias, 92 %-st Kreekas ja Hispaanias, kus need on suurimad, kuni 66 %-ni Rootsis ja 69 %-ni Soomes, kus kümnest vastajast vähem kui seitse on selle pärast mures. Viies liikmesriigis oli üle poole vastanutest väitega „täielikult nõus“, kõige rohkem Küprosel (65%).

Seevastu kaheksas liikmesriigis ei ole vähemalt viiendik vastanutest selle väitega nõus, sealhulgas 34% Rootsis.

Alates 2019. aastast on nende vastanute osakaal, kes on mures igapäevatoodetes sisalduvate kahjulike kemikaalide mõju pärast nende tervisele, suurenenud viies liikmesriigis, sealhulgas Madalmaades (74 %, +3 protsendipunkti), samal ajal kui Itaalias (89 %), Austrias (79 %) ja Taanis (76 %) osakaal ei muutunud.

Seevastu ülejäänud 19 liikmesriigis see osakaal vähenes, eelkõige Bulgaarias (78%, -12) ja Portugalis (86%, -10).

QB10.3. Järgmised väited on seotud igapäevaste toodetega, nagu praepannid, mänguasjad ja puhastusvahendid. Palun öelge mulle, mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega.: -Olete mures igapäevatoodetes sisalduvate kahjulike kemikaalide mõju pärast teie tervisele (%)

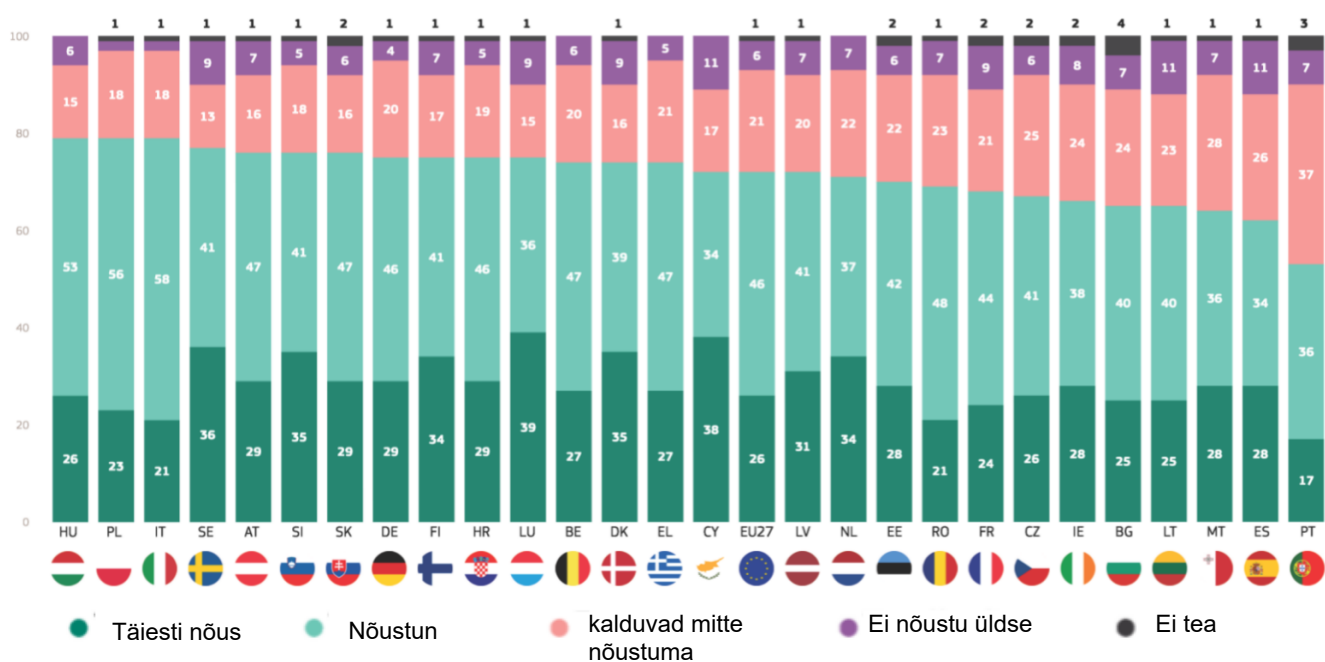


c) Toodete kemikaaliohutuse arvestamine ostude tegemisel

Kõigis 27 liikmesriigis nõustub üle poole vastanutest, et nad arvestavad ostude tegemisel toodete kemikaaliohutusega. Nende osakaal ulatub 79 %-st Ungaris, Poolas ja Itaalias, kus need on kõige suuremad, 53 %-ni Portugalis ja 62 %-ni Hispaanias, kus need on kõige väiksemad. Kaheksas liikmesriigis nõustus väitega täielikult vähemalt kolm vastajat kümnest, eriti suur oli see Luksemburgis (39%) ja Küprosel (38%).

Seevastu üheksas liikmesriigis ei nõustu vähemalt kolm vastajat kümnest, eriti Portugalis (44%). Lisaks väitis Hispaanias, Küprosel ja Leedus rohkem kui üks kümnest vastanust (igaüks 11 %), et nad ei ole väitega üldse nõus.

Küsimus B10.1. Järgmised väited on seotud igapäevaste toodetega, nagu praepannid, mänguasjad ja puhastusvahendid. Palun öelge mulle, mil määral te nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega.: -Te võtate ostude tegemisel arvesse toodete kemikaaliohutust (%)



Sotsiaaldemograafiliste andmete analüüs näitab, et vanemad vastajad ja need, kes jätkasid täisajaga haridust kuni 20-aastaseks saamiseni, nõustuvad kõigi kolme väitega tõenäolisemalt kui nende vastavad kolleegid. Näiteks 77% neist, kes õppisid kõige kauem, arvestavad ostude tegemisel toodete kemikaaliohutusega, võrreldes 66%-ga neist, kes lahkusid täiskoormusega haridusest 15-aastaselt või varem.

Sama vastuse muster kehtib ka nende kohta, kellel peaaegu kunagi või mitte kunagi ei ole raskusi arvete tasumisega. Näiteks ütleb 85% neist, et nad on mures igapäevatoodetes sisalduvate kemikaalide mõju pärast nende tervisele, võrreldes 80%-ga nende seas, kellel on sellised raskused enamasti.

Need, kellel on ELis positiivne kuvand, nõustuvad samuti suurema tõenäosusega süstemaatiliselt kõigi kolme väitega kui need, kellel on negatiivne kuvand. Näiteks on 89 % neist mures igapäevatoodetes sisalduvate kahjulike kemikaalide mõju pärast keskkonnale, võrreldes 77 %ga neist, kellel on ELis negatiivne kuvand.

QB10 Järgmised väited on seotud igapäevaste toodetega, nagu praepannid, mänguasjad ja puhastusvahendid. Palun öelge mulle, mil määral te nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega. (% - "Nõustun" kokku)

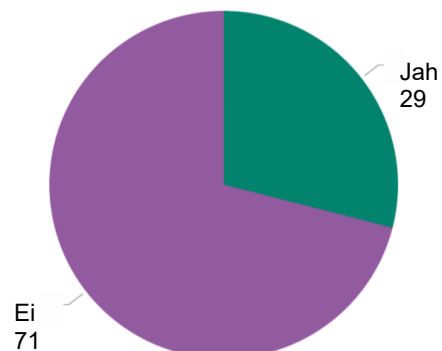
	Olete mures igapäevatoodet es sisalduvate kahjulike kemikaalide mõju pärast keskkonnale	Olete mures igapäevatoodet es sisalduvate kahjulike kemikaalide mõju pärast teie tervisele	Ostu sooritamisel arvestate toodete kemikaaliohutu sega
EL 27	84	84	72
Sugu			
Mees	83	82	69
Naine	87	86	74
Haridus (lõpp)			
15-	83	84	66
16–19.	84	84	72
20+	87	84	77
Ikka veel õpib	83	82	64
Raskused arvete maksmisel			
Suurema osa ajast	82	80	61
Aeg-ajalt	82	83	70
Peaaegu mitte kunagi / mitte kunagi	86	85	74
ELi pilt			
Positiivne	89	87	76
Neutraalne	83	82	70
Negatiivne	77	78	64

3. Teadmised inimeste endi kohta ja mured seoses per- ja polüfluoritud alküülühenditega

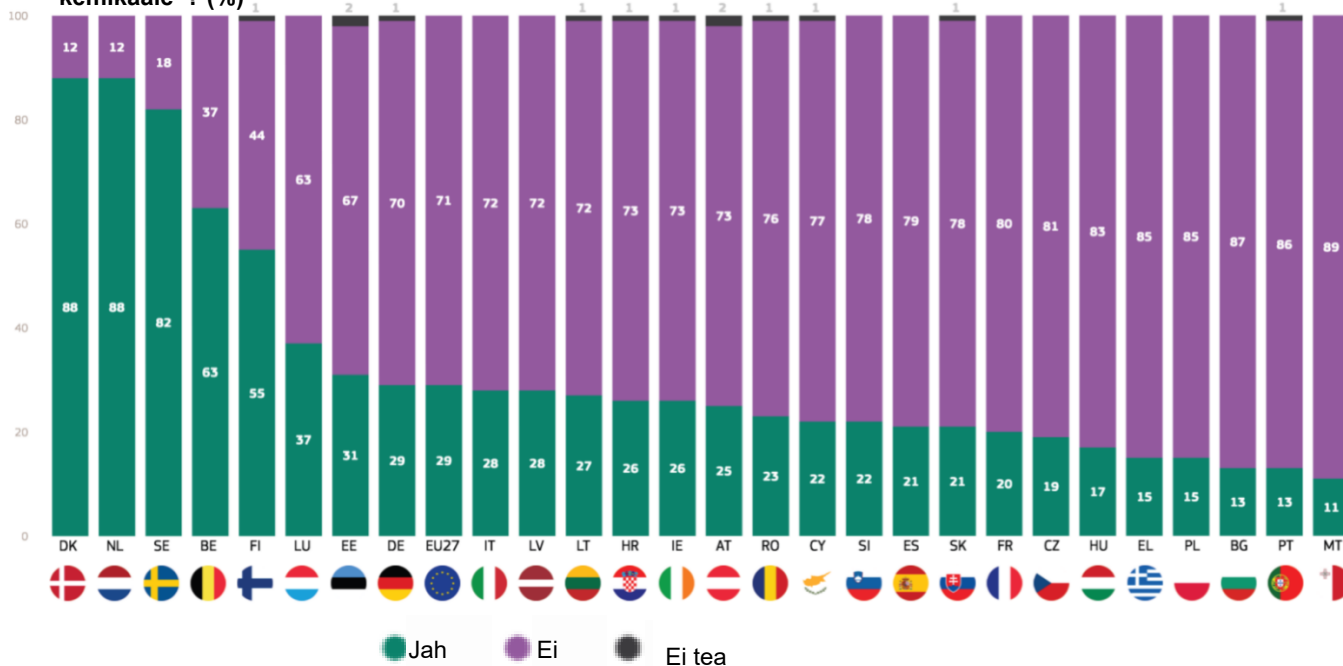
a) Enesehinnangul põhinevad teadmised PFAS-ainetest

Kui mõõta inimeste endi teatatud teadmisi PFAS-ainete (tuntud ka kui „igavesed kemikaalid“) kohta,¹⁸ siis 29 % eurooplastest ütleb, et nad on seda kuulnud, samas kui 71 % ei ole seda teinud.

QB11. Kas olete kuulnud terminist PFAS, mida tuntakse ka kui "igavesti kemikaale"? (EL 27) (%)



QB11. Kas olete kuulnud terminist PFAS, mida tuntakse ka kui "igavesti kemikaale"? (%)



18 Küsimused ja vastused 11. Kas olete kuulnud terminist PFAS, mida tuntakse ka kui „igavesti kasutatavaid kemikaale“?

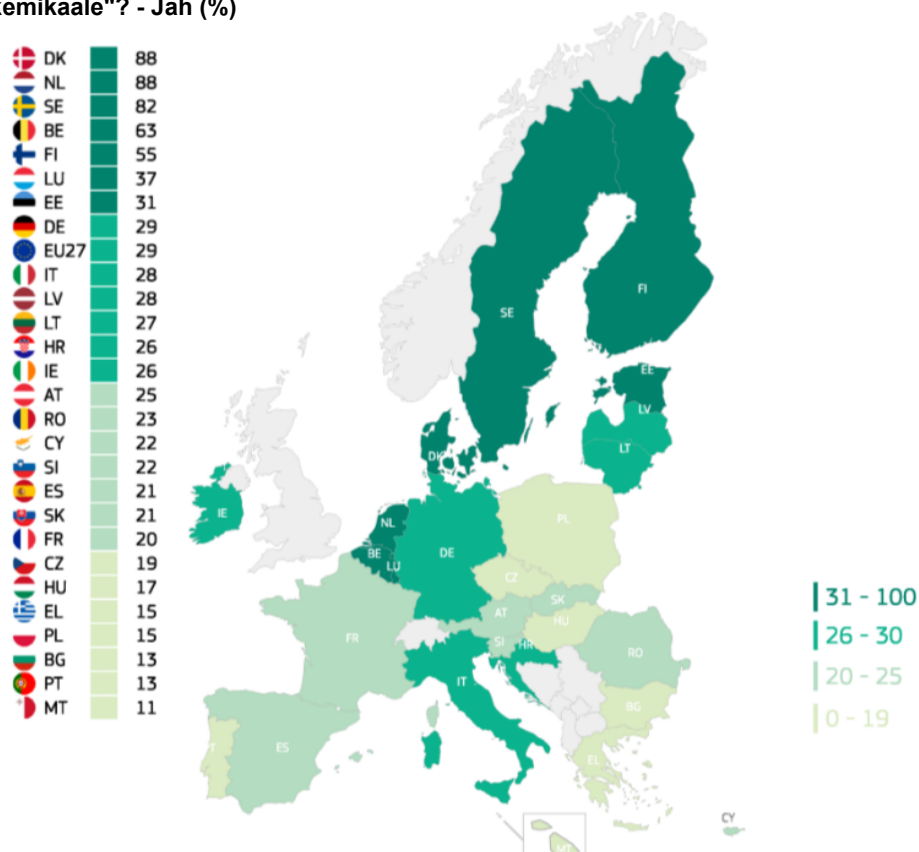
Eurobaromeetri eriuuring 550 „Keskond“

Allpool esitatud kaardil on näidatud mõistest PFAS kuulnud vastajate osakaal igas liikmesriigis.

Enne uuringut kuulis PFAS-ainetest üle poole vastanutest viies liikmesriigis – Taanis, Madalmaades (mõlemas 88%), Rootsis (82%), Belgias (63%) ja Soomes (55%).

Skaala teises otsas on see, et seitsmes liikmesriigis on mõistest PFAS kuulnud vähem kui iga viies vastaja. Teadlikkuse tase on madalaim Portugalis, Bulgaarias (mõlemas 13%) ja Maltal (11%), kus sellest on kuulnud veidi üle ühe vastanu kümnest.

QB11. Kas olete kuulnud terminist PFAS, mida tuntakse ka kui "igavesti kemikaale"? - Jah (%)



Sotsiaaldemograafiliste andmete analüüs näitab mõningaid olulisi erinevusi, mis on peamiselt seotud hariduse ja sotsiaalse positsiooniga.

Seega on need, kes jäid täistööajaga hariduses kõige kauemaks, rohkem kui kaks korda tõenäolisemalt kuulnud PFAS-ainetest (41%) kui need, kes lahkusid täistööajaga haridusest 15-aastaselt või varem (15%). Samad mudelid kehtivad juhtidele (40%) ja vähemal määral õpilastele (30%). Erinevused on teravad ka siis, kui vaadata neid, kes näevad end ühiskonna kõrgema klassina (54%), võrreldes nendega, kes peavad end tööliklassiks (19%).

Vastajad, kellel on EList positiivne kuvand (34%), ütlevad seda samuti suurema tõenäosusega kui need, kellel on negatiivne kuvand (26%).

QB11 Kas olete kuulnud terminist PFAS, mida tuntakse ka kui "igavesti kemikaale"? (% - EL)

	Jah	Ei	Ei tea
EL 27	29	71	0
Haridus (lõpp)			
15-	15	85	0
16–19.	23	76	1
20+	41	59	0
Ikka veel õpib	30	70	0
Sotsiaal-professionaalne kategooria			
Füüsilisest isikust ettevõtjad	38	62	0
Juhid	40	59	1
Muud valged kraed	32	68	0
Käsitöölised	24	76	0
Majaelanikud	20	80	0
Töötu	23	76	1
Pensionile jäänud	26	74	0
Üliõpilased	30	70	0
Oletame, et kuulud			
Tööliklass	19	81	0
Madalam keskklass	26	73	1
Keskklass	30	70	0
Ülemine keskklass	53	46	1
Ülemine klass	54	45	1
ELi pilt			
Positiivne	34	65	1
Neutraalne	23	77	0
Negatiivne	26	74	0

Pärast seda, kui kõigilt vastanutelt küsiti, millised on nende teadmised PFAS-ainete kohta, esitati neile järgmine määratlus: PFASid, tuntud ka kui "igavesed kemikaalid", on keemilised kemikaalid, mida kasutatakse paljudes toodetes, nagu toidupakendid, mittenakkuvad pannid, välisrõivad ja paljud teised. Neil on kasulikud omadused, nagu kuumus, õli, plekid või vesi, või neid kasutatakse mittenakkuvate kattekihtide jaoks. Paljudel per- ja polüfluoritud alküülühenditel võib olla kahjulik mõju keskkonnale ning inimeste ja loomade tervisele ning neid peetakse igaveseks kemikaaliks, sest need ei lagune ja võivad püsida keskkonnas pikka aega.

Pärast määratluse esitamist küsiti vastajatelt, milline on nende mure PFASide mõju inimeste tervisele ja keskkonnale ning ostuotsustele.

b) PFAS-ainetega seotud probleemid

Küsimusele PFASidega seotud probleemide taseme kohta vastas 84 % vastanutest,¹⁹ et nad on mures PFASide keskkonnamõju pärast – 44 % nõustus täielikult ja 40 % kaldus nõustuma. Vähesed vastajad (13 %) ei nõustu väidetega.

Sarnane protsent (81%) ütleb, et nad on mures PFASidega kokkupuute võimaliku tervisemõju pärast – 39% nõustub täielikult ja 42% kaldub nõustuma. Vähesed jällegi ei nõustu väitega (16%).

QB12. Mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega? (EL 27) (%)

Te olete mures PFAS-ainete keskkonnamõju pärast



Te olete mures PFAS-ainetega kokkupuutumise võimalike tervisemõjude pärast.



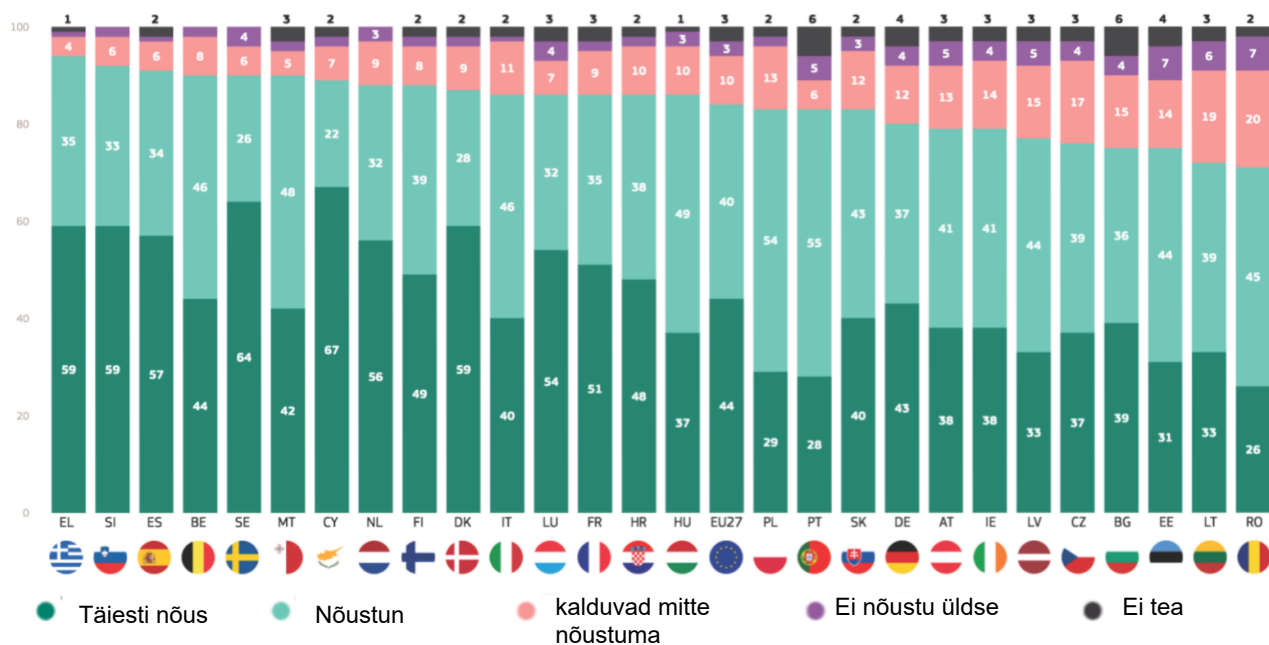
● Täiesti nõus
 ● Nõustun
 ● kalduvad mitte nõustuma
 ● Ei nõustu üldse
 ● Ei tea

19 Küsimused ja vastused 12. Mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega? 1. olete mures PFAS-ainetega kokkupuutumise võimaliku tervisemõju pärast; 2. Te olete mures PFAS-ainete keskkonnamõju pärast.

Kõigis 27 liikmesriigis ütleb üle seitsme vastanu kümnest, et nad on mures PFASide keskkonnamõju pärast. Muret tuntakse kõige rohkem Kreekas (94%), Sloveenias (92%), Hispaanias (91%), Belgias, Rootsis ja Maltal (mõlemas 90%), kus seda ütleb vähemalt üheksa vastajat kümnest. Muret tuntakse kõige vähem Rumeenias (71%) ja Leedus (72%). Üheksas liikmesriigis nõustus väidetega täielikult üle poole vastanutest, kusjuures tase oli kõrgeim Küprosel (67%) ja Rootsis (64%).

Mittenõustumine väitega on suurim Rumeenias (27%) ja Leedus (25%), kus vähemalt veerand vastanutest on selle idee vastu.

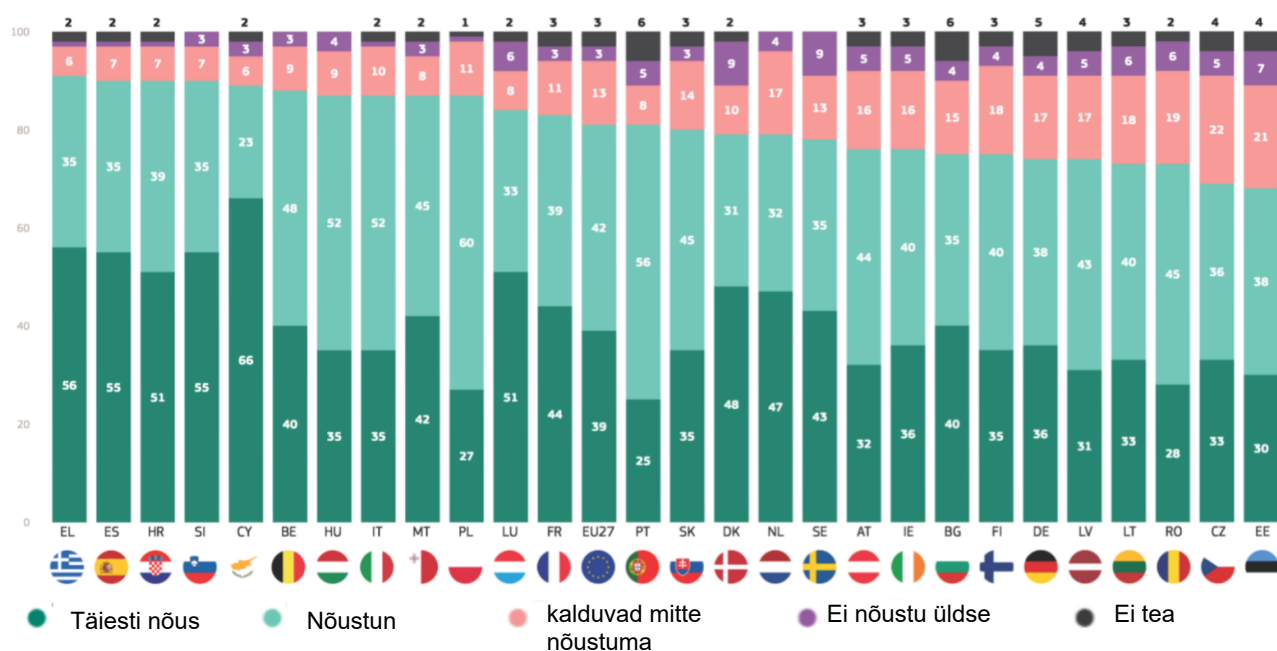
QB12.2. Mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega? :-Olete mures PFAS-ainete keskkonnamõju pärast (%)



Kõigis 27 liikmesriigis ütleb üle kahe kolmandiku vastanutest, et nad on mures PFASidega kokkupuutumise võimaliku tervisemõju pärast. Muret tuntakse kõige rohkem Kreekas (91%), Hispaanias, Horvaatias ja Sloveenias (kumbki 90%), kus seda ütleb vähemalt üheksa vastajat kümnest. Muret tuntakse kõige vähem Eestis (68%) ja Tšehhis (69%). Küprosel (66%), Kreekas (56%), Sloveenias, Hispaanias (mõlemas 55%), Horvaatias ja Luksemburgis (mõlemas 51%) nõustub üle poole vastanutest selle väitega täielikult.

Väitega ei nõustuta kõige rohkem Eestis (28%), Tšehhis (27%) ja Rumeenias (25%).

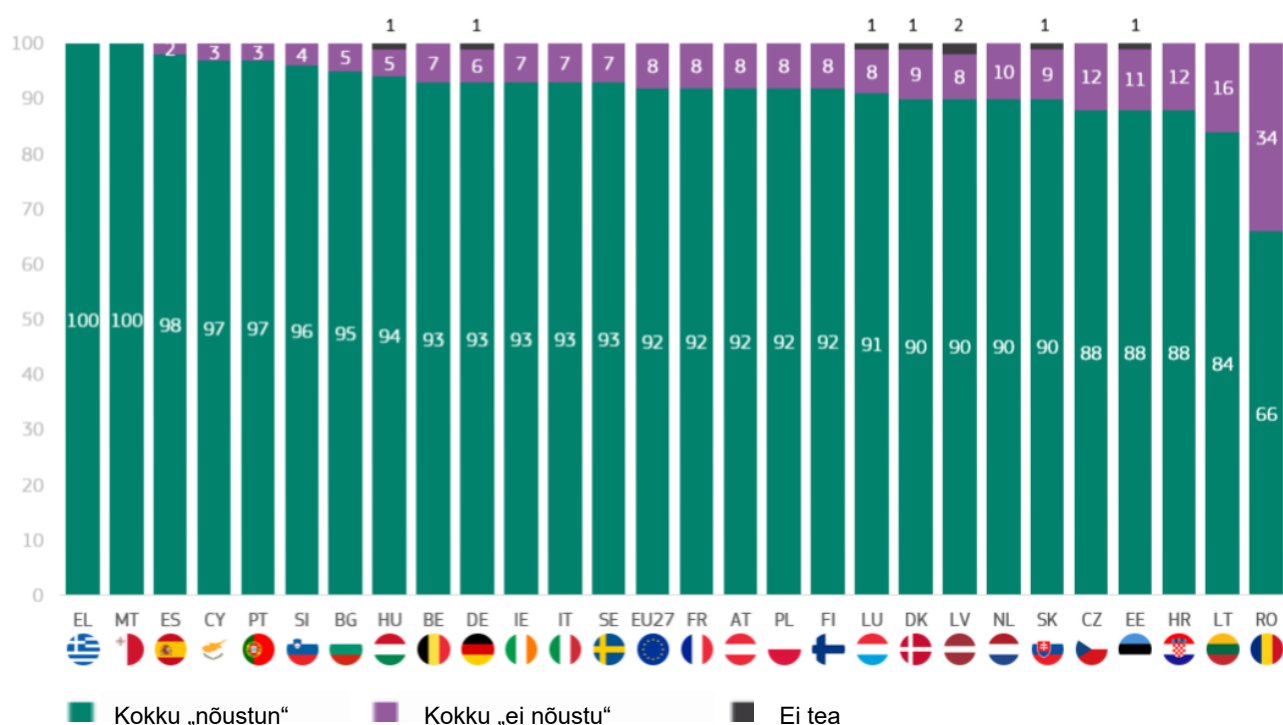
Küsimus B12.1. Mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega? Te olete mures minu võimalike tervisemõjude pärast, mis tulenevad kokkupuutest PFAS-ainetega. (%)



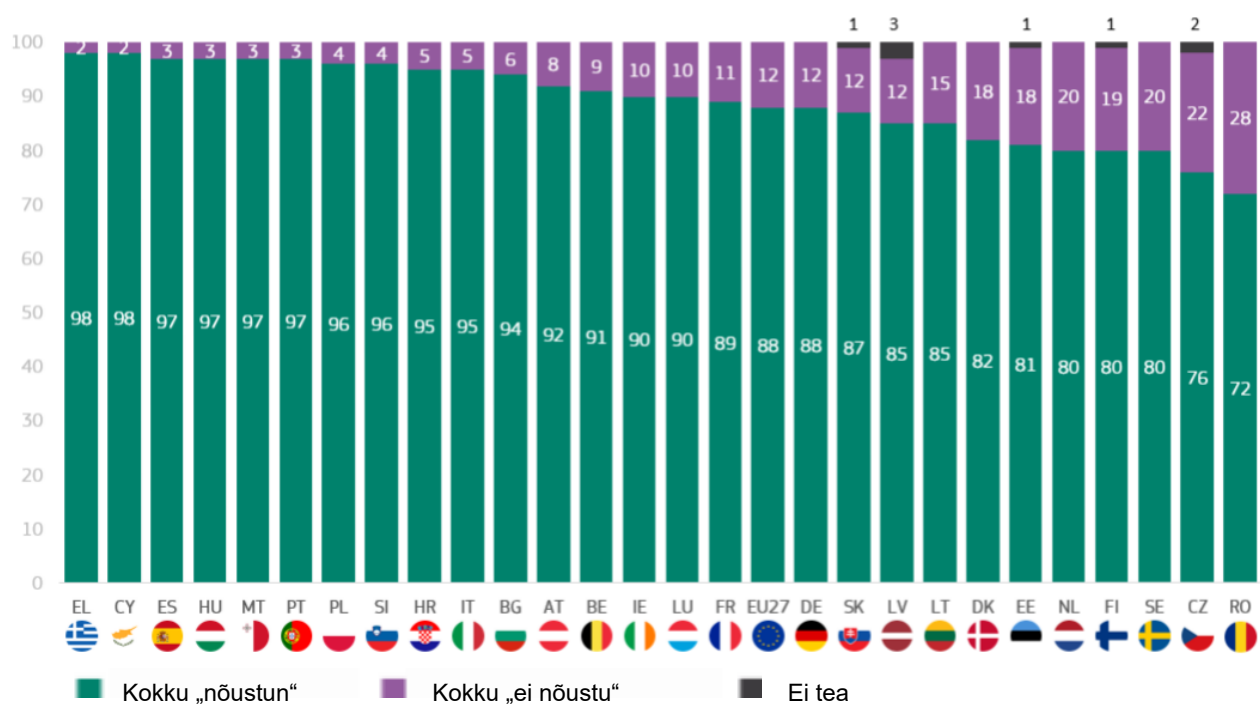
Eurobaromeetri eriuuring 550 „Keskond“

Nagu eespool mainitud, küsiti vastajatelt pärast lühikest sissejuhatavat teksti nende muret PFASide pärast. Seega küsiti nii vastanutelt, kes olid varem PFAS-ainetest teadlikud, kui ka nendelt, kes seda ei olnud, milline on nende muretase.

QB12.2.kuulnud. Te olete mures PFASide keskkonnamõju pärast (EL 27) (%)



QB12.1.kuulnud. Te olete mures PFAS-ainetega kokkupuutumise võimalike tervisemõjude pärast. (EL 27) (%)



Kuigi üldiselt väidab valdav enamik vastanutest, et nad on PFAS-ainete pärast mures, olenemata sellest, kas nad olid sellest enne uuringut teadlikud või mitte, on PFAS-ainetest eelnevalt teadlikud vastajad tõenäolisemalt mures nende mõju pärast inimeste tervisele ja keskkonnale. Eriti suure tõenäosusega ütlevad nad, et nad „nõustuvad täielikult“ sellega, et tunnevad selle mõju pärast muret.

QB12. Mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega? (EL 27) (%)

	Te olete mures PFAS-ainetega kokkupuutumise võimalike tervisemõjud e pärast			Te olete mures PFAS-ainete keskkonnamõju pärast			
		Kuulnud	Ei kuulatud		Kuulnud	Ei kuulatud	
Täiesti nõus	39	51	34	Täiesti nõus	44	59	38
Nõustun	42	37	45	Nõustun	40	33	43
kalduvad mitte nõustuma	13	9	14	kalduvad mitte nõustuma	10	7	12
Ei nõustu üldse	3	3	3	Ei nõustu üldse	3	1	3
Ei oska öelda	3	0	4	Ei oska öelda	3	0	4
Kokku „nõustun“	81	88	79	Kokku „nõustun“	84	92	81
Kokku „ei nõustu“	16	12	17	Kokku „ei nõustu“	12	8	15

Sotsiaaldemograafiliste andmete analüüs näitab, et vanemad vastajad ja need, kes jätkasid täisajaga haridust kuni 20-aastaseks saamiseni, nõustuvad kahe väitega tõenäolisemalt kui nende vastavad kolleegid. Näiteks 88% neist, kes õppisid kõige kauem, on mures PFASide keskkonnamõju pärast, võrreldes 79%-ga neist, kes lahkusid täiskoormusega haridusest 15-aastaselt või varem.

Sama vastusemuster kehtib ka nende kohta, kellel peaaegu kunagi või mitte kunagi ei ole raskusi arvete tasumisega. Näiteks 86% neist on mures PFASide keskkonnamõju pärast, võrreldes 81%-ga neist, kellel on sellised raskused suurema osa ajast.

QB12.1 Mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega? Te olete mures PFAS-ainetega kokkupuutumise võimalike tervisemõjude pärast. (% - EL)

	Kokku „nõustun“	Kokku „ei nõustu“	Ei tea
EL 27	81	16	3
Sugu			
Mees	80	18	2
Naine	83	14	3
Vanus			
15–24aastased	79	18	3
25–39	82	16	2
40–54	83	15	2
55+	81	16	3
Haridus (lõpp)			
15-	78	17	5
16–19.	81	16	3
20+	84	15	1
Ikka veel õpib	82	16	2
Raskused arvete maksmisel			
Suurema osa ajast	78	17	5
Aeg-ajalt	81	16	3
Peaaegu mitte kunagi / mitte kunagi	83	15	2
ELi pilt			
Positiivne	85	13	2
Neutraalne	80	17	3
Negatiivne	74	23	3

Need, kellel on EList positiivne kuvand, nõustuvad samuti suurema tõenäosusega süstemaatiliselt kõigi kolme väitega kui need, kellel on negatiivne kuvand. Näiteks on 85 % neist mures per- ja polüfluoritud alküülühendite võimaliku tervisemõju pärast nendega kokkupuutumisel, võrreldes 74 %ga neist, kellel on EList negatiivne kuvand.

QB12.2 Mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega? Te olete mures PFAS-ainete keskkonnamõju pärast. (% - EL)

	Kokku „nõustun“	Kokku „ei nõustu“	Ei tea
EL 27	84	13	3
Sugu			
Mees	83	14	3
Naine	85	12	3
Vanus			
15–24aastased	85	13	2
25–39	84	14	2
40–54	84	14	2
55+	84	13	3
Haridus (lõpp)			
15-	79	16	5
16–19.	82	15	3
20+	88	11	1
Ikka veel õpib	87	12	1
Raskused arvete maksmisel			
Suurema osa ajast	81	15	4
Aeg-ajalt	81	16	3
Peaaegu mitte kunagi / mitte kunagi	86	12	2
ELi pilt			
Positiivne	88	10	2
Neutraalne	82	15	3
Negatiivne	75	21	4



V. Veega seotud küsimused

Viies peatükk keskendub veega seotud küsimustele. Kõigepealt uuritakse eurooplaste teadlikkust veega seotud ohtudest oma riigis, seejärel uuritakse veega seotud riskide tajumist riiklikul tasandil. Lõpuks uuritakse riiklike sidusrühmade rolli tõhusas veemajanduses, enne kui arutatakse täiendavaid meetmeid veeprobleemide lahendamiseks Euroopas.

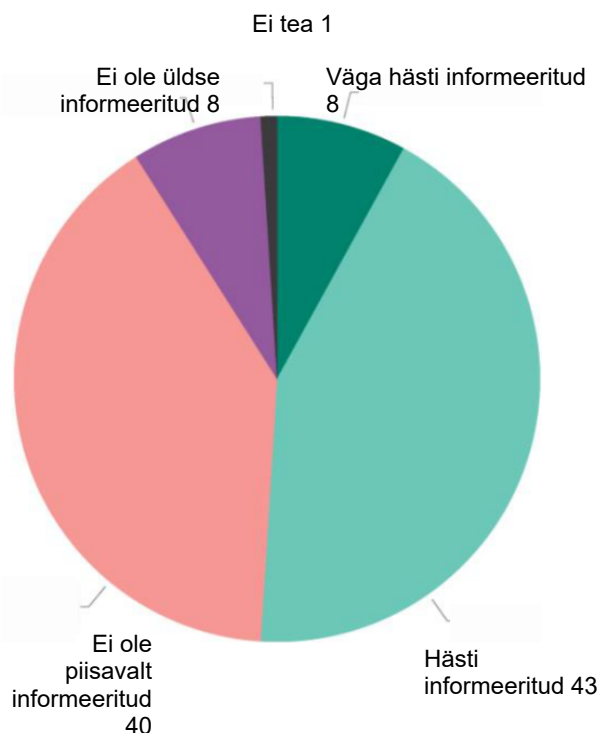
1. Teadlikkus veega seotud probleemidest riiklikul tasandil

Eurooplased on eriarvamusel selles, kui hästi nad tunnevad end oma riigis veega seotud probleemidest informeerituna.

Veidi üle poole vastanutest (51%) leiab, et nad on hästi informeeritud veega seotud probleemidest, nagu reostus, üleujutused, põuad ja vee ebatõhus kasutamine nende riigis²⁰ – 43% tunneb, et on hästi informeeritud, ja 8% tunneb, et on väga hästi informeeritud.

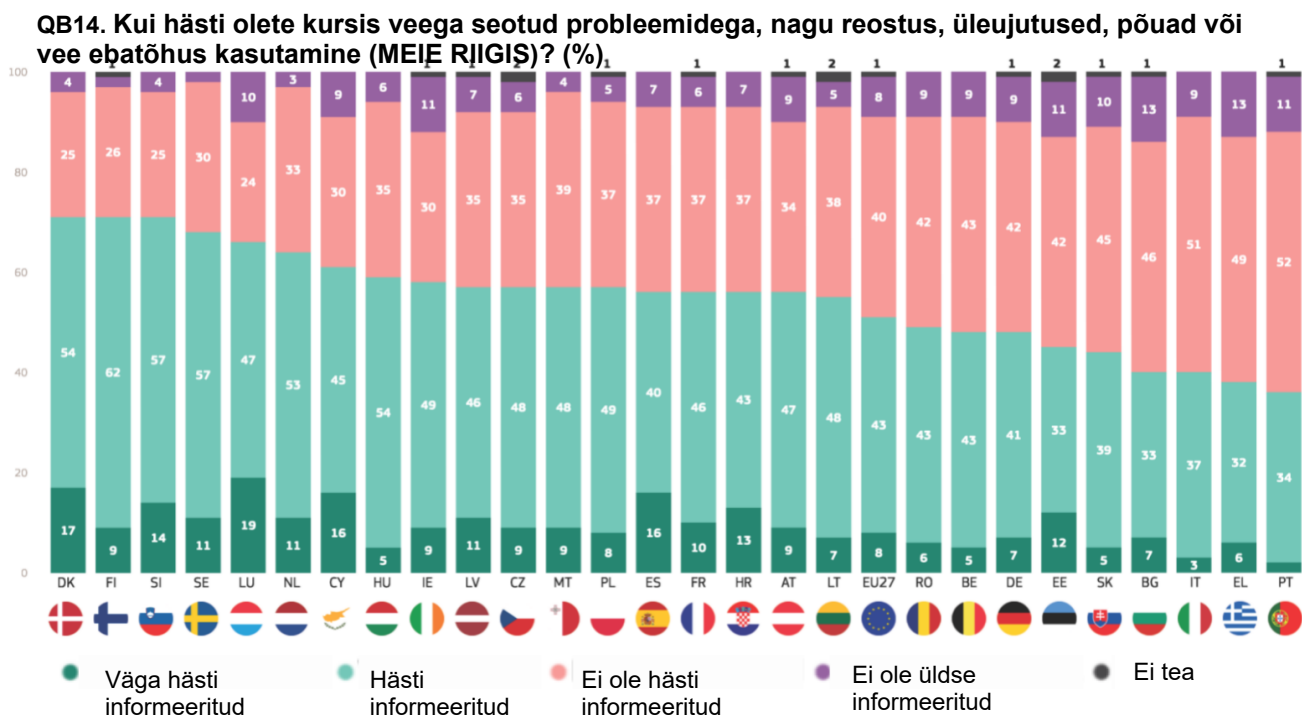
Veidi väiksem osa (48%) tunneb, et ei ole oma riigi veega seotud probleemidest hästi informeeritud, 40% tunneb, et ei ole hästi informeeritud, ja 8% tunneb, et ei ole üldse informeeritud. Vaid 1% vastanutest ütleb, et nad ei tea.

QB14. Kui hästi olete kursis veega seotud probleemidega, nagu reostus, üleujutused, põuad või ebatõhus veekasutus (MEIE RIIGIS)? (EL 27) (%)



²⁰ Kui hästi olete kursis veega seotud probleemidega, nagu reostus, üleujutused, põuad või vee ebatõhus kasutamine (MEIE RIIGIS)?

Üle poole vastanutest 18 liikmesriigis leiab, et nad on oma riigi veega seotud probleemidest hästi informeeritud. Selles rühmas on osakaalud kõige suuremad Taanis, Soomes ja Sloveenias (71%), kus üle seitsme vastanu kümnest leiab, et nad on hästi informeeritud. Väga hästi informeeritud vastajate osakaal on suurim Luksemburgis (19 %), Taanis (17 %), Hispaanias ja Küprosel (mõlemas 16 %).



Teisest küljest ei tunne üle poole üheksa liikmesriigi vastanutest, et nad oleksid oma riigi veega seotud probleemidest hästi informeeritud, kusjuures tase on kõrgeim Portugalis (63%), Kreekas (62%) ja Itaalias (60%). Seitsmes liikmesriigis tunneb vähemalt iga kümnes vastaja, et ta ei ole neist probleemidest üldse hästi informeeritud.

Sotsiaaldemograafiliste andmete analüüs näitab järgmist:

Kuigi enamik mehi (55%) leiab, et nad on oma riigis veega seotud küsimustest hästi informeeritud, ütleb seda vaid väike osa naistest (49% vs. 51%).

Erinevused on märkimisväärsed ka nende vahel, kes lahkusid täisajaga haridusest kõige varem (38%), kus ainult väike vähemus tunneb end informeerituna, ja nende vahel, kes jäid täisajaga haridusse kuni 20-aastaseks saamiseni või kauemaks (62%).

Ka juhid ütlevad seda tõenäolisemalt (61%) kui koduperenaised (39%) või töötud (43%). Nii teevad ka need, kellel peaaegu kunagi või mitte kunagi ei ole raskusi arvete tasumisega (57%), võrreldes nendega, kellel on sellised raskused enamasti (38%). Väärrib märkimist, et selles osas ei ole linnapiirkondade ja maapiirkondades elavate inimeste vahel erinevusi.

QB14 Kui hästi olete kursis veega seotud probleemidega, nagu reostus, üleujutused, põuad või vee ebatõhus kasutamine (MEIE RIIGIS)? (% – EL)					
	Väga hästi informeeritud	Hästi informeeritud	Ei ole hästi informeeritud	Ei ole üldse informeeritud	Ei tea
EL 27	8	43	40	8	1
Sugu					
Mees	10	45	39	6	0
Naine	7	42	42	9	0
Haridus (lõpp)					
15-	6	32	48	14	0
16–19.	7	41	44	8	0
20+	11	51	34	4	0
Ikka veel õpib	7	44	40	8	1
Sotsiaal-professionaalne kategooria					
Füüsilisest isikust ettevõtjad	11	47	36	5	1
Juhid	11	50	34	5	0
Muud valged kraed	10	45	40	5	0
Käsitöölised	7	42	44	7	0
Majaelanikud	7	32	48	13	0
Töötud	7	36	43	13	1
Pensionile jäänud	8	43	39	9	1
Üliõpilased	8	43	40	8	1
Raskused arvete maksmisel					
Suurema osa ajast	7	31	44	17	1
Aeg-ajalt	6	36	47	10	1
Peaaegu mitte kunagi / mitte kunagi	9	48	37	6	0
Subjektivne linnastumine					
Maaküla	9	43	40	7	1
Väike/keskmise suurusega linn	8	44	40	8	0
Suur linn	8	44	40	8	0

2. Peamised veega seotud ohud

Peaaegu seitse eurooplast kümnest peab reostust oma riigi peamiseks veega seotud ohuks.

Vastajatelt küsiti, millised on nende arvates peamised veega seotud ohud eelkodeeritud nimekirjast. Saastet pidas peamiseks ohuks kõige sagedamini 21% vastanutest. Järgmisel kohal on vee ületarbimine (17 %), millele järgnevad kliimamuutused (16 %) ja põuad (14 %). Kodanikud valisid muud võimalikud variandid järgmiselt: üleujutused (11 %), veepuudus (11 %), looduslike elupaikade seisundi halvenemine (7 %) ja vetikate kasv (2 %).

QB13a. Milliseid järgmistest meetmetest peaks EL looduse kaitsmiseks esmatähtsaks pidama? Kõigepealt? (EL 27) (%)



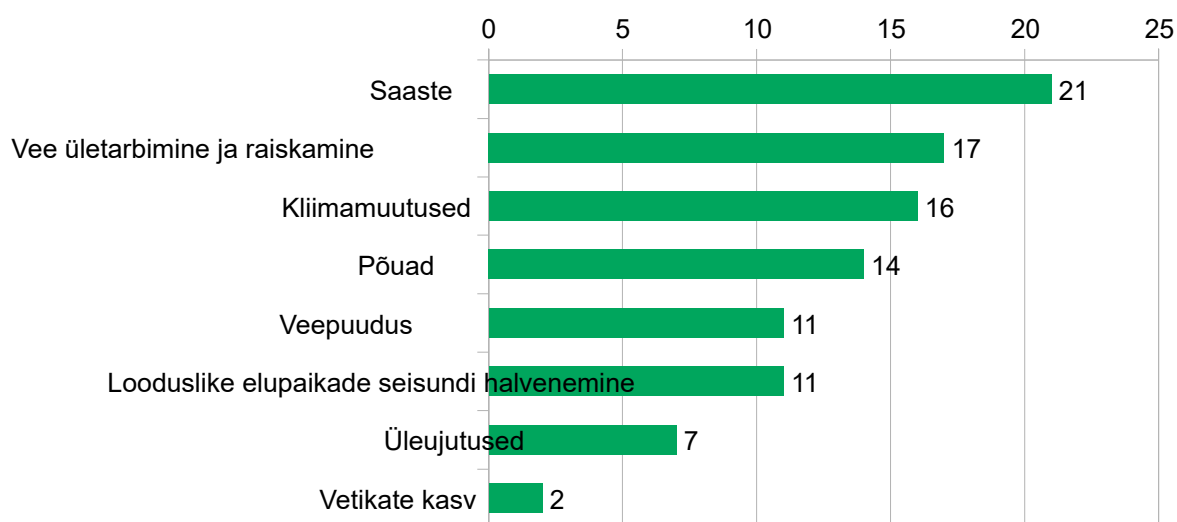
(*Eelmine graafik on vale, vt järgmine lehekülg*)

Seejärel paluti vastajatel valida kaheksast veega seotud probleemist neli, mis nende arvates kujutasid endast nende riigile suurimat²¹ohtu. Järgmised tulemused viitavad kõigi nelja vastuse kumulatiivsetele vastustele.

Reostust (21%) peetakse oma riigis peamiseks veega seotud ohuks, millele järgnevad ületarbimine ja vee raiskamine (17%) ning kliimamuutused (16%). Järgnesid põuad (14%), üleujutused (11%), veepuudus (11%) ja vetikate kasv (2%).

(*Eelmine graafik oli vale, õige graafik oleks järgmine *)

QB15a. Millised on Teie arvates peamised veega seotud ohud? (MEIE RIIGIS)? Kõigepealt? (%)



QB15T. Millised on Teie arvates peamised veega seotud ohud (MEIE RIIGIS)? Kõigepealt? Teiseks? Kolmandaks? Neljandaks? (EL 27) (%)



21 Küsimused ja vastused 15. Millised on Teie arvates peamised veega seotud ohud (MEIE RIIGIS)? Kõigepealt? Teiseks? Kolmandaks? Neljandaks?

Eurobaromeetri eriuuring 550 „Keskfond“

Saaste on esikohal või ühiselt esikohal 21 liikmesriigis ning suurim Soomes (89%), Sloveenias (85%), Taanis (83%), Leedus (83%) ja Slovakkias (80%). Saaste on teine kõige sagedamini valitud oht Saksamaal (66%) ja Itaalias (64%), samas kui Maltal (66%), Hispaanias (64%) ja Portugalis (60%) on see kolmandal kohal. Küpros on ainus riik, kus reostus ei ole esikolmik.

Teisel kohal on veepuudus Hispaanias (67%) ja Portugalis (64%). Kuigi see ei ole üheski teises liikmesriigis esikolmik, peab enamik vastanutest seda probleemi esikolmikusse kuuluvaks seitsmes liikmesriigis, nimelt Küprosel (62%), Maltal (60%), Saksamaal, Poolas (mõlemas 52%), Tšehhis (51%), Bulgaarias (50%) ja Poolas (51%). Kõige madalam on see Soomes (9%).

Vee ületarbimine ja vee raiskamine on esikohal Saksamaal (70%) ja teisel või kolmandal kohal 19 liikmesriigis, saavutades kõrgeima taseme Küprosel, Horvaatias ja Slovakkias (mõlemas 71%). See ei ole seitsmes liikmesriigis esikolmik, kuid ainult kahes riigis – Rumeenias (47%) ja Lätis (42%) – ei pea enamuse seda peamiseks ohuks oma riigile.

Kliimamuutused on ELi tasandil kolmandal kohal, kuid esikohal kolmes liikmesriigis, nimelt Horvaatias (74 % koos reostusega), Portugalis (69 % koos põudadega) ja Itaalias (68 %). See oht on teisel või kolmandal kohal veel 14 liikmesriigis, saavutades kõrgeima taseme Rootsis (70%). See ei ole esikolmik kümnes liikmesriigis ning enamik neljast liikmesriigist ei pea seda peamiseks ohuks – see näitaja on Eestis madalaim (36%).

Põuad on veega seotud ohtude hulgas esikohal neljas liikmesriigis, nimelt Küprosel, Hispaanias (igas 77%), Maltal ja Portugalis (igas 69%). Nad on teisel kohal Tšehhis ja Rumeenias (mõlemas 60%) ning kolmandal kohal Bulgaarias (59%) ja Slovakkias (52%). Vaatamata

sellele, et Prantsusmaal (58%) ja Poolas (51%) peab enamik vastanutest seda kolme suurimaks, ei ole see üheski teises liikmesriigis esikolmik. Kõige madalam on see Soomes (8%).

Looduslike harjumuste halvenemine on teisel kohal Soomes (73%), kus see osakaal on kõige suurem, järgnesid Eesti (68%), Leedu (58%) ja Läti (51%). Kolmandal kohal on see Rootsis (66%), Ungaris (60%) ja Horvaatias (59%). Vaatamata sellele, et Austrias (53 %), Saksamaal (57 %), Taanis (56 %), Rumeenias (54 %) ja Sloveenias (51 %) pidas enamik vastanutest seda kolmandaks küsimuseks, kuigi see ei olnud üheski teises liikmesriigis esikolmik. Madalaim on see Bulgaarias ja Hispaanias (mõlemas 34%).

Üleujutused on kolmandal kohal Taanis (62%), Sloveenias (59%) ja Soomes (55%). Vaatamata sellele, et Belgia (58%), Iirimaa (56%), Madalmaade (54%), Itaalia ja Rumeenia (mõlemad 50%) vastajad ei ole üheski teises liikmesriigis esikolmik, peab enamik vastajaid neid esikolmikusse kuuluvaks. Madalaim koht on Maltal (11%) ja Eestis (14%).

Soome paistab silma sellega, et suur osa vastanutest (66%) nimetas vetikate kasvu oma riigis veega seotud probleemiks. See küsimus on Soomes kolmandal kohal, kuid ei kuulu ühegi teise liikmesriigi esikolmikusse, samuti ei vali enamuse seda mujal. Seitsmes liikmesriigis mainis seda vähem kui kümnendik vastanutest.

QB15T. Millised on Teie arvates peamised veega seotud ohud (MEIE RIIGIS)? Kõigepealt? Teiseks? Kolmandaks? Neljandaks? (%)

	EL	27	AT	BE	BG	CY	CZ	DE	DK	EE	EL	E5	FI	FR	HR	HU	IE	IT	LT	Lu ks e m bu rg	LV	MT	NL	PL	PT	RO	5E	SI	SK
Saaste	69	64	76	78	54	68	66	83	73	72	64	89	70	74	76	83	64	83	74	85	66	70	70	60	70	78	85	80	
Vee ületarbimine ja raiskamine	63	63	64	62	71	59	70	55	67	63	64	51	62	71	64	58	62	54	67	42	67	57	62	59	47	62	64	71	
Kliimamuutused	61	56	71	49	64	41	61	74	36	54	60	61	60	74	53	61	68	55	51	50	55	64	58	69	59	70	54	49	
Põuad	48	30	31	59	77	60	33	11	24	48	77	8	58	37	48	13	47	43	39	24	69	44	51	69	60	21	39	52	
Veepuudus	48	41	33	50	62	51	52	21	21	43	67	9	46	36	38	33	49	19	33	13	60	47	52	64	36	34	26	42	
Looduslike elupaikade seisundi halvenemine	46	53	47	34	36	49	57	56	68	47	34	73	37	59	60	45	44	58	42	51	38	43	38	42	54	66	51	41	
Üleujutused	41	46	58	43	26	33	38	62	14	55	19	16	46	41	37	56	50	26	44	43	11	54	39	22	50	36	59	45	
Vetikate kasv	15	20	13	8	8	15	13	21	41	7	6	66	13	8	20	30	13	28	14	47	16	13	21	9	19	28	7	10	

Eurobaromeetri eriuuring 550 „Keskfond“

Sotsiaaldemograafiliste andmete analüüs näitab, et kõige kauem täiskoormusega hariduses püsinud vastajad mainivad järjepidevalt suurema tõenäosusega kõiki ohte. Reostus on valitud ohuks number üks, olenemata vastajate sotsiaaldemograafilisest staatusesest.

Kutsekategooriate lõikes on mõned väikesed erinevused. Juhid (65%) ja üliõpilased (69%) mainivad kliimamuutusi tõenäolisemalt kui teised kategooriad, samas kui majaanikud paistavad silma põudade (56% vs. 45%-50%) ja veepuuduse (55% vs. 42%-49%) suure osakaaluga.

Maapiirkondades elavad vastajad mainivad suurema tõenäosusega ka veepuudust (51% vs. 44% suurlinnades elavatest vastajatest), samas kui linnapiirkondades elavad vastajad mainivad sagedamini saastet (71% vs. 69% maapiirkondades) ja kliimamuutusi (63% vs. 58%).

QB15T Millised on Teie arvates peamised veega seotud ohud (MEIE RIIGIS)? Kõigepealt? Teiseks? Kolmandaks? Neljandaks? (% - EL)

	Saaste	Vee ületarbimine ja raiskamine	Kliimamuutused	Looduslike elupaikade seisundi halvenemine	Põuad	Veepuudus	Üleujutused	Vetikakasvat
EL 27	69	63	61	46	48	48	41	15
Sugu								
Mees	69	63	61	47	48	48	39	15
Naine	69	62	61	46	48	48	42	15
Vanus								
15–24aastased	69	63	66	48	45	43	41	15
25–39	70	63	59	48	48	47	39	17
40–54	68	64	61	47	48	50	40	15
55+	69	62	60	44	50	49	42	13
Haridus (lõpp)								
15-	65	63	58	40	55	55	42	11
16–19.	69	62	61	46	48	48	41	15
20+	70	63	60	48	47	46	40	16
Ikka veel õpib	70	63	69	50	43	41	39	15
Sotsiaal-professionaalne kategooria								
Füüsilisest isikust ettevõtjad	69	64	57	47	49	48	42	15
Juhid	68	63	65	50	46	49	38	14
Muud valged kraed	70	62	60	49	45	49	41	16
Käsitöölised	68	64	60	46	49	49	40	16
Majaanikud	70	58	52	37	56	55	42	16
Töötud	76	63	58	43	49	42	41	15
Pensionile jäänud	68	62	60	44	50	47	43	13
Üliõpilased	67	64	69	49	45	42	40	14
Subjektivne linnastumine								
Maaküla	69	63	58	44	48	51	39	15
Väike/keskmise suurusega linn	67	64	62	46	49	48	41	14
Suur linn	71	61	63	49	48	44	41	15

3. Riiklike sidusrühmade roll tõhusas veemajanduses

Kui küsiti, kas konkreetsed osalejad teevad praegu piisavalt, et vett tõhusalt kasutada, leidis enamik vastanutest, et ükski neist ei tee seda, välja arvatud kalandus ja vesiviljelus.

Kolm neljandikku (75%) eurooplastest leiab, et tööstus ei tee piisavalt, et vett tõhusalt kasutada, samas kui 17% leiab, et teeb seda õiges koguses²².

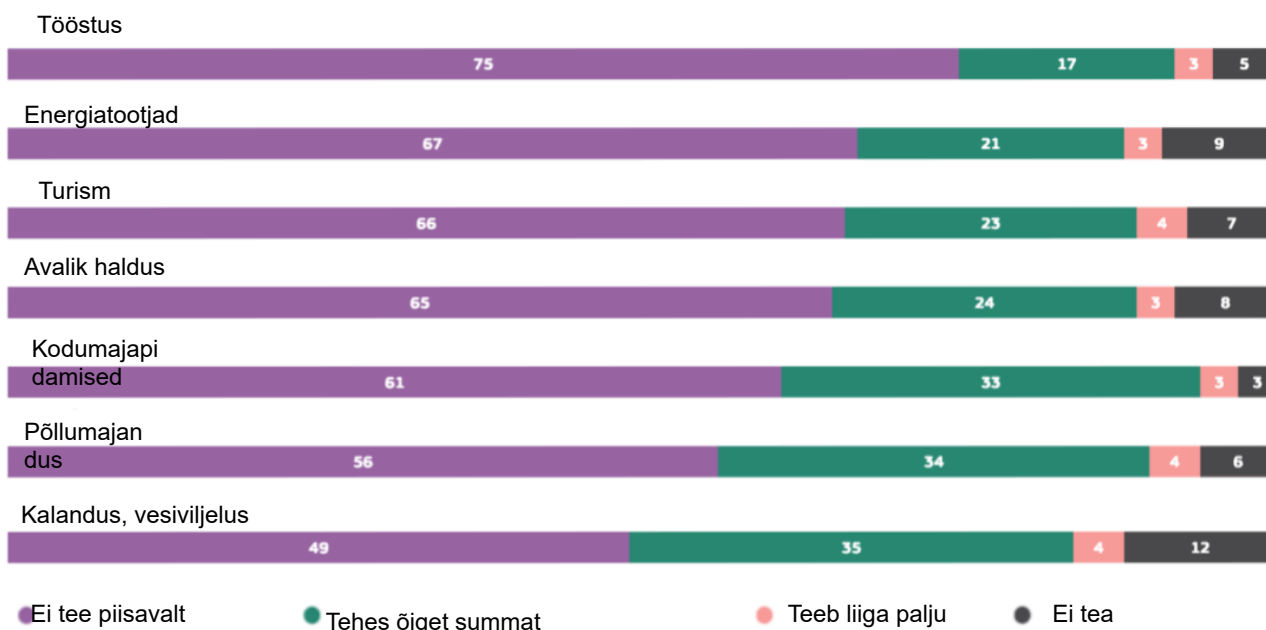
Ligikaudu kaks kolmandikku vastanutest arvab ka, et energiatootjad (67% „ebapiisav“ vs. 21% „õige koguse kohta“), turism (66% vs. 23%) ja avalik haldus (65% vs. 24%) ei tee praegu piisavalt oma riigi veevarude tõhusaks kasutamiseks.

Üle kuue vastanu kümnest (61%) ütleb, et leibkonnad ei tee piisavalt veevarude tõhusaks kasutamiseks (võrreldes 33%ga „õige koguse kohta“) ja 56% ütleb sama põllumajanduse kohta (võrreldes 34%ga „õige koguse kohta“).

Lõpuks arvab 49 % vastanutest, et kalandus/vesiviljelus ei tee praegu piisavalt, et oma riigis vett tõhusalt kasutada, samas kui 35 % leiab, et teeb seda õiges koguses. Kõigi osalejate puhul arvab 3–4 % vastanutest, et nad teevad liiga palju. Väärrib märkimist, et vastused „ei tea“ on

pidevalt alla kümne protsendi, välja arvatud kalanduse ja vesiviljeluse puhul (12 %).

QB16. Kas Teie arvates teeb iga järgmine osaleja praegu liiga palju või liiga vähe, et kasutada vett tõhusalt (MEIE RIIGIS)? (EL 27) (%)



22 Küsimused ja vastused16. Kas Teie arvates teeb iga järgmine osaleja praegu liiga palju, õige koguse kohta või ei piisa sellest vee tõhusaks kasutamiseks (MEIE RIIGIS)? 1. Tööstus, 2. Kodumajapidamised, 3. Põllumajandus, 4. Energiatootjad, 4. Kalandus, vesiviljelus, 5. Turism, 6. Avalik haldus.

Eurobaromeetri eriuuring 550 „Keskmond“

26 liikmesriigis leiab enamik vastanutest, et tööstussektor ei tee praegu piisavalt, et oma riigis vett tõhusalt kasutada. Selles rühmas on osakaalud siiski väga erinevad, olles kõrgeimad Kreekas (92%) ja Maltal (87%) ning madalaimad Soomes ja Eestis (51%).

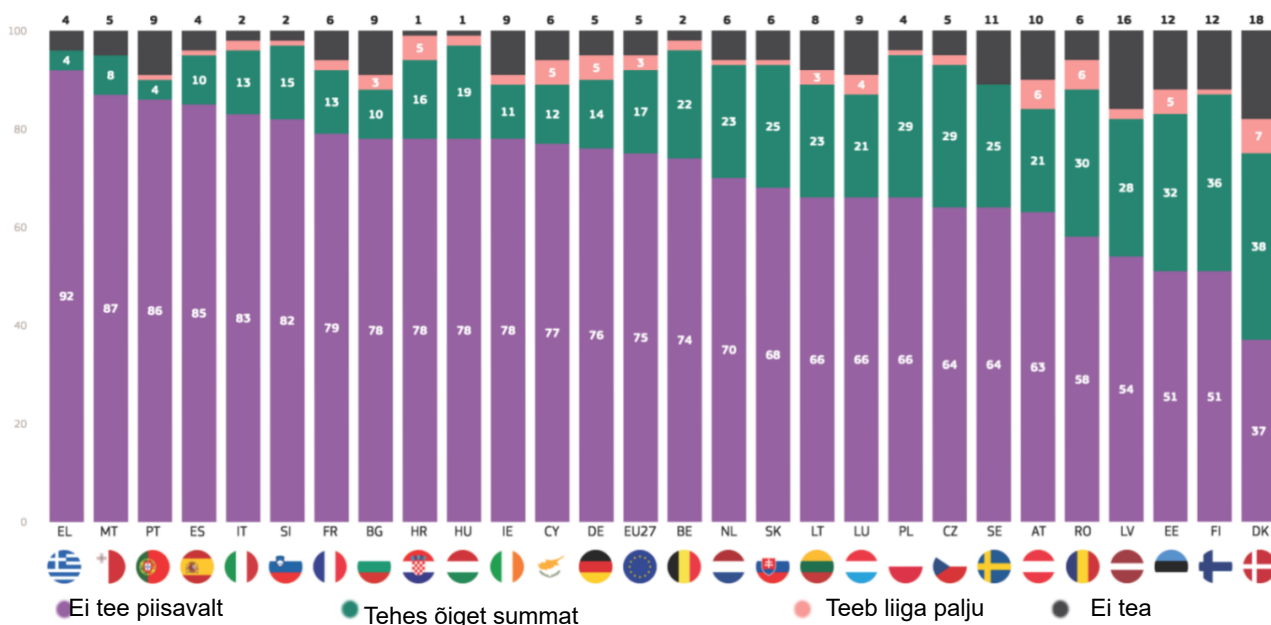
Ainult Taanis arvab vähemus, et tööstus ei tee piisavalt (37%), olles peaaegu lõhestatud nendega, kes arvavad, et see teeb õige summa (38%).

21 liikmesriigis väidab vähemalt pool vastanutest, et energiatootjad ei tee praegu piisavalt oma riigi veevarude

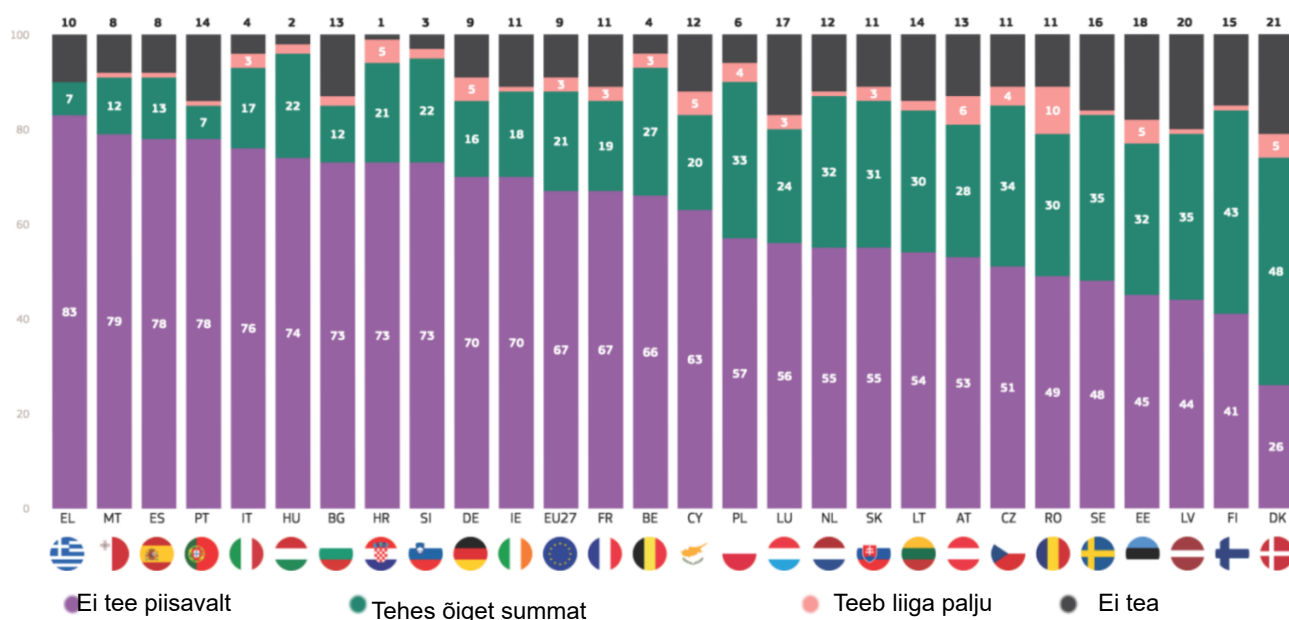
tõhusaks kasutamiseks. Selles rühmas ulatub see osakaal 83 %-st Soomes ja 79 %-st Maltal 51 %-ni Tšehhis. Kahes liikmesriigis on selline arvamus vaid vähemusel, nimelt Soomes (41% vs. 43% õige summa kohta) ja Taanis (26% vs. 48%).

Väärrib märkimist, et Taanis ja Lätis „ei tea“ määrad on eriti kõrged, vastavalt 21 % ja 20 %.

Küsimus B16.1. Kas Teie arvates teevad kõik järgmised osalejad praegu liiga palju, õiget või ebapiisavat, et kasutada vett tõhusalt (MEIE RIIGIS)?- Tööstus (%)



QB16.4. Küsimused ja vastused Kas Teie arvates teeb iga järgmine osaleja praegu liiga palju, õiget või ebapiisavat tööd vee tõhusaks kasutamiseks (MEIE RIIGIS)? -Energia tootjad (%)



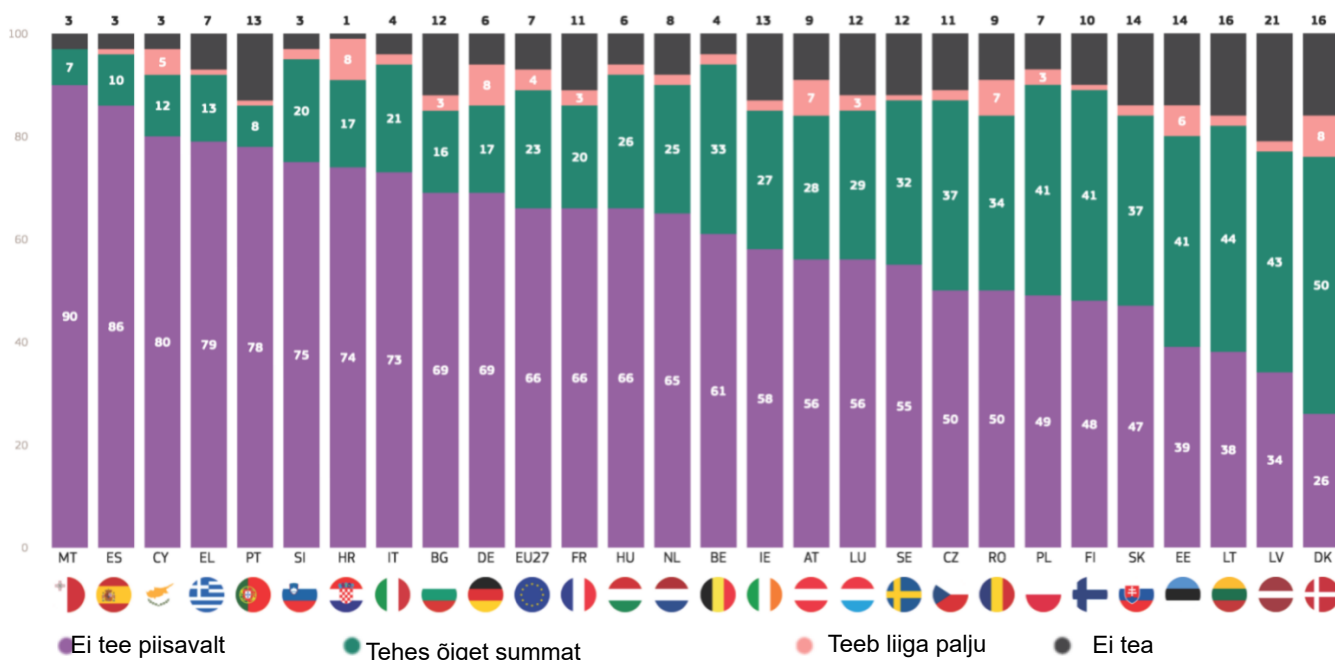
Eurobaromeetri eriuuring 550 „Keskmond“

20 liikmesriigis arvab vähemalt pool vastanutest, et turismisektor ei tee praegu piisavalt oma riigi veevarude tõhusaks kasutamiseks. Selles rühmas ulatub osakaal 90 %-st Maltal ja 86 %-st Hispaanias 50 %-ni Tšehhis ja Rumeenias.

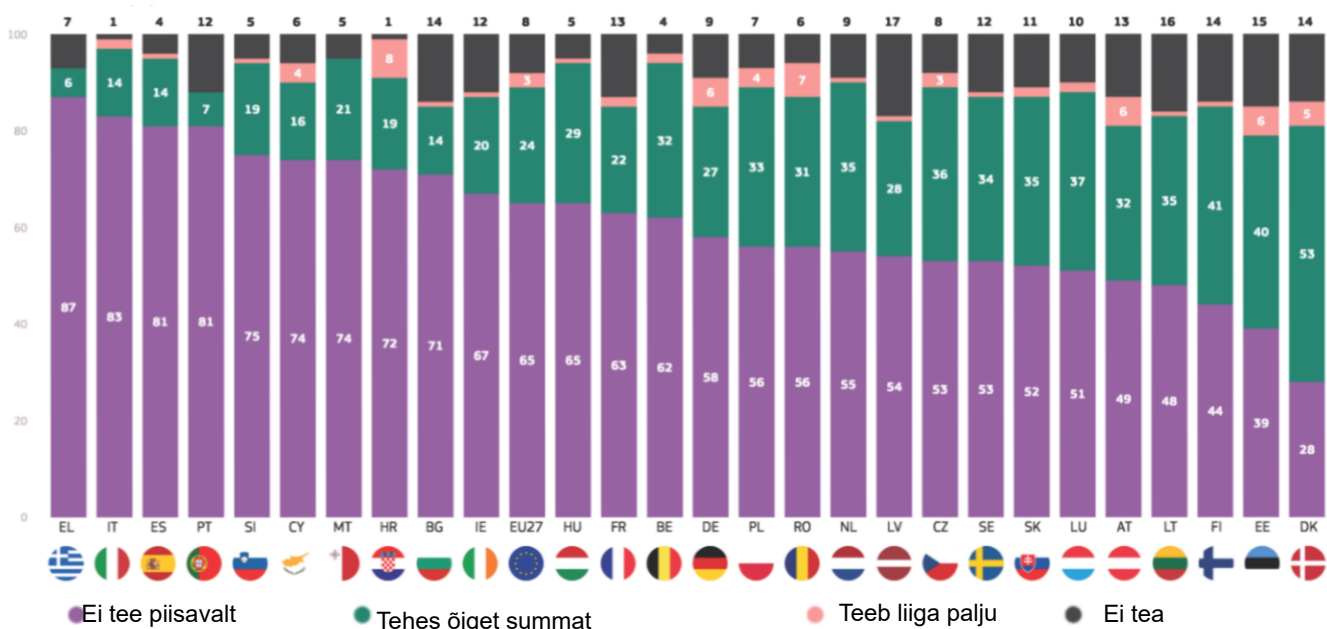
Neljas liikmesriigis arvab rohkem vastajaid, et see on pigem õige kui ebapiisav, nimelt Taanis (50 % vs. 26 % „ebapiisav“), Lätis (45 % vs. 34 %), Leedus (44 % vs. 38 %) ja Eestis (41 % vs. 39 %). Lätis ütleb üle viiendiku vastanutest, et nad ei tea (21%).

22 liikmesriigis väidab vähemalt pool vastanutest, et avalik haldus ei tee praegu piisavalt, et oma riigi veevarusid tõhusalt kasutada. Selles rühmas ulatub see osakaal 87 %-st Kreekas ja 83 %-st Itaalias 51 %-ni Luksemburgis. Kahes liikmesriigis arvab rohkem vastajaid, et see on pigem õige kui ebapiisav, jällegi Taanis (53% vs. 28% „ebapiisav“) ja Eestis (40% vs. 39%).

Küsimus B16.6. Kas Teie arvates teevad kõik järgmised osalejad praegu liiga palju, õiget või ebapiisavat, et kasutada vett tõhusalt (MEIE RIIGIS)?:-Turism (%)



QB16.7 või Kas Teie arvates teevad kõik järgmised osalejad praegu liiga palju, õiget või ebapiisavat, et kasutada vett tõhusalt (MEIE RIIGIS)?:-Avalik haldus (%)



Eurobaromeetri eriuuring 550 „Keskond“

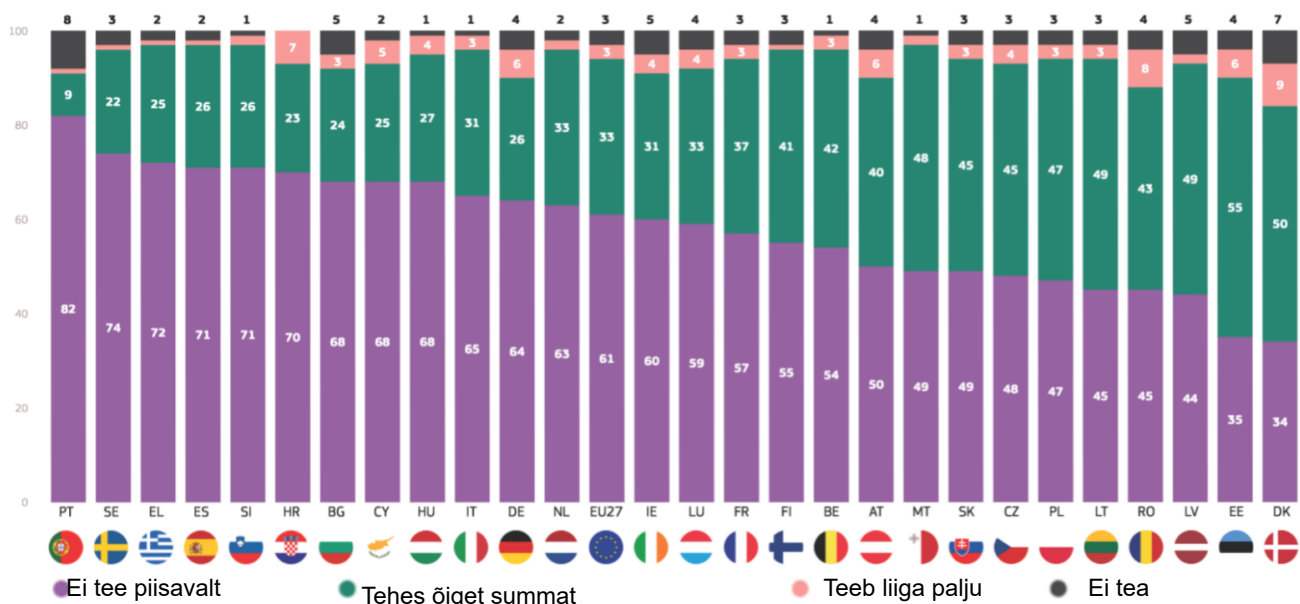
18 liikmesriigis väidab vähemalt pool vastanutest, et kodumajapidamised ei tee praegu piisavalt oma riigi veevarude tõhusaks kasutamiseks. Selles rühmas ulatub osakaal 82 %-st Portugalis ja 74 %-st Rootsis 50 %-ni Austrias.

Neljas liikmesriigis arvab rohkem vastajaid, et see on pigem õige kui ebapiisav, jällegi Taanis (50 % vs. 34 % „ebapiisav“), Eestis (35 % vs. 55 %), Lätis (49 % vs. 44 %) ja Leedus (49 % vs. 45 %). Seisukohad lahknevad või peaaegu lahknevad Poolas (mõlemal 47 %) ja Maltal (vastavalt 48 % ja 49 % vastanutest).

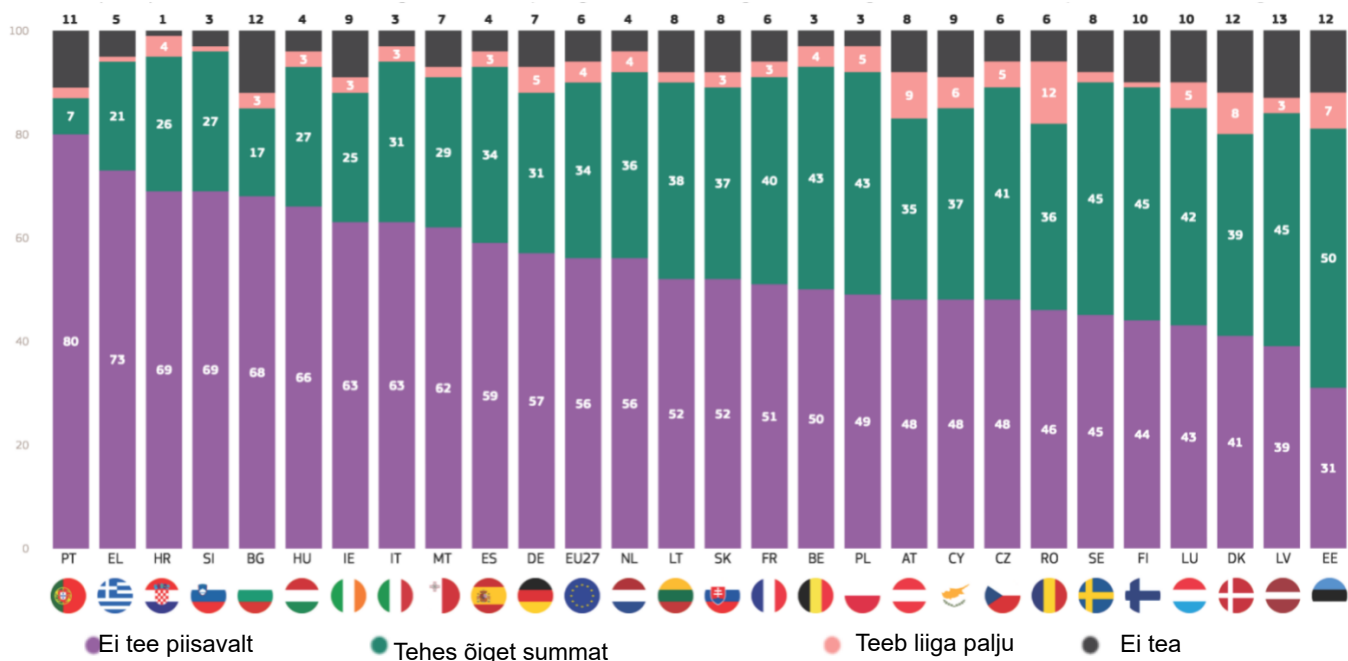
16 liikmesriigis arvab vähemalt pool vastanutest, et põllumajandussektor ei tee praegu piisavalt oma riigi veevarude tõhusaks kasutamiseks. Selles rühmas ulatub see osakaal 80 %-st Portugalis ja 73 %-st Kreekas 50 %-ni Belgias. Kahes liikmesriigis arvab rohkem vastajaid, et see on pigem õige kui ebapiisav, jällegi Eestis (50% vs. 31% „ebapiisav“) ja Lätis (45% vs. 39%).

Rootsis on seisukohad lahknenud või peaaegu lahknenud (mõlema puhul 45 %), Soomes (45 % „umbes õige“ vs. 44 % „ebapiisav“ ja Luksemburgis (42 % „umbes õige“ vs. 43 % „ebapiisav“).

Küsimus B16.2. Kas Teie arvates teeb iga järgmine osaleja praegu liiga palju, õiget või ebapiisavat, et kasutada vett tõhusalt (MEIE RIIGIS)?-Leibkonnad (%)



QB16.3. Kas Teie arvates teeb iga järgmine osaleja praegu liiga palju, õiget või ebapiisavat, et kasutada vett tõhusalt (MEIE RIIGIS)?-Põllumajandus (%)

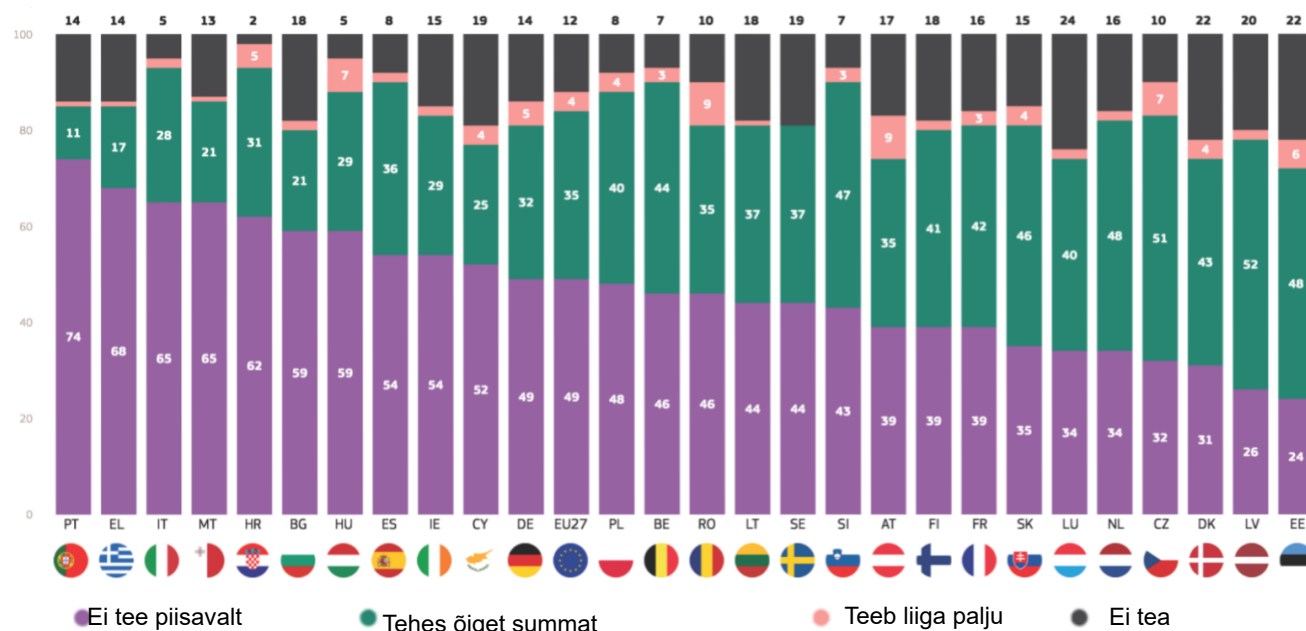


Eurobaromeetri eriuuring 550 „Keskmond“

Kümnes liikmesriigis väidab üle poole vastanutest, et kalandus/vesiviljelus ei tee praegu piisavalt, et oma riigi veeressursse tõhusalt kasutada. Selles rühmas ulatub osakaal 74 %-st Portugalis 52 %-ni Küprosel. Kümnes liikmesriigis arvab rohkem vastajaid, et see on pigem õige kui ebapiisav, kusjuures lõhe on püsivalt suurim Eestis (48% vs. 24% „mittepiisav“) ja Lätis (52% vs. 26%). Ka Tšehhis arvab enamik (52%), et teeb piisavalt.

Väärib märkimist, et 20 liikmesriigis ütleb vähemalt kümnendik vastanutest, et nad ei tea, kusjuures osakaal on suurim Luksemburgis (24%) ja Eestis (22%).

QB16.5. Küsimused ja vastused Kas Teie arvates teeb iga järgmine osaleja praegu liiga palju, õiget või ebapiisavat tööd vee tõhusaks kasutamiseks (MEIE RIIGIS)? :-Kalandus, vesiviljelus (%)



Eurobaromeetri eriuuring 550 „Keskond“

Sotsiaaldemograafiliste andmete analüüs näitab, et vastajad leidsid olenemata oma sotsiaal-majanduslikust staatusest, et kõik nimetatud sektorid peavad vee tõhusaks kasutamiseks rohkem ära tegema.

Eelkõige valiti kõigis eri sotsiaal-demograafilistes rühmades kõige sagedamini tööstussektorit kui osalejat, kes „ei tee piisavalt“, samas kui kalandus- ja vesiviljelussektor valiti kõige harvemini.

QB16 Kas Teie arvates teeb iga järgmine osaleja praegu liiga palju, õiget või ebapiisavat tööd vee tõhusaks kasutamiseks (MEIE RIIGIS)? (% - "Ei tee piisavalt")

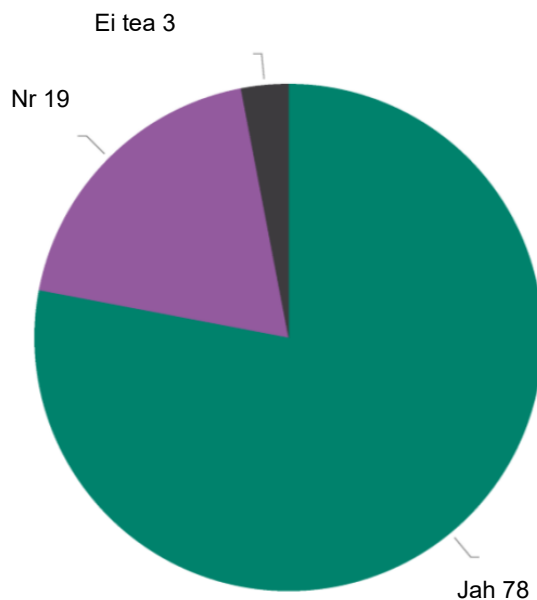
	Tööstus	Energiatootjad	Turism	Avalik haldus	Kodumajapidamised	Põllumajandus	Kalandus, akvakultuur
EL 27	75	67	66	65	61	56	49
Sugu							
Mees	75	66	65	64	60	56	49
Naine	76	67	67	66	62	56	49
Vanus							
15–24aastased	73	63	84	62	57	52	49
25–39	76	67	65	55	60	57	52
40–54	76	68	68	66	63	58	50
55+	75	67	66	65	61	55	48
Haridus (lõpp)							
15-	75	68	69	69	60	54	50
16–19.	76	67	65	65	59	56	51
20+	75	66	67	64	64	57	48
Ikka veel õpib	75	65	67	63	57	54	49
Sotsiaal-professionaalne kategooria							
Füüsilisest isikust ettevõtjad	76	69	70	69	63	60	53
Juhid	76	68	70	65	67	60	52
Muud valged kraed	77	68	65	67	62	59	52
Käsitöölised	75	66	64	65	59	55	50
Majaelanikud	75	65	67	67	56	49	47
Töötu	76	68	62	62	57	54	43
Pensionile jäänud	74	66	65	64	61	55	47
Üliõpilased	75	65	67	62	57	54	50
Raskused arvete maksmisel							
Suurema osa ajast	78	71	69	71	62	58	52
Aeg-ajalt	76	67	66	69	60	56	54
Peaaegu mitte kunagi / mitte kunagi	75	66	66	63	61	56	47
Oletame, et kuulud							
Töölisklass	76	67	65	66	57	56	49
Madalam keskklass	77	68	67	65	63	56	51
Keskklass	75	66	66	66	61	55	49
Ülemine keskklass	72	64	68	62	67	62	48
Ülemine klass	76	71	62	62	61	56	53
ELi pilt							
Positiivne	78	68	69	67	65	60	53
Neutraalne	74	66	64	64	58	53	48
Negatiivne	70	63	61	64	55	49	45

4. Täiendavad meetmed veeprobleemide lahendamiseks Euroopas

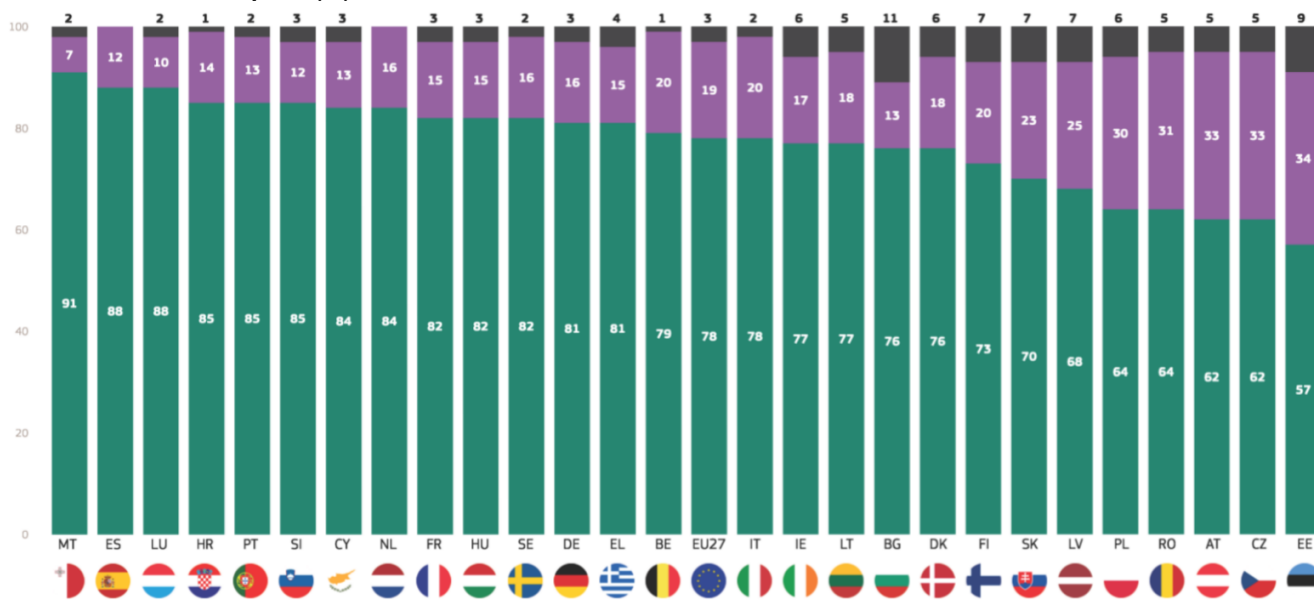
Üle kolme neljandiku eurooplastest leiab, et EL peaks tegema ettepanekuid täiendavate meetmete kohta veeprobleemide lahendamiseks Euroopas.

Üle kolme neljandiku (78%) vastanutest leiab, et EL peaks tegema ettepanekuid täiendavate meetmete kohta veeprobleemide lahendamiseks Euroopas.²³ Veidi alla viiendiku (19%) on sellele ideele vastu ja 3% ütleb, et nad ei tea.

QB17. Kas Teie arvates peaks EL tegema ettepanekuid täiendavate meetmete kohta veeprobleemide lahendamiseks Euroopas? (EL 27) (%)



QB17. Kas Teie arvates peaks EL tegema ettepanekuid täiendavate meetmete kohta veeprobleemide lahendamiseks Euroopas? (%)



23 Küsimused ja vastused 17. Kas Teie arvates peaks EL tegema ettepanekuid täiendavate meetmete kohta veeprobleemide lahendamiseks Euroopas?

Jah Ei Ei tea

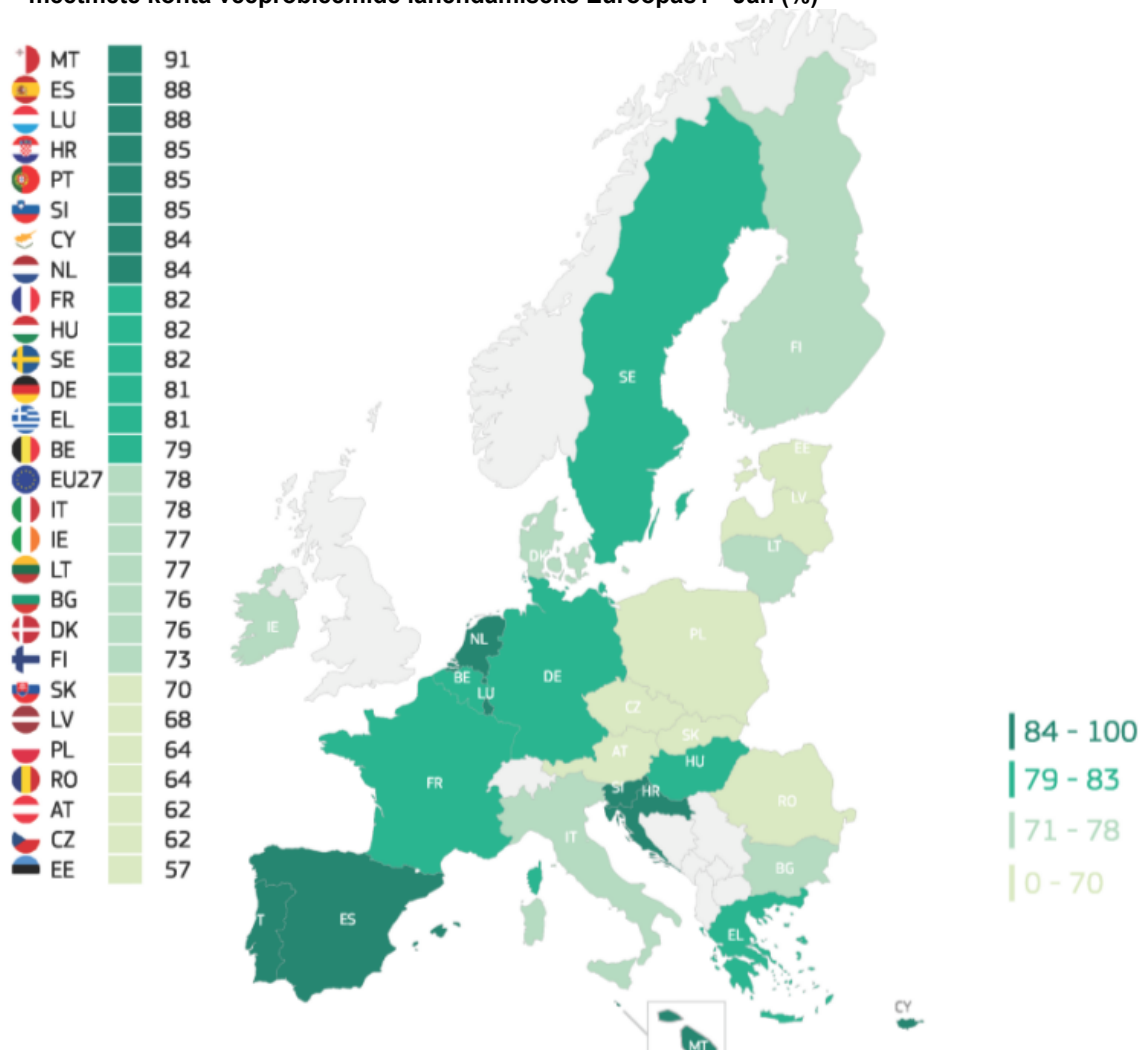
Allpool esitatud kaardil on näidatud nende vastanute osakaal igas liikmesriigis, kes leiavad, et EL peaks tegema ettepanekuid täiendavate meetmete kohta veeprobleemide lahendamiseks Euroopas.

Enamik vastanutest kõigis 27 liikmesriigis leiab, et EL peaks pakkuma välja täiendavaid meetmeid veega seotud probleemide lahendamiseks Euroopas. Siiski on proportsioonid liikmesriigiti väga erinevad. Suurimad näitajad on Maltal (91%), millele järgnevad Hispaania ja Luksemburg (88%), väikseimad aga Tšehhis ja Austrias (mõlemas 62%) ning Eestis (57%).

Vastuseis sellele ideele on sümmeetriliselt kõige tugevam nendes kolmes liikmesriigis: Eesti (34%), Tšehhi ja Austria (mõlemas 33%). Kokku ületab vastuseis neljandiku vastanutest kuues liikmesriigis.

Väärib märkimist, et Bulgaarias on suur osakaal vastanutest, kes vastasid „ei tea“ (11 %).

QB17. Kas Teie arvates peaks EL tegema ettepanekuid täiendavate meetmete kohta veeprobleemide lahendamiseks Euroopas? - Jah (%)



Sotsiaaldemograafiliste andmete analüüs näitab tugevat toetust ideele, et EL peaks pakkuma täiendavaid meetmeid veeprobleemide lahendamiseks Euroopas. Eelkõige on toetus tugevam nende seas, kes on püsinud kõige kauem täisajaga hariduses (80%), üliõpilaste (82%), juhtivtöötajate (83%), suurlinnades elavate inimeste (83%) ja nende seas, kellel on EList positiivne kuvand (85%), eriti võrreldes nendega, kellel on negatiivne kuvand (64%).

QB17 Kas Teie arvates peaks EL tegema ettepanekuid täiendavate meetmete kohta veeprobleemide lahendamiseks Euroopas? (% - EL)

	Jah	Ei	Ei tea
EL 27	78	19	3
Sugu			
Mees	77	20	3
Naine	79	17	4
Vanus			
15–24aastased	80	17	3
25–39	78	19	3
40–54	78	19	3
55+	78	18	4
Haridus (lõpp)			
15-	76	19	5
16–19.	77	20	3
20+	80	18	2
Ikka veel õpib	82	15	3
Sotsiaal-professionaalne kategooria			
Füüsilisest isikust ettevõtjad	77	20	3
Juhid	83	16	1
Muud valged kraed	79	19	2
Käsitöölised	76	21	3
Majaelanikud	74	23	3
Töötud	75	21	4
Pensionile jäänud	78	17	5
Üliõpilased	81	16	3
ELi pilt			
Positiivne	85	13	2
Neutraalne	75	21	4
Negatiivne	64	32	4



Järeldus

Käesolevas aruandes esitatakse 2024. aasta märtsist aprillini korraldatud Eurobaromeetri eriuuringu tulemused. Selles uuritakse ELis küsitletute hoiakuid ja kogemusi seoses keskkonnaga.

Eurooplased väljendavad jätkuvalt suurt muret keskkonna pärast, mida nad peavad jätkuvalt probleemiks, mis mõjutab neid isiklikult. Tulemused on olnud järjepidevad viimase viie aasta jooksul. Keskkonnaküsimused mõjutavad märkimisväärselt eurooplaste igapäevaelu ja tervist, kusjuures üle kolme neljandiku tunnistab seda mõju. Muret igapäevatoodetes sisalduvate kemikaalide terveisemõju pärast jagab enam kui neli vastanut viiest, kes on võrdselt mures keskkonnamõju pärast. Alates 2019. aasta uuringust on need mured veidi vähenenud.

ELi õigusaktid ja poliitika on üldsuse arvates keskkonnakaitse seisukohast üliolulised. 45% vastanutest peab ELi peamiseks eesmärkideks looduse taastamist ja selle kaitsmist uutes arengutes. 84% tunnistab ELi keskkonnavalaste õigusaktide vajalikkust riigisiseseks kaitseks ja 81% toetab ELi rolli keskkonnastandardite tõstmisel väljaspool oma piire. Lisaks pooldab 78 % vastanutest rohkemate ELi meetmete väljapakkumist veega seotud probleemide lahendamiseks ning 52 % nõuab tugevamat kaitset ohtlike kemikaalide eest.

Uuringu tulemused näitavad, et vastajad soovivad keskkonna kaitsmiseks rohkem ära teha ja vastutust tuleks jagada. Looduse taastamiseks ja kaitsmiseks on olemas tugev toetus oluliste ühiskondlike muudatuste tegemiseks. Ligi kuus eurooplast kümnest pooldab ringmajanduse edendamist, minimeerides jäätmeid ning tõhustades korduskasutamist ja ringlussevõttu kui kõige tõhusamaid keskkonnastrateegiaid. Lisaks rõhutab 55%, kui oluline on tagada, et ELis müüvad tooted ei kahjustaks keskkonda, ning üle poole usub keskkonnavalaste õigusaktide rängesse jõustamisse.

Valdav enamus (92%) nõuab, et ettevõtted kataksid saaste puhastamise kulud, kusjuures peaaegu kolm neljandikku toetab avaliku sektori asutuste sarnaseid finantskohustusi. Kümnest eurooplastest kuus peab rohepöörde riiklikku rahastamist ebapiisavaks. Lisaks ei ole enamik rahul riiklike sidusrühmade jõupingutustega veevarude tõhusal kasutamisel, kusjuures 75 % viitab tööstuse ebapiisavusele selles valdkonnas.

Üldiselt võib täheldada valmisolekut säästvamaks tarbijakäitumiseks. 59 % eurooplastest on valmis kestlike toodete eest rohkem maksma ja 72 % kaalub ostmisel kemikaaliohutust.

Tõhusad jäätmete vähendamise strateegiad hõlmavad hoolikat ringlussevõttu 66 % vastanutest, korduskasutuspakendite kasutamist 52 % ja minimaalselt pakendatud toodete eelistamist 49 %. Lisaks valib 41% tooteid, mis on pakendatud ringlussevõetud materjalidesse.

ELi tasandil tervikuna peetakse kõige problemaatilisemaks plasti- ja keemijäätmeid, mida nimetasid vastavalt 61% ja 60% vastanutest, kusjuures elektroonikajäätmete osakaal on 27%. Peamised veega seotud ohud on reostus (69 %) ning vee ületarbimine ja raiskamine (63 %).

Siiski on teadlikkus ja arusaam keskkonnaküsimustest erinev. Veidi üle poole eurooplastest leiab, et nad on hästi informeeritud veega seotud küsimustest, nagu reostus ja põuad, samas kui veidi väiksem rühm tunneb, et nad ei ole informeeritud. PFASide (igavesed kemikaalid) tundmine on piiratud; ainult 29% oli neist enne uuringut kuulnud, samas kui 71% ei olnud seda teinud. Vastajad, kes olid varem PFAS-ainetest kuulnud, teatavad suurema tõenäosusega suurest murest nende mõju pärast tervisele ja keskkonnale kui need, kes seda ei teinud, kuid üldine suur mure näitab, et suurem teadlikkus kemikaalidest mõjutab nende tajutavat ohtu.

Märkused:

(Ümber suunatud leheküljelt Pierre Dieumegard)

On kahetsusväärne, et uuring eurooplaste suhtumise kohta keskkonda ei sisalda ühtegi küsimust meie aja suurima keskkonnaprobleemi kohta: Globaalne soojenemine ja kasvuhooonegaasid.

V osa punktis 2 „Peamised veega seotud ohud“ on esimene graafik halb, sest see on 13. küsimuse (võetavad meetmed) ja 15. küsimuse (veega seotud ohud) tulemuste segu. Lisatud on õige graafik.

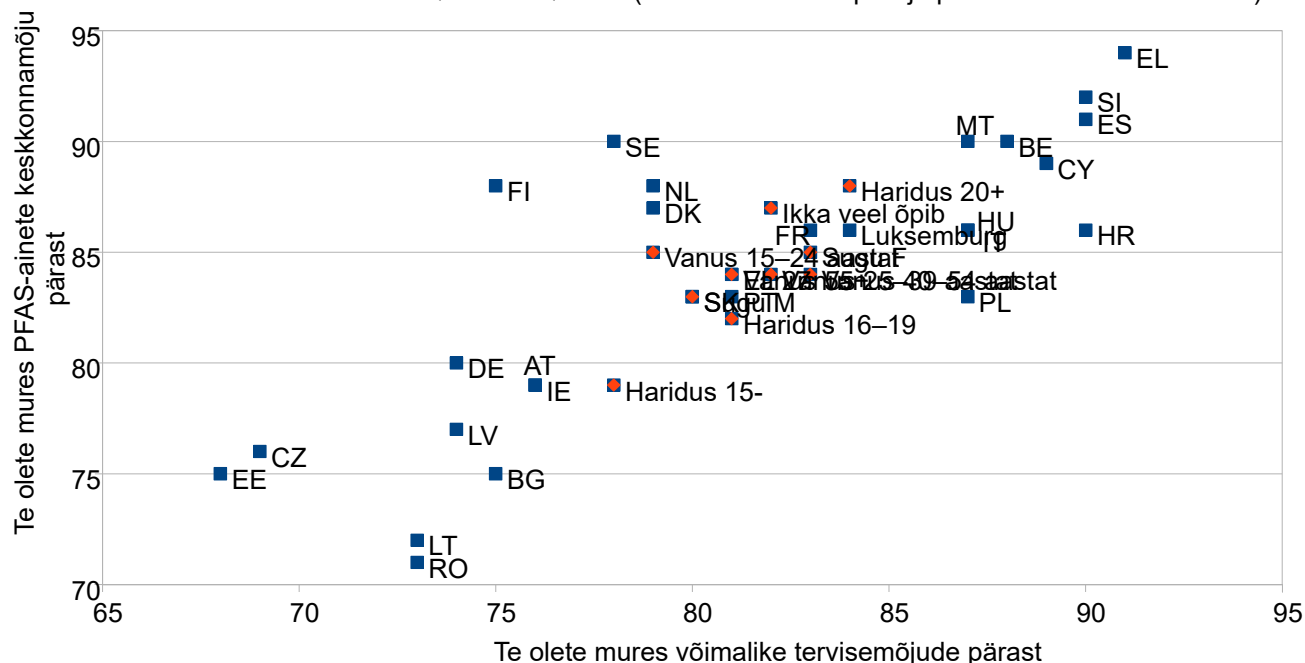
Teadmised kemikaalidest

"igavesti"

Polüfluoritud alküülühendid (PFAS) on keemilised ühendid, mida on laialdaselt kasutatud aastakümneid ja mis seetõttu esinevad meie keskkonnas. Uuringud näitavad, et need võivad olla mürgised isegi väikestes kogustes.

Prantsusmaal mainiti PFAS-ühendeid pärast aastatepikkust vaikimist raadios, televisioonis ja ajalehtedes 2024. aasta alguses. Euroopa Parlamendi valimistel esitati kandidaatidele petitsioone. Siis tuli tagasi meediavaikus.

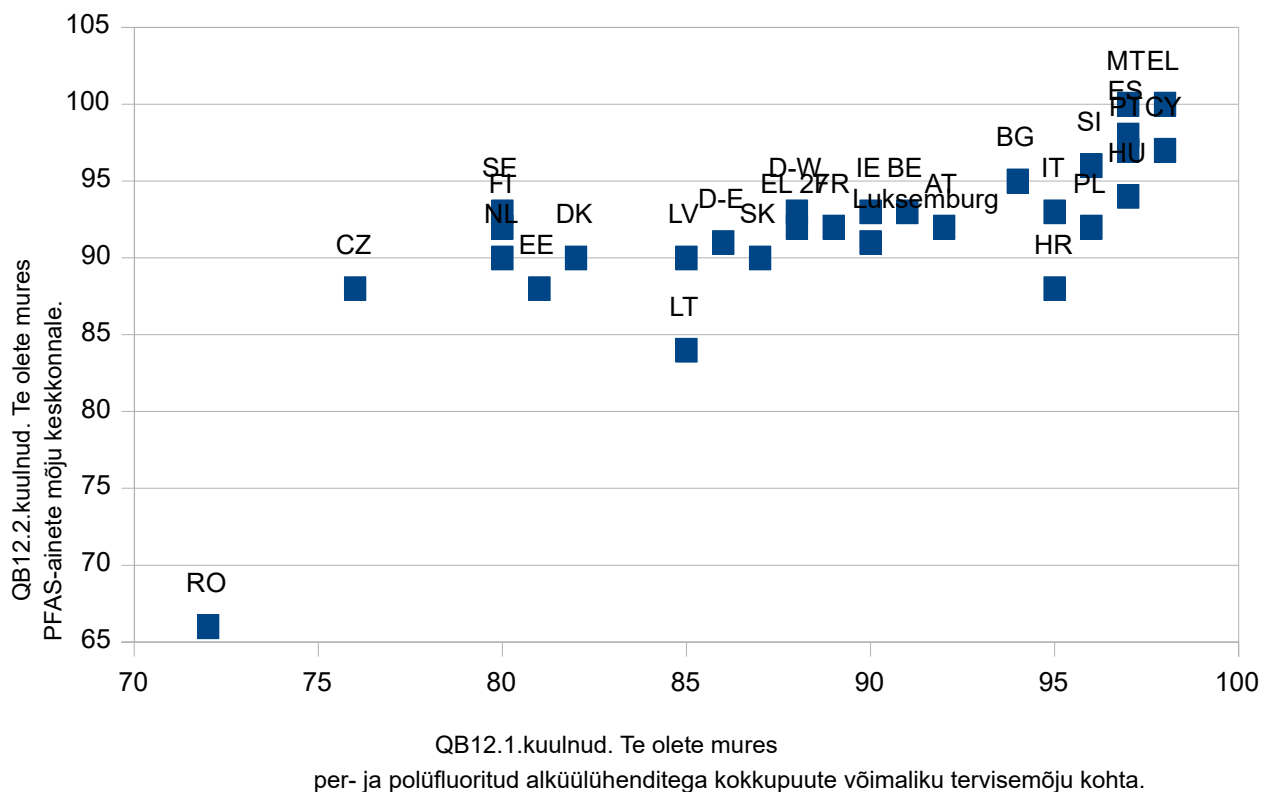
QB12.1 - QB12.2 (Te olete mures ... per- ja polüfluoritud alküülühendid)



Eurobaromeetri eriuuring 550 „Keskond“

Ja isegi kui küsitletud inimesed olid PFAS-ainete probleemist juba teadlikud, on nende arusaam sellest, kui ohtlikud need ained on, riigiti väga erinev. Alljärgneval graafikul on näidatud nende inimeste vastused, kes olid PFAS-ainete probleemist juba kuulnud.

Kui Kreekas (EL) ja Maltal (MT) tunnevad kõik, kes on PFASidest kuulnud, muret nende keskkonnamõju pärast, siis Rumeenias (RO) on see probleem ainult kahel kolmandikul küsitletutest. Euroopa poliitikat on raske kujundada, kui avalik arvamus on nii erinev!

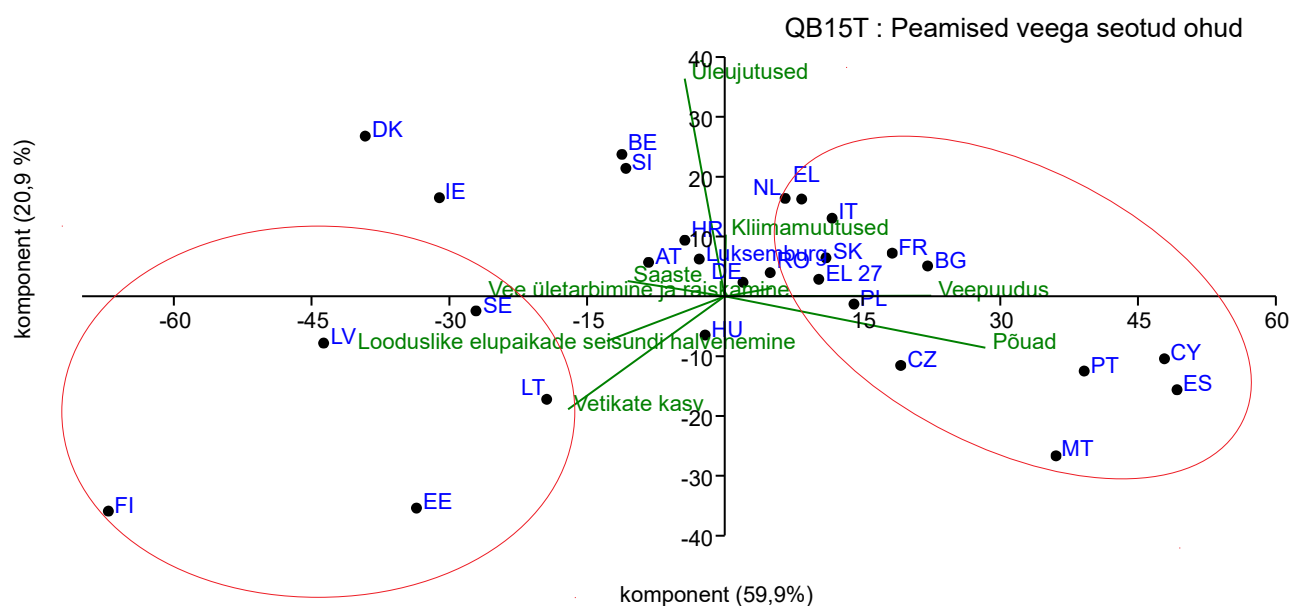


Veepoliitika

Üldiselt on arvamuste erinevused riikide vahel palju suuremad kui sotsiaalsete rühmade vahel (sugu, haridustase, vanus jne).

Tabelit QB15T töödeldi põhikomponentide analüüsi abil (PCA = ACP).²⁴

Pole üllatav, et Soome ei muretse põua ega veepuuduse pärast, kuid on huvitav näha, et samade geograafiliste omadustega riikide rühmad jagavad ka samu muresid vee pärast. Vahemere piirkonna riigid on kõige rohkem mures põua ja veepuuduse pärast (paremal punane ellips), samas kui Läänemere-äärsetel riikidel on rohkem bioloogilisi probleeme, vetikate kasvu ja looduslike elupaikade halvenemist (vasakul punane ellips).



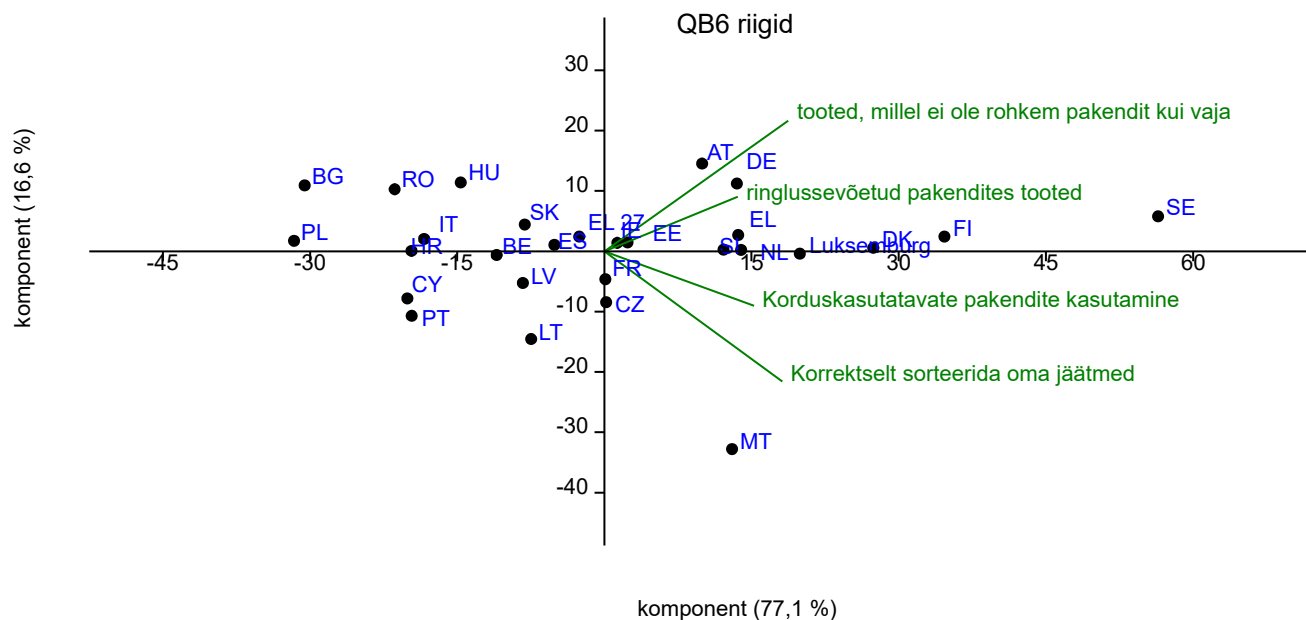
24 Hammer, Ø., Harper, D.A.T. ja P. D. Ryan, 2001. PAST: Paleontoloogilise statistika tarkvarapakett hariduse ja andmeanalüüsi jaoks. Palaeontologia Electronica artikli 4 lõige 1: 9 lk.
<https://www.nhm.uio.no/english/research/resources/past/>
 (inglise keeles)

Isiklik tegevus prügi probleemiga

See on kuuenda küsimuse teema: „QB6 Milline järgmistest tegevustest aitaks Teie arvates jäätmete kogust vähendada? Palun valige kõik teie jaoks sobivad variandid. „

Suurim erinevus on aktiivsete ja mitteaktiivsete riikide vahel. Mõnes riigis öeldakse, et nad teevad mitut asja (Rootsi, Taani, Soome), samas kui teistes riikides öeldakse, et nad ei tee palju (Bulgaaria, Rumeenia, Poola, Ungari, Itaalia, Horvaatia).

Vähese haridusega inimesed, kodused inimesed või töötud on jäätmete vähendamisel vähem aktiivsed kui pika hariduse või juhtidega inimesed.



Tehnilised spetsifikatsioonid

Ajavahemikus 6. märtsist kuni 8. aprillini 2024 viis Verian (endine Kantar Public) Kantar Belgiumi nimel läbi Eurobaromeetri uuringu laine 101,2 Euroopa Komisjoni kommunikatsiooni peadirektoraadi meediaseire ja Eurobaromeetri üksuse taotlusel.

Laine 101.2 hõlmab Euroopa Liidu liikmesriikide kodanikke, kes elavad kõigis 27 liikmesriigis ning on 15-aastased ja vanemad.

Kõikides riikides kasutatav valimi põhikujundus on kihitatud mitmeastmeline juhuslik (töenäosuslik) valimikujundus. Igas riigis stratifitseeritakse valimiraam kõigepealt NUTSi piirkondade kaupa ja igas piirkonnas linnalisuse mõõtühiku (DEGURBA) alusel. Igast kihist valitud valimipunktide arv kajastab kihipopulatsiooni 15+. Teises etapis moodustati igas kihis valimivõtukohtad töenäosusega, mis on proportsionaalne nende 0+ populatsiooni suurusega. Seega esindavad valimid vaatlusaluste riikide kogu territooriumi vastavalt EUROSTATI NUTS II (või samaväärsele) liigitusele ning vastavalt nende riikide elanikkonna jaotusele suurlinna-, linna- ja maapiirkondade lõikes.²⁵

Igas valitud proovivõtukohtas koostati juhuslik lähtekoordinaat ja pöördgee-kodeerimise vahend, mida kasutati koordinaadile lähima aadressi kindlakstegemiseks. See aadress oli suvalise jalutuskäigu algusaadress. Täiendavad aadressid (iga üheksas aadress) valiti algsest aadressist standardsete "juhuslike marsruutide" protseduuride abil. Igas leibkonnas valiti vastaja juhuslikult. Juhusliku valiku lähenemisviis sõltus leibkonna suurusest. Näiteks leibkondade puhul, kus on kaks vähemalt 15-liikmelist liiget, kasutati skripti informaatore (läbivaataja küsimustikule vastav isik) või leibkonna muu abikõlbliku liikme valimiseks. Kolme üle 15-liikmelise leibkonna puhul kasutati skripti kas informaatore (1/3 ajast) või kahe teise leibkonna abikõlbliku liikme (2/3 ajast) valimiseks. Kui ülejäänud kaks liiget valiti, paluti intervjuerijal küsida kas noorimat või vanimat. Skript määraks valiku juhuslikult noorimale või vanimale võrdse töenäosusega. See protsess jätkub nelja üle 15-liikmelise leibkonna puhul, kes otsivad juhuslikult noorimat, noorimat ja vanimat. Viie 15+ liikmega leibkondade puhul pöördume tagasi viimase sünnipäeva reegli juurde.

Kui leibkonnaliikmega ühendust ei võetud või kui valitud vastaja ei olnud kättesaadav (hõivatud), külastas küsitleja sama leibkonda veel kuni kolm korda (kokku neli kontaktikatset). Küsitlejad ei teata kunagi, et küsitlus viiakse eelnevalt läbi Euroopa Komisjoni nimel; nad võivad esitada selle teabe pärast uuringu lõppu, kui nad seda taotleavad.

Värbamisetaapp oli veidi erinev Madalmaades, Soomes ja Rootsis. Kahes viimati nimetatud riigis moodustati aadresside või rahvastikuregistri põhjal igas valimispunktis

aadresside valim (Soomes ei valita kõiki valimispunkte, kuid mõnes riigis eeldatakse vastasmäärade paranemist). Aadressid valiti juhuslikult. Seejärel võeti leibkondadega telefoni teel ühendust ja nad värvati uuringus osalema. Madalmaades kasutatakse kahe kaadriga RDD-valimit (mobiil- ja lauatelefoninumbrid), kuna puudub terviklik rahvastikuregister, mis sisaldaks kättesaadavaid telefoninumbreid. Numbrite valik mõlemal kaadril toimub juhuslikult, kusjuures iga number saab võrdse valiku töenäosuse. Erinevalt Rootsis ja Soomest on valim klastriteta.

²⁵ Linnade ja maapiirkondade klassifikatsioon DEGURBA põhjal (<https://ec.europa.eu/eurostat/web/degree-of-urbanisation/background>)

Intervjuu režiim riikide kaupa

Intervjuud toimusid silmast silma küsitlustena kas füüsiliselt inimeste kodudes või kaugvideo vahendusel asjakohases riigikeeles. Kaugvideointervjuud („internetipõhine näost näkku“ ehk CAVI, Computer Assisted Video Interviewing) toimusid ainult Tšehhis, Taanis ja Maltal.

Riigid	CAPI- intervjuude arv	CAVI INTERVIEWS'	KOKKU ilma vahejuhtumiteta
Belgia (BE)	1,043		1,043
Bulgaaria (BG)	1,065		1,065
Tšehhi (CZ)	788	219	1,007
Taani (DK)	739	244	983
Saksamaa (DE)	1,516		1,516
Eesti (EE)	1,007		1,007
Iirimaa (IE)	1,006		1,006
Kreeka (EL)	1,000		1,000
Hispaania (ES)	1,009		1,009
Prantsusmaa (FR)	1,012		1,012
Horvaatia (HR)	1,004		1,004
Itaalia (IT)	1,034		1,034
Küpros (CY)	501		501
Läti (LV)	1,001		1,001
Leedu (LT)	1,007		1,007
Luksemburg (LU)	507		507
Ungari (HU)	1,008		1,008
Malta (MT)	345	155	500
Madalmaad (NL)	1,005		1,005
Austria (AT)	1,015		1,015
Poola (PL)	1,010		1,010
Portugal (PT)	1,019		1,019
Rumeenia (RO)	1,049		1,049
Sloveenia (SI)	1,004		1,004
Slovakkia (SK)	1,011		1,011
Soome (FI)	1,000		1,000
Rootsi (SE)	1,023		1,023
EL 27 kokku	25,728	618	26,346

Ravivastuse määrad

Iga riigi puhul võrreldakse vastanud valimit kogu universumiga (st riigi kogurahvastikuga). Kaalusid kasutatakse selleks, et sobitada vastav valim universumiga soo, vanuse, piirkonna ja linnastumise astme järgi. Euroopa hinnangute (st ELi keskmise) puhul kohandatakse riikide osakaalu, kaaludes neid üles või alla, et kajastada nende üle 15-aastaste osakaalu EL 15+ elanikkonnas.

Vastamismäära arvutamiseks jagatakse täielike küsitluste koguarv kõigi külastatud aadresside arvuga, välja arvatud aadressid, mis ei ole toetuskõlblikud, kuid mis hõlmavad neid, mille toetuskõlblikkus ei ole teada. EUROBAROMETERi uuringu küsitluslaine 101,2 puhul on Veriani (endine Kantar Public) arvatud EL 27 riikide vastamismäärad järgmised:

Riigid	Vastutuse määrad
Belgia (BE)	53.5%
Bulgaaria (BG)	48.6%
Tšehhi (CZ)	60.1%
Taani (DK)	39.9%
Saksamaa (DE)	30.2%
Eesti (EE)	81.5%
Iirimaa (IE)	38.0%
Kreeka (EL)	30.8%
Hispaania (ES)	29.5%
Prantsusmaa (FR)	44.4%
Horvaatia (HR)	46.3%
Itaalia (IT)	28.6%
Küpros (CY)	51.3%
Läti (LV)	35.6%
Leedu (LT)	47.6%
Luksemburg (LU)	29.8%
Ungari (HU)	62.8%
Malta (MT)	64.0%
Madalmaad (NL)	71.4%
Austria (AT)	41.6%
Poola (PL)	44.9%
Portugal (PT)	50.2%
Rumeenia (RO)	54.9%
Sloveenia (SI)	44.7%
Slovakkia (SK)	55.7%
Soome (FI)	28.7%
Rootsi (SE)	76.7%

Veamäärad

Lugejatele tuletatakse meelde, et uuringu tulemused on hinnangud, mille täpsus, kui kõik on võrdsed, põhineb valimi suurusel ja vaadeldud protsendil. Umbes 1000 intervjuust koosneva valimi puhul varieeruvad tegelikud protsendid järgmiste usalduspiiride piires:

<u>Valimi koostamise protsessist tulenevad statistilised varud</u>											
(95 % usaldusnivoo juures)											
<i>eri suurusega valimid on ridades</i>	<i>mitmesugused täheldatud tulemused on esitatud veergudes</i>										
	5%	10%	15%	20%	25%	30%	35%	40%	45%	50%	
	95%	90%	85%	80 %	75%	70%	65 %	60%	55 %	50%	
N = 50	6,0	8,3	9,9	11,1	12,0	12,7	13,2	13,6	13,8	13,9	N = 50
N = 500	1,9	2,6	3,1	3,5	3,8	4,0	4,2	4,3	4,4	4,4	N = 500
N = 1000	1,4	1,9	2,2	2,5	2,7	2,8	3,0	3,0	3,1	3,1	N = 1000
N = 1500	1,1	1,5	1,8	2,0	2,2	2,3	2,4	2,5	2,5	2,5	N = 1500
N = 2000	1,0	1,3	1,6	1,8	1,9	2,0	2,1	2,1	2,2	2,2	N = 2000
N = 3000	0,8	1,1	1,3	1,4	1,5	1,6	1,7	1,8	1,8	1,8	N = 3000
N = 4000	0,7	0,9	1,1	1,2	1,3	1,4	1,5	1,5	1,5	1,5	N = 4000
N=5000	0,6	0,8	1,0	1,1	1,2	1,3	1,3	1,4	1,4	1,4	N=5000
N = 6000	0,6	0,8	0,9	1,0	1,1	1,2	1,2	1,2	1,3	1,3	N = 6000
N = 7000	0,5	0,7	0,8	0,9	1,0	1,1	1,1	1,1	1,2	1,2	N = 7000
N=7500	0,5	0,7	0,8	0,9	1,0	1,0	1,1	1,1	1,1	1,1	N=7500
N = 8000	0,5	0,7	0,8	0,9	0,9	1,0	1,0	1,1	1,1	1,1	N = 8000
N=9000	0,5	0,6	0,7	0,8	0,9	0,9	1,0	1,0	1,0	1,0	N=9000
N = 10 000	0,4	0,6	0,7	0,8	0,8	0,9	0,9	1,0	1,0	1,0	N = 10 000
N = 11000	0,4	0,6	0,7	0,7	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	N = 11000
N=12000	0,4	0,5	0,6	0,7	0,8	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9	N=12000
N = 13000	0,4	0,5	0,6	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,9	0,9	N = 13000
N = 14000	0,4	0,5	0,6	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	N = 14000
N = 15000	0,3	0,5	0,6	0,6	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8	N = 15000
	5%	10%	15%	20%	25%	30%	35%	40%	45%	50%	
	95%	90%	85%	80 %	75%	70%	65 %	60%	55 %	50%	

Küsimustik

QB1 Palun öelge mulle, mil määral Te nõustute järgmiste väidetega Keskkonnaküsimused mõjutavad otseselt Teie igapäevaelu ja tervist

(Lugege välja - ainult üks vastus)

1 Täiesti nõus

2 Nõustun

3 kalduvad mitte nõustuma

4 Ei nõustu üldse

5 Ei tea

1QU E8924 QA7 modifitseeritud

QB2abcd (täpsustus) Milline järgmistest meetmetest oleks Teie arvates kõige tõhusam viis keskkonnaprobleemide lahendamiseks? Kõigepealt? Teiseks? Neljandaks?

(NÄITA JUHTIMINE – VÄLJALugemine – ROTATE – ÜKS NÄITAMISE PUNKT)

1 Tagada paremini, et ELi turul müüdavad tooted ei kahjustaks keskkonda

2 Investeerimine teadus- ja arendustegevusse tehnoloogiliste lahenduste leidmiseks

3 Pakkuda rohkem teavet ja haridust, et olla keskkonnasõbralikum

4 Looduse taastamine

5 Keskkonnaalaste õigusaktide järgimise tagamine

6 Valitsuse subsidiumide kaotamine saastavateltegevusaladelt

7 Maksude tõstmine saastavatele tegevustele

8 Ringmajanduse edendamine jäätmete vähendamise ning toodete korduskasutamise või ringlussevõtu kaudu

9 Mitte ükski eespool nimetatutest (SPONTANEOUS)

10 Ei oska öelda

2QU uus

QB3 Palun öelge mulle, mil määral Te nõustute või ei nõustu järgmise väitega.

NÄIDISKREEN – VÄLJALugemine – KUUPÄEV – ÜKS NÄITAMISE KORRAL)

Täiesti nõus

Nõustun

kalduvad mitte nõustuma

Ei nõustu üldse

Ei tea

1 ELi keskkonnaalased õigusaktid on vajalikud keskkonna kaitsmiseks (MEIE RIIGIS)

1 2 3 4 5

2 EL peaks aitama kolmandatel riikidel parandada oma keskkonnastandardeid

1 2 3 4 5

1QU EB924 QA11

QB4 Palun öelge mulle, mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega saaste puhastamise kulude kohta.

(READ OUT – NOT ROTATE – ONE ANSWER PER LINE)
(Laadige välja – ärge pöörlege – üks vastus liini kohta)

Täiesti nõus

Nõustun

kalduvad mitte nõustuma

Ei nõustu üldse

Ei tea

1 Riigiasutused peaksid kandma saaste puhastamise kulud

1 2 3 4 5

2 Ettevõtjad peaksid tasuma oma saaste puhastamise kulud

1 2 3 4 5

1QU uus

QB5 Kas Teie arvates on [MEIE RIIGIS] keskkonnasäästlikumale majandusele ülemineku toetamiseks ette nähtud avaliku sektori vahendite summa ...?

(LÕPETADA VÄLJA – AINULT ÜKS VASTUS)

1 Täpselt õige

2 Ei piisa

3 Liiga palju

4 Ei tea

1QU uus

QB6 Milline järgmistest tegevustest aitaks Teie arvates jäätmete kogust vähendada? Palun valige kõik teie jaoks sobivad variandid.

Eurobaromeetri eriuuring 550 „Keskfond“

(SHOW SCREEN – READ OUT – ROTATE – MULTIPLE ANSWERS Võimalikud)	2 Õigel tasemel 3 Liiga madal ja seda tuleks suurendada 4 Ei tea
1 Kasutage korduskasutuspakendeid	
2 Sorteerige jäätmed õigesti ringlussevõtuks	1QU uus
3 Peamiselt osta tooteid ringlussevõetud pakendites	QB10 Järgmised väited on seotud igapäevaste toodetega, nagu praepannid, mänguasjad ja puhastusvahendid.
4 Peamiselt osta tooteid, millel ei ole rohkem pakendit kui vaja	Palun öelge mulle, mil määral te nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega.
5 Mitte ükski eespool nimetatutest (SPONTANEOUS)	(READ OUT – ROTATE ITEMS 2 and 3 – ONE ANSWER PER LINE) KOHTA
1QU uus	Täiesti nõus
QB7ab Millised järgmistest jäätmeliikidest on Teie arvates (MEIE RIIGIS) kõige problemaatilisemad? Kõigepealt? Ja siis?	Nõustun
(NÄITA JUHTIMINE – VÄLJALugemine – ÜKS VASTUS PÄRAST PUNKTI)	kalduvad mitte nõustuma
	Ei nõustu üldse
	Ei tea
1 Plastjäätmed	
2 Elektroonikajäätmed	1 Ostu sooritamisel arvestate toodete kemikaaliohutusega
3 Akujäätmed	1 2 3 4 5
4 Toidujäätmed	2 Te olete mures igapäevatoodetes sisalduvate kahjulike kemikaalide mõju pärast keskkonnale
5 Tekstiiljäätmed	1 2 3 4 5
6 Keemilised jäätmed	3 Sa oled mures mõju kahjulike kemikaalide igapäevastes toodetes oma taalth
7 Kõik need (SPONTANEOUS)	1 2 3 4 5
8 Mitte ükski neist (SPONTANEOUS)	
9 Ei oska öelda	
1QU uus	1.5QU E8924 QA7 modifitseeritud
QB8 Kui ostate selliseid tooteid nagu mööbel, tekstiilitooted või elektroonikaseadmed, kas oleksite valmis maksma rohkem toodete eest, mida on lihtsam parandada, ringlusse võtta ja/või mis on toodetud keskkonnasäästlikult?	QB11 Kas olete kuulnud terminist PFAS, mida tuntakse ka kui „igavesti kasutatavaid kemikaale“?
	(LÕPETADA VÄLJA – AINULT ÜKS VASTUS)
(LÕPETADA VÄLJA – AINULT ÜKS VASTUS)	1 Jah
1 Jah	2 Ei
2 Ei	3 Ei tea
3 Ei tea	
1QU uus	1QU uus
QB9 Kas arvate, et inimeste tervise ja keskkonna kaitsmiseks ohtlike kemikaalide eest on praegune kaitsetase ELis ...	QB12 Sissejuhatav tekst
(LÕPETADA VÄLJA – AINULT ÜKS VASTUS)	(Lõpeta)
	PFASid, tuntud ka kui "igavesed kemikaalid", on inimese valmistatud kemikaalid, mida kasutatakse paljudes toodetes, nagu toidupakendid, mitterakkuvad pannid, välisrõivad ja paljud teised. Neil on kasulikud omadused, nagu kuumus, õli, plekid või vesi, või neid kasutatakse mitterakkuvate
1 Liiga kõrge ja seda tuleks vähendada	

kattekihtide jaoks. Paljudel per- ja polüfluoritud alküülühenditel võib olla kahjulik mõju keskkonnale ning inimeste ja loomade tervisele ning neid peetakse igaveseks kemikaaliks, sest need ei lagune ja võivad püsida keskkonnas pikka aega.

QB12 Mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega?

(READ OUT – NOT ROTATE – ONE ANSWER PER LINE)
väljalülitamine

Täiesti nõus

Nõustun

kalduvad mitte nõustuma

Ei nõustu üldse

Ei tea

1 Te olete mures PFAS-ainetega kokkupuute võimalike tervisemõjude pärast.

12 3 4 5

2 Te olete mures PFAS-ainete mõju pärast keskkonnale.

1QU uus

QB13ab Milliseid järgmistest meetmetest peaks EL looduse kaitsmiseks esmatähtsaks pidama?

(Lugege välja - ainult üks vastus)

1 Laiendage alasid, kus loodus on kaitstud

2 Looduse taastamine inimtegevusest põhjustatud kahju hüvitamiseks

3 Tugevdada looduskaitse-eeskirju ja tagada nende järgimine

4 Kodanike parem teavitamine looduse tähtsusest

5 Tagada uute arenduste või taristute kavandamisel looduse kaitse

6 Puuduvad (SPONTANEOUS)

7 Ei oska öelda

1QU uus

QB14 Kui hästi olete kursis veega seotud probleemidega, nagu reostus, üleujutused, põuad või vee ebatõhus kasutamine (MEIE RIIGIS)?

(Lugege välja - ainult üks vastus)

1 Väga hästi informeeritud

2 Hästi informeeritud

3 Ei ole hästi informeeritud

4 Ei ole üldse informeeritud

5 Ei tea

1QU uus

Küsige kõigilt

QB15abcd Millised on Teie arvates peamised veega seotud ohud (MEIE RIIGIS)? Kõigepealt? Teiseks? Kolmandaks? Neljandaks?

(LÕPETADA VÄLJA – AINULT ÜKS VASTUS)

1 Pollution kohta

2 Kliimamuutused

3 Looduslike elupaikade halvenemine

4 Üleujutused

5 Põuad

6 Veepuudus

7 Vetikate kasv

8 Vee ületarbimine ja raiskamine

9 Muud ohtu ei ole

10 Muud (SPONTANEOUS)

1 1 Ei oska öelda

2QU uus

QB16 Kas Teie arvates teeb iga järgmine osaleja praegu liiga palju, õigesti või piisavalt, et kasutada vett tõhusalt (MEIE RIIGIS)?

(READ OUT – NOT ROTATE – ONE ANSWER PER LINE)

Ei piisa

Tehes õiget summat

Doing liiga palju

Ei tea

1 Tööstus

1 2 3 4

2 Leibkonnad

1 2 3 4

3 Põllumajandus

1 2 3 4

4 Energiateootjad

1 2 3 4

5 Kalandus, vesiviljelus

1 2 3 4

6 Turism

1 2 3 4

7 Avalik haldus

1 2 3 4

3.SQU uus

**KKK17 Kas Teie arvates peaks EL tegema
ettepanekuid täiendavate meetmete kohta
veeprobleemide lahendamiseks Euroopas?**

(Lugege välja - ainult üks vastus)

1 Jah

2 Ei

3 Ei tea

1QU uus

